

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENEČ

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Dr. Ante Bauer

Dr. Ante Bauer se je rodil 11. februarja 1856 v Breznici na Hrvaškem. Ljudsko šolo je obiskoval v Jastrebarskem in Varaždinu. Gimnazijo v Varaždinu in Zagrebu, bogoslovje v Zagrebu, Budimpešti in na Dunaju, kjer je položil doktorat. Duhovnik je postal 1879. Kaplanoval je v Zagrebu, kjer je bil dvakrat, v Samoboru in Ivanju. Nato je bil predstojnik v plemiškem konviktu. Verouk je poučeval na moškem učiteljskem in na višji mestni gimnaziji v Zagrebu.

Leta 1887. je bil imenovan za suplenta, 1888 za izrednega, 1904 za rednega profesorja apologetike in filozofije na zagrebškem vseučilišču. Leta 1910. je postal stolni kanonik. Dne 6. jan. 1911 ga je Papež Pij X. kot kanonika zagrebške stolnice imenoval za pomožnega škofa s pravom nasledstva. Obenem ga je nunciatura povabila, da čimprej pride na Dunaj radi predpisanega kanoničnega postopka. Še istega dne je odpotoval na Dunaj, kjer se je po kanonskih predpisih vršil informativen postopek v poslopu nunciature. Dr. Suk in dr. Bojanović sta pod prisego odgovorila na 26 postavljene vprašanj. Avditor in namestnik nunciature Rossi-Albert je priredil novoimenovanemu nadškofu-koadjutorju svečano večerjo v salonih nunciature.

Njegovo imenovanje je bilo v vseh tedanjih cerkvenih in posvetnih krogih sprejeto z največjim zadovoljstvom. Nadškof-koadjutor se je vrnil v Zagreb 13. jan., 14. jan. je sprejel prof. zbor bogoslovne fakultete, ki se je poklonil novemu nadškofu-koadjutorju, ki je bil že 22 let profesor na vseučilišču.

19. jan. je odpotoval v Rim v spremstvu vseučiliškega prof. dr. Ruspinija, kamor je prispel 20. jan. Tam se je nastanil v zavodu sv. Jeronima, kjer je ostal do 22. jan., ko se je preselil v Collegium Germanicum. 24. jan. je bil sprejet v posebno avdienco pri sv. očetu. 25. jan. je položil v konzistorialni kongregaciji predpisno prisego. Posvetitev v škofa se je izvršila v cerkvi sv. Janeza Berchmansa v Germanicu. Opravil jo je državni tajnik Merry del Val 29. jan. Nato se je prečital in podpisal dokument o posvetitvi. Po posvetitvi se je nadškof vrnil v Zagreb, ker mu je umrl 28. jan. njegov oče. 4. febr. je bila slovesna instalacija.

Jutri slavi nadškof 20-letnico nadškofovanja. V teku svojega življenja se je nadškof živahno udeleževal političnega življenja, zlasti bojov hrvaškega naroda proti Madjarom in Madjaronom, posebej proti Khuen-Hedervaryju. Za narodnega poslanca je bil izvoljen leta 1886. Skozi dolgo dobo let je bil na braniku političnih pravic hrvaškega naroda. Vrhunec svoje kariere v političnih borbah je dosegel s tem, da je uspel s svojim predlogom, da posebni odbor 9 oseb prouči kršitve službenega hrvaškega jezika. Khuen-Hedervary je bil naravnost besen radi tega odpora proti madjarizacijskim prizadevanjem budimpeštanske vlade.

Leta 1901. je Khuen-Hedervary izvedel nasilne volitve, pri katerih dr. Bauer ni bil izvoljen. Dne 27. junija 1903 je Khuen moral zapustiti Hrvaško. Ban je postal Teodor Pejačević. 3. okt. 1905 so se na Reki sestali opozicijski zastopniki in podpisali takozvano reško resolucijo, na podlagi katere se je ustanovila srbskohrvatska koalicija. Pri volitvah od 3. do 5. maja je zmagala koalicija v 34 okrajih, pravaši pa v 19. Dr. Bauer je bil ponovno izvoljen za poslanca. V saborskem zasedanju od 1906—1908 je bil izvoljen v odbor za volivno reformo, kjer se je neustrašeno boril proti Ravku. Pri volitvah dne 28. okt. 1910 ni bil več izvoljen. Naslednje leto pa je postal nadškof velike zagrebške nadškofije in metropolit hrvaški.

Slovensko ljudstvo želi visokemu zaslužnemu nadpastirju k njegovemu jubileju še mnogo let škofovanja v blagor katoliške Cerkve in jugoslovanske domovine.

Dunajska vremenska napoved. Postalo bo oblačno. Pozneje je pričakovati snega, ki bo prešel potem v dež. Višja temperatura. Zapadni vetrovi. Južne Alpe: Večinoma jasno. Deloma jutranja megla. Pozneje višja temperatura.

20 let zagrebški nadškof

Nj. Vel. kralj odlikoval dr. Bauerja s Karadjordjevo zvezdo 1. reda - „Prevzvišeni, najvišje odlikovanje, ki ga imam, Vam ga dam!“ - Dr. Bauer častni meščan mesta Zagreba

Zagreb, 28. jan. Dr. Ante Bauer, nadškof zagrebški in metropolit hrvaški slavi 20 letnico svojega nadpastirskega delovanja.

Na proslavo nadškofovega jubileja je prihitelo več škofov. Včeraj so se pripeljali nadškof dr. Anton Jeglič, ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, dalje dr. Bonelačić, splitski škof in dr. Akšamović, škof v Djakovem. Pričakujejo še drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov.

Zagreb, 28. jan. AA. V toku današnjega dopoldneva se je zbrala na Markovem trgu velika množica ljudstva v pričakovanju, da vidi Nj. Vel. kralja in kraljico. Za časa spremembe dvorne straže je koncertirala pred dvorom vojaška godba. Nj. Vel. kralj je šel iz dvora ob 11 v spremstvu pravosodnega ministra Srksića, prvega adjutanta generala Stojanovića in maršala dvora gen. A. Dimitrijevića. Nj. Vel. kralj se je napotil v nadškofijski dvor, da obišče nadškofa dr. Antona Bauerja. V nadškofijskem dvoru je Nj. Vel. kralja spre-

jel nadškof Bauer, s katerim se je Nj. Vel. kralj pristržno pozdravil. Ob tej priliki je Nj. Vel. kralj predal zagrebškemu nadškofu najvišje odlikovanje red Karadjordjeva zvezda I. reda s sledečimi besedami:

Prevzvišeni. Najvišje odlikovanje, ki ga imam, vam ga dam, Karadjordjevo zvezdo I. reda.

Nadškof je bil globoko ganjen ter se z radostjo in srečen zahvalil Nj. Vel. kralju za izkazano čast. Nato je nadškof razkazal Nj. Vel. kralju nadškofijski dvorec. Nj. Vel. kralj se je divil notranji ureditvi dvorca. Ves čas se je zelo pristržno razgovarjal z nadškofom. Kakor pred dvorom na Markovem trgu, tako je tudi pred nadškofijskim dvorcem, ko se je pojavil, pozdravila kralja množica s pristržnimi in navdušenimi klici. Kralj je nato odšel na kratek izprehod v okolico. Ob 12 se je Nj. Vel. kralj vrnil v svoj dvor.

Zagreb, 28. jan. Z. V zvezi s proslavo nad-

škofovega jubileja se vrši v nadškofijskem dvoru Rout. Povabljeni so vsi ministri, ki se nahajajo v Zagrebu. Med njimi minister dvora Jevtić, maršal dvora gen. Dimitrijević, upravnik dvora general Buković, ban dr. Perović, armadni general Marić, divizijski poveljnik Ječmenić, župan dr. Srkulj in številne druge vojaške osebnosti ter ugledni meščani, v skupnem številu okrog 40. Ob tej priliki bo župan dr. Srkulj izročil nadškofu dr. Bauerju diplomu častnega meščanstva zagrebškega. Nadškof je bil za častnega meščana izvoljen že lansko leto ob priliki njegovega jubileja. Diploma mu do danes še ni bila izročena. Izdelana je umetniško. Montirana je na koži in obšita z zlatimi vezmi. Izdelal jo je akademski slikar Ljubo Babić.

Zagreb, 28. jan. Z. Z ozirom na jutrajšnje proslavo nadškofovega jubileja so vsi zagrebški listi priobčili nadškofovo sliko in prinašajo obširne članke.

Švicarski katoliški tisk za pravice slovanske manjšine v Italiji

Ženeva, 28. jan. Ženevski list »Courrier de Genève«, eno glavnih glasil švicarskih katoličanov francoskega jezika, ki sicer ne kaže posebne prijaznosti za jugoslavijo, je priobčil topel in pravičen članek v obrambo verske svobode naše manjšine v Italiji, kjer med drugim izvaja:

»Narodne manjšine predstavljajo resen problem za ravnovesje Evrope. Rešiti bi se dal samo, ako bi države, kjer manjšine žive, brezpogojno spoštovale njih pravice in običaje. Toda staro plemensko sovraštvo in temen ter neroden nacionalizem se marsikje upira taki rešitvi.

»Slovenska narodna manjšina, bivajoča v krajih, ki so pripadli po vojni Italiji, je za skrajno nezaupen fašistovski režim od nekdanj predmet preganjanja. Vlada oblasti so hotela naložiti s silo prebivalstvu italijanski jezik, kar je bilo le zanesljivo sredstvo, da se je poridil v istem ljudstvu srdit odpor. Ni namreč brezplodnejše in neumnije stvari, nego zabraniti jezik, ki se običajno govori v deželi. Sa-

mo prenapeti nacionalist zagreši lahko take nerodnosti, ki ženejo prebivalstvo v obup in ga dražijo na večji odpor. Prepoved slovenskega jezika je bila najumestnejši ukrep, da se je preprečilo poitalijančenje pokrajine. Slovenski jezik, ki so ga od vsepovsod pregnali, je našel zatočišče na prižnici. Italijanski časniki so se dvignili proti slovenskim propovedim, ki jih smatrajo za »narodno nevarnost«. Goriški nadškof, mož slovenske narodnosti, se je pa odločil uprli zahtevam fašistovskih oblastev in odredil, da se mora pridigati slovenski v Jezuitski cerkvi, ki se nahaja v sredini mesta.«

List poroča nato, kako se je glasilo Vatikanu zavzelo za slovensko manjšino, ter dostavlja: »Ta slučaj dokazuje, da se je cerkveno oblastvo znalo upreti krivičnemu pritisku države, in kaže, kako Cerkve skrbijo za dobrobit ljudstev, ki so ji poverjena v pouk in si jemlje kar se sru obrambo njih prirojenih pravic. Ona noče podpirati zatiranja in se upa dvigniti svoj glas tudi v korist manjšin, ki naletajo sicer na molk in brezbržnost vsega sveta.«

Kako rešiti manjšinsko vprašanje

Zanimivi predlogi prof. dr. Hugelmanna

Dunaj, 25. jan. »Reichspost«, glavno glasilo krščanske socialne stranke, je prineslo v eni izmed zadnjih števil izpod peresa univ. prof. dr. Hugelmanna članek, ki se bavi z manjšinskim vprašanjem. Zanimivo je opazovati stališče, iz katerega motri pisec manjšinsko vprašanje. V glavnem poudarja naslednje:

Po vojni se je število narodnih manjšin v Evropi neprimerno povečalo. Znaša zdaj namreč 40 milijonov ljudi. Te ljudi so, ne da bi jih vprašali, kam se odločijo, enostavno velesile prisodile državam, h katerim v narodnem oziru nikakor ne pripadajo. Pri mirovni konferenci se ni izvedlo niti geslo antante, s katerim je vstopila v vojno, še manj pa štirinajst Wilsonovih točk. Narodom Evrope se ni dalo prilike, da sami odločajo o svoji usodi, temveč se je z njimi postopalo kot s trgovskim blagom. S tem se je zarezala v trup Evrope še večja rana. Vprašanje manjšin predstavlja danes v Evropi problem, na katerega dobri rešitvi je interesiran ves svet.

Na mirovni konferenci so velesile sicer stavele predlog zavarovanja narodnih manjšin, ki pa je žalibog, kakor večina slinih stvari, ostal samo na papirju. V nekaterih državah, v katerih obstoja zavarovanje narodnih manjšin, imajo manjšine pravico vlagati svoje prižbe kot narod, v drugih pa, kjer se pravice narodnih manjšin negirajo, tega ne smejo napraviti. Z vprašanjem narodnih manjšin in njihovimi temeljnimi pravicami bi se mogla baviti tudi znanost.

Napačen je že namen in pomen takozvanega zavarovanja narodnih pravic, ki se je storilo na mirovni konferenci. Namen sedanjega zavarovanja narodnih pravic manjšinam je ta, da napravi prosto pot asimilaciji h gospodujočemu narodu. To si prizadeva predvsem Društvo narodov. V tem je pa ravno zgrešena politika napram narodnim manjšinam. Zavarovanje narodnih manjšin se mora postaviti na popolnoma drugo podlago. Mora se uveljaviti stališče, da se tudi za naprej ohrani individualne lastnosti narodni manjšini in da se ji zavaruje narodne pravice v tistem obsegu, ki jih uživa njen narod v lastni državi. S tem bi bil odpravljen vzrok za vsako vznemirjanje in pritoževanje. Ta predlog se je stavil pri Društvu narodov že ponovno na dnevni red, toda vselej brez uspeha.

Nemški profesor za državnoznanstvo, Gerber,

vidi rešitev manjšinskega vprašanja v tem, da more večinski narod sam jamčiti za razvoj manjšega v skupni zajednici živčnega naroda. Krasen vzgled za to imamo v Švici. Tam živijo trije različni narodi skupaj in imajo vsak svoje narodne pravice. Imamo pa tudi več nasprotnih primerov, kjer so se ravno tako združili narodi v eno državno celoto in kjer se manjši pod različnimi krinkami izigravajo od strani večinskega naroda. V takem slučaju se ovira številčno slabšemu narodu razvoj in se vceplja v narod nezadovoljstvo. To pa ima — kakor to vidimo skoraj na vsaki strani zgodovine — navadno slabe posledice. Ozmimo se samo na razpad Avstro-Ogrske. Ko so Nemci mislili, da bodo doživeli veliko zmago nad vsemi drugimi narodi, so jih ravno od njih zatirani narodi spravili do največjega ponižanja. Posledice tega še danes lahko opazimo v Avstriji. Iz naziranj Gerberja je razvidno, da ima sedaj najbolj idealno državno obliko Švica.

Dr. Hugelmann še nadalje trdi, da mora lastna država s posebnimi pogodbami poskrbeti za to, da njen narod, ki živi izven lastne države, tudi tam uživa iste pravice, kakor jih uživa doma. S tem bi bila kulturna avtonomija po njegovem mnenju dosežena.

Sicer so take teorije lepe, toda želeli bi bilo, da bi jih vsaj deloma tudi Avstrija izvedla napram koroškimi Slovincem.

Gandi med narodom

London, 28. jan. kk. Gandi je izjavil v intervjuju, da se pasivni odpor znekrat ne sme ustaviti, posebno ne brez pristanka delovnega odbora vseindijskega kongresa. Predvsem morata javnost in vlada priznati položaj kongresa ter pravico do pridobivanja soli in do bojkotiranja alkohola in inozemskega blaga. Če vlada prizna te pravice, mora tudi umakniti največji del svojih odredb. Samo s tem bo dokazala odkritosrčno voljo po miru. V Bombaju bi se imelo včeraj vršiti veliko zborovanje na čast Gandiju. Ker je pritisnilo 200.000 ljudi, je moral Gandi zbežati z govorniškega odra, da ga ne bi zmečkali. V gñječi je bila pohojena ena ženska, 35 oseb pa je bilo težko ranjenih. V Kalkuti je bil župan Subhar Bose obsojen na šest mesecev zapora radi ponedeljskih nemirov.

Bivanje kraljeve dvojice v Zagrebu

Zagreb, 28. jan. AA. Medtem ko je bil Nj. Vel. kralj v nadškofijskem dvorcu, je Nj. Vel. kraljica sprejela v avdienco predstavništvo jugoslovanske narodne ženske zveze, go. Zlato Kovačević-Lopašić, Olgo Krnjić-Peleš, go. Danico Bedeković in predstavnice vseh ženskih društev, včlanjene v Jugoslovanski narodni ženski zvezi. Zbranih je bilo predstavnic 27 ženskih društev, in sicer za vsako društvo dve predstavnici.

Nj. Vel. kraljico je pozdravila z lepimi besedami ga. Zlato Kovačević-Lopašić, nato so bile predstavljene Nj. Vel. kraljici vse prisotne dame. Nj. Vel. kraljica se je zanimala v pristržnem razgovoru z damami za delovanje in cilje društev, ki jih predstavljajo, posebno zanimanje pa je pokazala za delo društev, ki se brigajo za deco.

Težave med CSR in Vatikanom

Ljubljana, 28. jan. Z ozirom na današnje notico v »Slov. Narod« o »Slovenečevem« članku pod gornjim naslovom, smatramo za svojo dolžnost, da ugotovimo, da nismo pisali o sporu, ampak samo o težavah, ki so nastale med češkoslovaško vlado in med Vatikanom glede na razlago Modusa viševodi iz leta 1928. Podatke, ki smo jih navedli, smo povzeli po »Lidove Listy« št. 13 z dne 17. jan. 1931. Imenovani list je glasilo češkoslovaške ljudske stranke ter je obravnaval vprašanje Modusa viševodi s sv. Stolico na široko tudi v svoji novoletni izdaji. Toliko v pojasnilo našega članka, ki je bil napisan, kar je samo ob sebi razumljivo, brez vsake animoznosti proti naši zaveznici in prijateljici.

Izseljevanje v Argentino

Belgrad, 28. jan. AA. Po obvestilu argentinske vlade se prepoved priseljevanja v Argentino ne tiče tehle kategorij ljudi: 1. najožjih sorodnikov (moža, žene, mladoletne dece, ki gre k staršem, in staršev, ki gredo k sinovom in hčeram); 2. oseb, ki jim je dovolila priseljevanje argentinska vlada; 3. osebam, ki imajo vizum za povratek, ali pa se po kratkem bivanju v domovini vračajo v Argentino.

Novi 1000 Din bankovci

Belgrad, 28. jan. Z. Klišeji za nove 1000-dinarske bankovce s sliko Nj. Vel. kraljice, napisom kraljevine Jugoslavije in podpisom Bajlonija in Radovića, ki so bili izdelani v Franciji, so gotovi in so bili odposlani Narodni banki. V kratkem se bo pričelo s tiskanjem novih bankovcev.

Nedeljski počitek v Angliji

London, 28. jan. AA. Najvišje sodišče je prepovedalo nedeljske kinematografske predstave. Sodišče je v razsodbi izrečno naglasilo, da je v Angliji že tisoč let v veljavi popolni nedeljski počitek. Podjetniki kinogledališč bodo poskušali doseči naj parlament zakon glede nedeljskega počitka izpremeniti.

Nova stranka v CSR

Dunaj, 28. jan. d. Današnja »Reichspost« poroča iz Prage, da nameravajo ustanoviti novo politično stranko, v katero bi vstopili predvsem meščanski gospodarski krogi. Stranka bi naj imela izrazito desničarsko usmeritev. List pristavlja, da je možnost nove politične stranke vzbudila vznemirjenje med nacionalnimi demokrati, ki bi v tem slučaju morali računati z možnostjo, da izgubijo velik del svojih volivcev. Vest dunajskega lista še od nobene druge strani ni potrjena.

Ahmed Zogu

Benetke, 28. jan. AA. Semkaj je prispela italijanska izvidnica »Quarto«. Albanskega kralja Ahmeda Zoga so pozdravile oblasti in velika množica. Kralj se je odpeljal z motornim čolnom do postaje, nakar je odpotoval s posebnim vlakom na Dunaj.

Dunaj, 28. jan. AA. Albanski kralj Zogu je dospel danes ob 7.34 na Dunaj, kjer biva v največjem inkognitu.

Nj. Vel. kralj vlada iz Zagreba

Zagreb, 28. jan. AA. Prvi kraljevski ukazi v kraljevskem mestu Zagrebu.

Včeraj in danes je podpisal Nj. Vel. kralj prve ukaze v Zagrebu, med drugim nekaj ukazov osebnega značaja, in en ukaz mednarodnega značaja. To je ukaz, s katerim se našemu poslaniku v Haagu Bošku Hristiću daje pooblastilo, da podpiše protokol o našem priznanju kompetence stalnega mednarodnega razsodišča za tolmačenje haške konvencije za mednarodno pravo. Ukazi so podpisani s temi besedami: »Dano v kraljevskem mestu Zagrebu 27. januarja 1931.«

Zagreb, 28. jan. AA. Danes popoldne ob 6 je Nj. Vel. kralj sprejel v avdientu zagrebsko mestno zastopstvo pod vodstvom mestnega načelnika dr. Srkulja. V imenu mestnega zastopstva je pozdravil Nj. Vel. kralja dr. Srkulj s temile besedami:

»Veličanstvo! Vaš sklep, da prebije nekaj časa v svojem Zagrebu sredi hrvatskega dela našega naroda, je naletel na burno navdušenje v vseh slojih meščanstva, zlasti pa na njegovem mestnem zastopstvu. Vsi zastopniki so srečni in presrečni nad tem sklepom Vašega Veličanstva in so imeli edino željo, da se Vam osebno zahvalijo. Zahvaljujoč se Vašemu Veličanstvu za ta sklep, vzklík-

nemo iz dna duše: Živel Vaše Veličanstvo naš vladar Aleksander I.! Živela kraljica Marija! Živel visoki kraljevski dom!

Vsi zastopniki so vzklíkili za mestnim načelnikom.

Nj. Vel. kralj se je za ta govor zahvalil s temile besedami:

»Želim tudi pri tej priliki, gospod mestni načelnik in gospoda, izraziti vam v imenu kraljice in v svojem imenu radost, da se tako ugodno in prijetno počutiva med vami, med vašimi dragimi zagrebcami. To je bila naša srčna želja, da se v vaši središčni točki mudimo. Zahvaljujemo se vam, ker je zdaj omogočeno, da moremo v bodoče česče prihajati in delj časa ostajati in iz tega našega zgodovinskega in slavnega mesta voditi tudi tekoče posle. Razvoj in napredek Zagreba v teh nekaj letih sta izvala občudovanje in naš ponos. Mestni zastopniki morajo še dalje z vso silo delati v tej smeri s prepričanjem, da jih bo pri tem delu spremljala in jim pomagala moja največja pažnja.«

Nato je Nj. Vel. kralj imel cerce z mestnimi zastopniki in se razgovarjal z njimi.

Zagreb, 28. jan. AA. Nj. Vel. kraljica se je danes okoli 2 v spremstvu dvorne dame Eleonore

Svrljuge in adjutanta odpeljala s avtomobilom na izlet v zagrebsko okolico. Peljala se je skozi Podused, Samobor do Mokre. Tu si je Nj. Vel. kraljica ogledala dvorec. Ob 4.30 se je Nj. Vel. kraljica vrnila v dvor.

Belgrad, 28. jan. AA. V dovek svoje kraljevske naklonjenosti je odlikoval Nj. Vel. kralj z redom Karagorgijeve zvezde I. stopnje njegovo cesarsko visočanstvo japonskega princa Takamatsuja, z redom sv. Save I. stopnje pa njeno cesarsko visočanstvo princezo Atamatsui, z redom sv. Save I. stopnje Eisuke-Fuituja, izrednega poslanika in pooblaščenega ministra Nj. Vel. japonskega cesarja, in Ivakijija Iikavu, maršala dvora Nj. Vel. princa Takamatsuja, z redom sv. Save III. stopnje gospo Takako Oeijaj, dvorno damo Nj. Vis. princa Takamatsuja, dr. Cunaja Sakamotuja, osebnega zdravnika princa Takamatsuja, majorja Kijozuka Mizuva, adjutanta Nj. Vis. princa Takamatsuja, Tošihara Harima, svetnika japonskega poslanstva, z redom sv. Save V. stopnje Junza Jamašite, uradnika v ministristvu cesarskega doma, in Minoro Kuroduhe iz ministristva cesarskega doma.

Tardieu o Oustricu

Pariz, 28. jan. kk. Novo imenovani kmetijski minister Tardieu je prišel danes pred preiskovalno sodišče, da izpove o Oustricovem skandalu. Tardieu je v interpelacijski debati, v kateri sta desnica in sredina izrekli zaupnico pravosodnemu ministru Peretu, zagotovili kot ministrski predsednik, da je pripustitev delnic »Snia Viscosa« na pariško borzo pregledal in našel vse v redu. Pred preiskovalno komisijo je izjavil, da akti, ki so mu bili predloženi, v resnici niso vzbujali nobenega suma in da zato ni imel nobenega povoda, da bi dvomil o poštenosti, ki so mu jih dali pravosodni minister Peret, oba sodelavca Falcoz in Lautier ter senator Besnard. Ko je potem socialistični poslanec Renaud ugotavljal, da so mu tedaj moralni minister Peret in oba podtajnika lagati, je odgovoril Tardieu, da ni čutil nobenega povoda, dvomiti o zaupanju do svojih sodelavcev. Dalje je izjavil Tardieu, da se je vlada šele potem začela baviti z Oustricovim škandalom, ko je propadla banka Adam. Končno je Tardieu zanikal vprašanje, ali je vedel kaj o odnosajih svojega parlamentarnega atašaja Millota z Oustricom.

Dr. Kramar v Pragi

Praga, 28. jan. kk. Novi jugoslovanski poslanik dr. Kramar je danes došel v Prago. Na kolodvoru so ga sprejeli člani jugoslovanskega poslanstva, zastopniki češkoslovaške zunanje ministrstva in Češkoslovaške-jugoslovanske lige. Svoja poverilna pisma bo izročil predsedniku Masaryku v petek.

Potresi

Belgrad, 28. jan. AA. Snoči ob 21.19,55 so zabeležili potresni aparati na Tašmajdanu začetek katastrofalnega potresa v daljavi 6200 km od Belgrada. Največje nihanje je bilo ob 21.51 z 254 mikroni. Konec potresa je bil ob 13.15. Davi ob 6.55,15 so zabeležili seizmografski aparati na Tašmajdanu začetek potresa v daljavi 510 km od Belgrada. Maksimalno gibanje tal je bilo ob 6.57,37 s 66 mikroni. Konec potresa je bil ob 7.40.

Boj za ruske kronske juvele

Newyork, 28. jan. kk. Veliki knežinji Ksenija in Olga, sestre bivšega ruskega carja, sta vložili na sodišču protest proti prodaji ruskih kronskega juvelov, slik in umetnin, katere je dala v Newyorku na dražbo podružnica ruske družbe Amtorg.

Križev pot čeških legijonarjev

Iz predavanja čl. konzula ing. Sevička.

Ljubljana, 28. januarja.

Danes zvečer ob četrti na 7 je predaval v dvorani Delavske zbornice pod okriljem Češkoslovaško-jugoslovanske lige češkoslovaški konzul ing. Seviček o operacijah češkoslovaških legijonarjev. Zanimivi večer je v imenu Češkoslovaško-jugoslovanske lige otvoril dr. Egon Stare in je pozdravil vse navzoče, zlasti mladino. V kratkem pregledu je očitel naš razvoj, kako smo pri težavnih bojih proti vsiljivemu germanstvu že od nekdaj imeli najlepši zgled pri bratih Čehoslovakih. Danes pa so se razmere nekoliko spremenile, da moremo zreti mimo ozkih domačih meja in stremiti po uresničitvi jugoslovanske ideje ter slovanke vzajemnosti sploh. In pri tem delu v prvi vrsti pomagajo Češkoslovaško-jugoslovanska liga, prvobiteljica vseslovanke vzajemnosti. Zato izrečno pozdravlja še enkrat mladino, ki bo s pridom učenjem češčine pripomogla do ožjih medsebojnih stikov in nujnega poznavanja obeh narodov. Če bomo delali v tem smislu tudi v bodoče, bodo novi uspehi prav tako lepi, kakor prejšnji, ki so nam vsem prinesli svobodo. Posebej pa še pozdravlja konzula češkoslovaške republike inž. Sevička, ki nam bo v nadvse interesantnem predavanju popisal slavno anabazo čeških legijonarjev.

Navdušeno pozdravljen je odgovoril g. konzul in se zahvalil za izrazne bratske ljubezni v imenu vsega češkoslovaškega naroda, nakar je prešel k predavanju v češkem jeziku, katerega je spremljalo 60 nadvse poučljivih in originalnih sklopičnih slik.

Pred izbruhom svetovne vojne se je mudil g. konzul v Moskvi in je po naključju prišel malo pred izbruhom svetovne vojne v Avstrijo, kjer je moral prijeti za puško. Z mnogimi češkoslovaškimi brati se je kmalu znašel za bojno črto v Rusiji. Po krajšem tavanju v ujetniških taborih mu je uspelo izkazati se kot v Rusiji bivajočega Čeha, s čimer se mu je posrečilo s tovariši organizirati I. češko brigado, ki se je na ruski strani borila že l. 1914 za svobodo ožje domovine in pri Zborovu priborila tako zmago, da je ruski general iz spoštovanja pred češkimi legijonarji čestitil junakom z okrito glavico. Kmalu zatem je prva brigada narasla v divizijo in nato celo v dve. Na najrazličnejših frontah so se borili junaki za svoje velike vzore, dokler ni po miru v Litovskem Brestu vplamela v Rusiji revolucija. Češki legijonarji so se v tem vseobsem kaosu skušali prebiti v ljubljeno domovino. Dasi so jih boljševiki pozivali, naj položijo orožje, se raje iz previdnosti kol potujoča armada polovila na svoje pest domov po vsej Sibiriji, izposlovilni stalnim napadom in intrigam boljševiške revolucije. Po silnem trpljenju in premošnjih žrtvah, ki spe v skupnih gomilah v nedoljni Sibiriji so se prebili po transsibirski železnici do Vladivostoka. Od tu pa so se odpravili deloma naprej na Kamčatko ali pa naravnost odpuli mimo Japana, Sundskih otokov, skozi Indijski ocean, Rdeče morje, Suezski prekop v Trst.

Doma je čakal junake slovesen sprejem na svobodnih tleh, kajti prispela je po šestih letih nazaj armada 50.000 junakov. Izpolnila se jim je želja, za katero je padlo toliko najljubših tovarišev. Slike, ki so spremljale predavanje, so bili originalni posnetki resničnih dogodkov. Vsa dvorana je sledila očarana odkritjem g. konzula in ee mu je zahvalila z odkritosrčnim aplavzom.

Po predavanju so odborniki pogostili vse navzoče na čajanki z najrazličnejšimi delikatesami. Z veliko požrtvovalnostjo so pogostile navzoče g. pa Seviček, soproga g. konzula, gospa Kramarjeva, soproga našega poslanika v Pragi, gospa Staretova, soproga g. dr. E. Stareta, bankega načelnika, gospa Cihelkova, soproga g. vicekonzula CSR v Ljubljani, nadalje gospo Stetlova, Slokarjeva, Burjanova, Govekarjeva, Jeranova, Krivčeva, Kroftova, Borkova, Engelmanova, Mohorčičeva in mnoge druge odlične dame.

Ta večer bo ostal vsem v najboljšem spominu ter bo doprinesel k medsebojnemu spoznavanju in ljubavi.

K nadškofovskim proslavam v Zagrebu

Zagreb, 28. jan. kk. Ob 8 zvečer so se zbrale v nadškofovski palači številne povabljene osebnosti, med drugimi tudi ministra Srškić in dr. Drinčević, bivša ministra dr. A. Koršćin in Mažuranić, maršal dvora Dimitrijević, ban Perović, bivši ban dr. Silović in mnogi drugi. Ko je vstopil v dvorano nadškof dr. Bauer, so ga vsi pozdravili z »Živjote klici. Zupan dr. Srkulj je pristopil k njemu in imel nanj nagovor, v katerem je navajal vse zasluge nadškofa za mesto Zagreb, radi česar ga je občina imenovala za svojega častnega meščana ter mu je župan ob tej priliki izročil umetniško izdelano diplomu. Nadškof dr. Bauer se mu je nato toplo zahvalil in omenil, kako se rad spominja mnogih momentov iz zadnjih let. Ker je mesto Zagreb vedno podpiralo prizadevanja Cerkve, je tudi on pri av. obetu deloval na to, da se izkaže mestu Zagrebu nekako priznanje, nakar je sv. Stolica imenovala župana dr. Srkulja in podžupana Arturja Mahnika za komanderja reda sv. Gregorja. Nato so gostje ostali v dvorcu v dobrem razpoloženju, ki traja še v poznih večernih urah.

Zapleten položaj v Španiji

Madrid, 28. jan. kk. Voditelji tako imenovanih konstitucionalistov M. Alvarez, B. Maza, Bergamin in Vilanueva so sklenili, priporočiti svojim pristajam, da se ne udeležijo volitev 1. marca. Cenura je prepovedala objavo tega sklepa v listih. V tem sklepu zahtevajo imenovani tudi, da se skliče ustavodajni parlament. S takim sklepom teh najvplivnejših, pa klakor radikalnih mož, so volitve postale najbrže nemogoče. Republikanci nikakor ne bodo volili, tudi socialisti najbrž ne, pa tudi mnogi drugi ne. Če pa bodo kljub temu volitve, bi tak parlament ne imel nobene avtoritete. Kralj je sedaj na lovu v Andaluziji in se boče prve dni februarja vrnil v Madrid. Da bi kralj sklical ustavodajni parlament, je mogoče brez nadaljnjega, ker veljavne ustavne določbe o tem nimajo nobenih določil. Ker pa bi bilo odločiti o vprašanju: republika ali monarhija, se iz tega razloga kralj ne bi mogel zavzemati za to. Kralj bi moral ostati popolnoma nevtralen in ne bi smel intervenirati, kar bi mu bilo zelo težko. Položaj je zelo zapleten. Izhoda iz tega položaja zaenkrat ni videti.

Madrid, 28. jan. AA. Dijaska stavka se je razširila na pokrajinske univerze. Univerzi v Saragossi n v Valladolidu sta zaprti. V Granadi in v Sevilli je prišlo do krvavih nemirov, v katerih je morala nastopiti civilna garda, ki je v stalni pripravljenosti.

Nemčija zadovoljna z Zenevo

Berlin, 28. jan. AA. Nemški zunanji minister dr. Curtius je poročal državnemu predsedniku Hindenburgu o rezultatih zasedanja Sveta Društva narodov. Hindenburg se je Curtiusu zahvalil za uspeh, ki ga je dosegel v interesu Nemčije v Zenevi.

Nemško časopisje se skoraj izključno bavi z ženevskim zasedanjem in izreka zadovoljstvo, da se je zunanji minister vrnil s pozitivnim uspehom v domovino. V torko bo razpravljalo o zasedanju Sveta Društva narodov zunanje-politični odbor nemške zbornice.

General Berthelot †

Pariz, 28. jan. kk. Tu je danes umrl v starosti 70 let general Berthelot, ki je v svetovni vojni poveljeval peti armadi zaveznikov. Kakor znano, so tudi njemu pred tedni amputirali nogo, ravno tako kakor maršalu Joffreu. Začasno se je stanje bolnika zboljšalo, danes opoldne pa je umrl za strupljenjem.

CSR dobi posojilo

Praga, 28. jan. kk. Kakor poročajo listi, se posveta vlada o najetju velikega inozemskega posojila 1 milijarde ali poldruga milijarde Kč, ki naj bi služilo samo za investicijska dela v svrhu ublažitve brezposelnosti. Tako posojilo zahtevajo predvsem socialistične stranke. Z drugih strani pa se zopet poroča, da se misli na notranje investicijsko posojilo, za katero se vrše pogajanja s socialnimi in pokojninskimi zavarovalnimi zavodi.

Turčija in Panevropa

Angora, 28. jan. AA. Kakor poročajo, je turška vlada sprejela povabilo, naj sodeluje v vseevropski komisiji. Turški politični krogi menijo, da bo Rusija sledila turškemu vzgledu. Turčijo bo zastopal zunanji minister Tefik Ruždi-bey.

London, 28. jan. AA. Davi je prispelo semkaj iz Gravesenda truplo znamenite ruske peselke Ane Pavlove. Položeno je bilo na pare v ruski cerkvi, kjer ostane do jutri.

Belgrad - posredovalec

„Vossische Zeitung“ o posredovalni vlogi Jugoslavije med Nemčijo in Francijo

Berlin, 28. jan. kk. »Vossische Zeitung« objavljala pod naslovom »Belgrad kot posredovalec« izvajanja nekega belgrajskega politika, ki ga ne imenuje, pač pa označuje kot dobro informiranega. Članek se nanaša na vesti, ki so se pred par dnevi širile iz Budimpešte o bodoči spremembi ofielne jugoslovanske zunanje politike, posebno nasproti Nemčiji. Jedro članka je nastopni stavek: »Če bi se Jugoslaviji posrečilo, pripomoči k akciji sporazuma med Francijo in Nemčijo, bi Jugoslavija to z odkritosrčnim zadovoljstvom storila, če ne bi pri tem prišla na glas trgovskega potnika.« So znaki za to, da bi se tak posredovalna akcija zdelala korisna tudi voditeljem jugoslovanske zunanje politike, ker nobena osebnost belgrajske

vlade ne goji resne želje, da bi trajno enostransko optirali za eno izmed evropskih državnih skupin. Jugoslovanske zveze so samo časovno pogojne in v Jugoslaviji je zelo mnogo ljudi, ki bi si lahko prav dobro predstavljali, da bi za Jugoslavijo utegnili biti v kakem drugem času zelo koristna kaka druga konstelacija v Evropi. Glede vprašanja »Anschluss« se izjavlja ta članek: »V jugoslovanskem narodu skoraj ni najti nasprotstva proti Anschlussu.« Nasprotno je v interesu Jugoslavije želiti, da bi se dosegla skupna meja z Nemčijo, kar bi bilo potem eventualnemu nasprotniku, ki bi hotel zlorabljati avstrijsko nevtralnost, to preveč riskantno in severozapadni del jugoslovanske meje bi bil potem znatno krajši, kakor je danes.

Inseparabiliter - indivisibiliter

Izjave grofa Bethlena o skupni fronti in skupnih ciljih

Dunaj, 28. jan. d. Grof Bethlen je danes sprejel domače in inozemske časnikarje, pred katerimi je držal široko zasnovani politični govor namenjen osebito za inozemsko ušesa. Prijateljstvo med obema državama, je začel grof Bethlen, izvira iz davnih časov. Svoj najplemenitejši izraz je našlo v svetovni vojski, ko sta oba naroda skupno prenašala težave boja za obstanek.

Po vojni so se pojavile težkoče, ki so oba naroda drug od drugega oddaljile. Toda spomirli na dolgo skupaj preživelo prošlost so vse te težave premostili. Toda diktati mirovne konference, za obe državi težki in poniževalni, so ju še bolj zblížali. Zato smo na mednarodnem polju nastopali skupaj proti krivicam, ki so jih nam naložili. Mi smo bili prisiljeni do tega sodelovanja, sicer bi bili padli med vrste proletarskih narodov. Poleg vsega, kar nas veže v prošlosti, pa nam nudi bodočnosti vzrokov zadosti, da se strnemo. Mi se moramo boriti skupno, da se storjene krivice popravijo. To so naši skupni cilji. Nova pogodba, katere se je slovesno podpisala, pomeni prijateljski pakt med obema narodoma, katerega naj nicesar več ne razveljavi. Vršilo se bo kulturno izmenjavanje vsega, kar genij obeh narodov ustvarja in kar bo še ustvaril.

Jaz sem prepričan, da bodo v najbližji bodočnosti zastopniki obeh držav imeli priliko, da tudi na zunaj pokažejo skupno, strnjeno fronto. Mednarodna politika bo Avstrijo in Madjarsko našla vedno v istem taboru.

Razkol v Heimwehru

Dunaj, 28. jan. kk. Danes je prišlo do razkola v Heimwehru, ki so ga tako dolgo zavlačevali. Voditelji vorarlberskega, tirolskega in gradiščanskega Heimwehra ter zastopniki železniške obrambe so s protesti zapustili zborovanje, ki ga je vodil Starhemberg, in sklenili, da mu bodo pisali pismo, v katerem ga bodo opomnili, da se ne bo več udeležiti posvetovanj vodstva zveze, dokler se ne prizna njihovo pravno stališče. Starhemberg je izdelal poslovni red, s katerim se vodstvu zveze podeljuje diktatorska

moč in pravica, odstavljati deželne voditelje. Obenem je Starhemberg odredil, da se odpusti znani major Fey, voditelj dunajske heimwehrovske zveze in da se razpusti državna komanda železniške obrambe. Opozicijsalni voditelji Heimwehra, ki stojijo večinoma blizu krščanskih socialcev, so izjavili, da je tak poslovni red indiscutabel ter so sklenili, da bodo ustanovili lastno zvezo, dokler ne odstopi sedanje zvezno vodstvo.

Kaj bo v Romuniji?

V Romuniji, kakor tudi v drugih državah, ki morajo preboleti gospodarsko krizo, se opaža, da se radikalizem polasčuje desnice in leve. Vlada se hoče temu z vso silo upreti, vendar pa hoče tudi prepričati, da bi postala potrebna diktatura, ker bi v sedanjem gospodarskem in zunanje-političnem položaju vsako nasilje lahko povzročilo usodepolne zmešnjave v državi.

Politični krogi so prepričani, da so sedanja prizadevanja zadnji poizkus, rešiti položaj parlamentarnim potom.

Vznemirjenje pri sovjetih

Moskva, 28. jan. kk. V Moskvi povzročajo veliko bojazan inozemske odredbe za otežkočenje sovjetskega izvoza, tako posebno vznemirja Moskvo obisk predsednika gospodarskega odbora Društva narodov Serruysa v Bukareštu, ki je predlagal sistem izenačenja, po katerem naj bi nobena država ne kupila več sovjetskega blaga, kakor Sovjetska unija kupi od dotične države. Dalje vznemirja Moskvo tudi nova napovedana agrarna konferenca v Bukareštu in pa anketa mednarodne trgovske zbornice, ki je razposlala okrožnico z vprašanjem: koliko se udeležuje vaša država evropske obrambe proti sovjetskemu dumpingu.

Gualino - središče zanimanja

Gualino, eden največjih Mussolinijevih prijateljev, interniran — Gualino opeharil ne samo Italijane, ampak tudi Francoze — V umazanije Oustrie Gualino zapleteni sami levičarski politiki — Tajna dokumenta 33 odkrita — Zakaj je Gualino bil od fašističnega režima interniran?

Pariz, 28. jan. Vest o internaciji ustanovitelj slovitih družb »Snia Viscosa«, bivšega Mussolinijevega prijatelja Gualina, za 5 let na liparskih otokih, je tu zbudila tem večjo senzacijo, ker se ravno sedaj parlamentarna komisija, ki preiskuje Oustričovo afero, bavi s »Snia Viscoso«, koje papirje se je Gualinu s pomočjo Oustrie, oziroma njegovih visokih protektorjev in prijateljev v vladi in parlamentu, posrežilo uvesti na pariški borzi.

»Snia Viscosa« ni bila samo največje podjetje za izdelavo umetne svile v Italiji, ampak na svetlu sploh. Od začetka, dokler Gualino se ni začel s svojimi blaznimi spekulacijami, je sijajno uspevala in je imela v času viška 1 milijardo glavnice! Leta 1925 se je začel preokret radi konkurence podobnih podjetij, ki so se osnovala v drugih državah, leta 1928 je podjetje zašlo v nepopravljivo krizo, Gualino ga je pa začel na najdomoljubnejše načine »sanirati«, tako da so tudi druge države, kjer so po Gualinovih zvijačah kotirali njene papirje, utrpeli milijardne škod! Največ pa je Gualino izvelkel na ta način s pomočjo Oustrie denarja iz francoskih žepov.

Seveda je ogorčenje v Franciji ogromno in se obrača v prvi vrsti zoper tiste, ki so zavzemali ali še zavzemajo važne politične položaje v Franciji, pa so pomagali lastne državljane očitati.

V tem oziru je bila nad vse interesantna in burna seja parlamentarne preiskovalne komisije, ki se je vršila 26. in 27. t. m. Kakor znano, predseduje komisiji desničarski poslanec Marin, preiskovalni sodnik pa je Mandel, istotako član desnice. Ker so dosedaj v Oustričovi, oziroma Gualinovi aferi kompromitirani sami levičarski politiki, je seveda levičarje zelo nejevoljna in kolikor ne more škandala zakriti, skuša s drugimi nameni preprečiti, da bi vsaj vsa resnica ne prišla na dan. Ker pa tudi to ne gre, skušajo zdaj levičarji in socialisti, ki so tudi v tej aferi kompromitirani, zaplesti v afero, če bi se dalo, tudi kakšnega desničarja.

Najresnejši poizkus v tem oziru je storil socialistični poslanec Renaudel, ki je hotel dokazati, da je bivši kabinetni šef odstopivšega premijera Tardieu-a, g. Moysset, imel v Oustričovi banki odprt račun. Razprava pa je dokazala, da je

Oustrie Moyssetu sicer denar ponudil, oziroma mu kar sam račun odprl, da se ga pa Moysset baje ni hotel nikoli poslužiti. Tako je namreč pred komisijo izpovedal direktor Oustrieove banke Berger, ki je pa tudi odkril, da sta dva Tardieujeva višja uradnika Millet in Guyard, dobivala od Oustrie 5000 frankov mesečne »plače« za svoje usluge, katere da sta izkazovala Oustriču le na svojo roko.

Renaudel seveda se s tem rezultatom ni zadovoljil in je Bergerja vprašal, ali mu je znano, da gospod Tardieu zahaja v znani salon vdove po bivšem državnem podtajniku Abelu Ferry-ju, kjer da se je vedno shajal z Oustričom. Toda ta okolnost ni Renaudelu veliko pomagala, ker je poslanec Mandel izjavil, da tudi — Renaudel sam čisto tja zahaja, z njim pa tudi veliki socialist, g. poslanec Blum. Da li se je pa tam g. minister Tardieu razgovarjal z Oustričom o poslih ali pa o izvršnih ostrigah gospe Ferry, to se zaenkrat ne da ugotoviti.

Tukaj torej ni bilo nobene senzacije, pač pa je komisija prinesla drugo senzacijo, in sicer se je zopet hudo kompromitirala levičar. Predsednik Marin je namreč prebral tajnostni dokument št. 33, o katerem se že dolgo veliko šepeta in ugiba, kojega avtentično vsebino pa je Pariz zaznal šele sedaj. Dokument št. 33 pa ne kompromituje Tardieu-a, kakor so dozdaj mnogi domnevali, ampak najintimnejšega prijatelja in sotrudnika g. Brianda, g. Peycelona, ki je bil Briandov kabinetni šef, zdaj pa je direktor uradnega lista francoske vlade, »Le Journal officiel«. Dokument št. 33 vsebuje namreč pismo od 30. maja 1928, ki ga je Oustrie pisal Gualinu in v katerem mu sporoča, da je ministrstvo za zunanje zadeve izdalo povoljno mnenje za kotiranje papirjev »Snia Viscosa« na pariški borzi, za kar gre zaslug g. Peycelonu, da pa dela sitnosti generalni ravnatelj javnih dolgov, katerega pa že bodo s pomočjo g. Peycelona ugnali.

Peycelon je seveda dobival od Oustrie bogate nagrade

V dokumentu št. 33 pa se nahaja tudi korespondenca Oustrie s ministrstvom financ, ki je dovolilo kotiranje papirjev »Snia Viscosa«. Iz teh pisem izhaja, da g. Cailleaux, ki je takrat

bil finančni minister in njegov takratni šef kabineta Coggia, ko sta bila zaslislana pred komisijo in tajila, da bi bila imela kakršnokoli zvezo z Oustričom, nista govorila resnice. Coggia bo zaradi tega obtožen krivega pričevanja. Znano pa je, da je g. Cailleaux steber levičarstva.

Juridično je stvar v toliko interesantna, ker smatra francoska parlamentarna komisija za potrebno, da zasliši Gualina, ki se pa odpravlja v varnem spremstvu karabinerjev na Lipari. Komisija bi najrajši videla, če bi se Gualino zaslislal osebno v Parizu, kar pa bo skoraj da nemogoče, ker bi moral priti v spremstvu italijanske straže. Zato se domneva, da ga bo treba zaslišati v Italiji sami po posebni komisiji. Ne ve se pa, ali naj bi bila francoska ali italijanska ali mešana. Stvar predstavlja namreč unikum. Rešila se bo diplomatičnem potom.

Gualinova internacija pa je že sama na sebi velika senzacija, ker je bil Gualino eden največjih Mussolinijevih prijateljev, ki je s svojo finančno genialnostjo nabral denar, s katerim je Mussolini napravil svoj sloviti »pohod na Rim«, s katerim je prišel fašizem na oblast. Gualino pa je tudi pozneje finančiral fašizem s stotinami milijonov. Radi tega je Gualino tudi lahko brez skrbi spekuliral, kolikor se mu je zljubilo, ker se ga je režim bal. Baje je Gualino tudi branil neko za Mussolinija zelo kompromitujoče pismo, ki ga je bil sicer Mussoliniju vrnil, si je pa pridržal overovljeno kopijo. Gualino je do zadnjega mislil, da se sme norčevati tako iz italijanskih kakor francoskih oblasti. Kakor se vidi, pa se je uračunal in ga je Mussolini čisto iznenada zagrabil za vrat v Turinu, kjer se je Gualino te dni mirno sprehajal, in ga dal spraviti za 5 let na varno na liparske otoke.

So pa mnogi v Parizu, ki so navadno dobro poučeni in pravijo, da je italijanska vlada Gualina zato konfinirala, da ga ne bi bilo treba dati zaslišati, ker bi Gualino lahko fašistični režim strahovito kompromitiral.

Največja senzacija obstoji torej v tem — tako se po Parizu splošno govori — da bi se utegnulo med drugim odkriti, da je fašizem v Italiji prišel do oblasti ne s pomočjo pušk in bomb etc., ampak bolj s pomočjo — Gualinovih milijonov.

Dogodki ob krončerskem misijonu - pojasnjeni

Gorica, 26. jan.

Dogodki v Kronbergu med misijonom so zdaj pojasnjeni. Pred ljudsko šolo se je igral neki deček s fračo. Nesreča je hotela, da sta dva kamenčka zletela v okno na šoli in ubila dve šipi. Karabinerji in fašisti so takoj mislili, da gre za atentat. Vodstvo policijske akcije je prevzel sam tajnik Avenanti, Karabinerji so zaprl 40 fantov, ko so odhajali od misijona. Med aretiranci se je nahajal tudi grof Coronini, akademik. Fante so orožniki vlekli tudi iz cerkve. Misijon je bil s tem razgnan.

Po dveh dneh so fante izpustili. Aretiranci iz Tolmina, 28 po številu, so bili izpuščeni. Razen gospe Šorlijeve, trgovke, so bili vsi drugi moški. Policija je samo enega obdržala v zaporu.

Neki slovenski dijak na gimnaziji v Gorici, ki je bil po pomoti dva dni v zaporu, ker je policija menila, da je v zvezi z onimi 17 dijakmi, ki so obdolženi zarote proti državi, se je vrnil v šolo. Toda ravnatelj ga je takoj izključil.

Smrt

pobira stare koren'ake

Krško ob Savi, 26. jan.

Včeraj je umrl daleč naokrog znani mizar in izdelovatelj mlinskih krt g. Maks Kos, v visoki starosti 85 let. Bil je obrtnik starega kova, ki ni delal le radi zaslužka, ampak mu je bilo delo stanovska dolžnost in dobri izdelek stanovski ponos. V posebno čast si je štel, da je delal v splošno zadovoljnost petim okrajnim glavarjem pri mnogih javnih zgradbah. Tudi pri bivši mestni gardi je zavzemal častno mesto. Prav tako je bil iz srea vdan Cerkvu; z mladensko živahnostjo je še v preteklem poletju pobiral prispevke za nove zvone in aranžiral njih sprejem. Počivaj v miru mož-pravičnik in Bog Ti bodi plačnik za Tveja dobra dela! Zadnja pot g. Kosa potem, ko io je tolikim oskrbel kot vodja pogrebniških konduktov, bo v torek popoldne ob pol 4.

Mokronog, 27. jan.

Umrli je v torek, 27. t. m. v Mokronogu Jožef Gorjup v 92. letu. Vedno čil in zdrav je šele lani dal slovo ljubljeni puški, s katero je pogodil marsikatero zajca ali raco. Bil je veliko let župan, predsednik kraj. šolskega sveta, načelnik cestnega odbora. N. v m. p.!

Smola kolesarskih izletnikov

M. Sobota, 27. jan.

Trije tukajšnji fantje so doživeli v Mariboru precej neprijetno zgodbo. Dogovorili so se, da bodo šli obiskat neke znanke, ki služijo v Mariboru. Vsedli so se na kolesa in so jo mahinili skozi Slovenske gorice. V začetku je bilo vse dobro, ker so bila tla nekoliko zamrznjena. Kmalu pa je zapihal jug, prikazalo se je solnce in fantje so imeli pred seboj samo blato. Do Maribora so vozili celih 8 ur. Seveda so bili popolnoma blatni in utrujeni.

Na glavnem mostu so jih pričakovale prijateljice, katere so prej obvestili o svojem prihodu. Nato so se vsi skupaj podali v mesto. Hodili so po ulicah in postajali pred izločbami. Zvečer pa so se dekleta poslovila od njih. Ker fantje niso imeli denarja, so si poiskali brezplačno prenočišče. Šli so na kolodvor v čakalnico. Sreča pa niso imeli. Kmalu je prišel za njimi redar, ki jih je že pri ogledavanju izločb opazoval. Pozval jih je, naj se legitimirajo. Legitimaciji seveda niso imeli. Na vsi moč so dopovedovali, kdo in odkod so, a brez uspeha. Iti so morali v policijski zapor. Izpustili so jih šele naslednjega dne zvečer.

Pa samo jug je tega kriv, ker je naredil blato po cestah. Smola smolenal

Zbor trboveljskih rudarjev

Trbovlje, 28. jan.

V ponedeljek je bilo veliko rudarsko zborovanje v Delavskem domu, ki ga je posetilo 1200 rudarjev. Dva referenta sta podala izčrpna poročila o samostojnosti rudarskega zavarovanja in o sedanjih rudarski krizi.

O delovanju za samostojnost rudarskega zavarovanja je kot zastopnik delavstva za bratovske skladnice poročal g. Šobar. Njegovo poročilo so navzoči vzeli z odobravanjem na znanje.

O sedanjih rudarski krizi in nje vzrokih je prav izčrpno poročal g. Arh, ki je utemeljeval

Samostojnost zavarovanja rudarjev

Resolucije belgrajske konference bratovskih skladnic

Na konferenci bratovskih skladnic v Belgradu, dne 15. in 16. januarja, ki je bila v ministrstvu za gozdove in rudnike, so sprejeli sledečo resolucijo:

Rudarske bratovske skladnice morajo ostati samostojne in ločene od splošnega zavarovanja delavcev pod nadzorstvom ministrstva gozdov in rudnikov iz sledečih razlogov:

1. Skupne nevarnosti pri delu v rudnikih v sled neizbežnih nesreč kakor tudi trpljenje pri daljših obolenjih v sled težkega dela v rudnikih so že pred več stoletji prisilile rudarje, da se združijo in ustanovijo fonde, takozvane bratovske skladnice za vzajemno pomoč v slučaju bolezni, nesreče pri delu, onemoglosti, starosti in smrti.

Tako so rudarji prvi in mnogo prej od delavcev drugih gospodarskih panog imeli svoje zavarovanje. Z razvojem rudarstva se je zavarovanje rudarjev postopno spopolnjevalo in prilagojalo njihovim osebnim potrebam.

Velika važnost bratovskih skladnic in njih dobrodelno delovanje je bilo že zdavnaj nedvomno, zato so napredne države pri sprejemanju svojih rudarskih zakonov tudi zanje odredile obvezno zavarovanje rudarjev v bratovskih skladnicah kot avtonomnih ustanovah zavarovanja za posamezna podjetja ali za več njih skupaj. Tako tudi naši rudarski zakoni določajo zavarovanje rudarjev v avtonomnih bratovskih skladnicah ter se sedaj to vrši na podlagi teh zakonov po glavni bratovski skladnici v Belgradu, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Splitu in po pravilih bratovskih skladnic od 1. decembra 1924.

Radi tega je potrebno, da se ta za rudarje preizkušena in dobrodelna ustanova obdrži tudi nadalje v svoji sedanji obliki.

2. Radi dobrih uspehov in uspešnosti zavarovanja rudarjev v bratovskih skladnicah so pustile tudi druge napredne države bratovske skladnice za samostojne ustanove za zavarovanje rudarskih delavcev, ločeno od zavarovanja ostalih delavcev, kakor n. pr. Anglija, Belgija, Francija, Nemčija, Češkoslovaška, Avstrija, Madžarska, Italija itd.

3. Nameravana spojitve bratovskih skladnic s splošnim socialnim zavarovanjem pod nadzorstvom ministrstva socialne politike in narodnega zdravja nasprotuje našemu sedanjemu zakonodajstvu, in sicer: zakonu o ureditvi vrhovne državne uprave od 29. marca 1929, čl. 5, točka 12 in zakonu o banski upravi od 7. novembra 1929, čl. 42, II. točka 17, po katerih vrši nadziranje nad bratovskimi skladnicami ministristvo gozdov in rudnikov.

4. Poslovanje bratovskih skladnic je enostavno in vzorno organizirano, uprava je v neposrednem stiku z zavarovanci, tako da zavarovanci lahko hitro in neposredno dobe pomoč, katero predpisujejo pravila, kar je zlasti važno za slučaje bolezni in ponesrečene rudarje in za člane njihovih rodbin.

5. V mestnih in glavnih upravah bratovskih skladnic so pri vsakem podjetju zastopani tudi delavci in delodajalci, kateri skupno v tesnem sodelovanju na licu mesta lahko presodijo po-

trebo, da država omeji uvoz tujega premoga v našo državo. Preteklo leto se je uvozilo 600 tisoč ton premoga k nam, dočim se je naš premog kvaril po raznih skladiščih. S tem se je brezposelnost med rudarskimi delavci še povečala. Radi tega propada tudi naša domača industrija. Pri sklepanju novih državnih nabav naj se uredi tako, da bodo imeli državljani zaslužek doma, da se jim ne bo treba izseljevati, ker tudi ni potrebno, če država zaščiti domačo industrijo. Govorniku so vsi navzoči pritrdili in sklenili, da se pošlje deputacija k g. banu, ki naj intervenira pri vladi za omiljenje rudarske krize.

leg rednih podpor tudi izredne podpore potrebnim zavarovancem, ker poznajo krajevne razmere rudnika in osebni položaj zavarovancev.

6. Bratovske skladnice nudijo svojim članom večjo pomoč od splošnega socialnega zavarovanja, katere je brezposelnost potrebna rudarjem, ker delajo pod težjimi in zdravju bolj škodljivimi pogoji kakor delavci vseh drugih gospodarskih panog.

7. Bratovske skladnice imajo zadostno število članov in lahko s svojimi dohodki popolnoma zagotovijo člansko pomoč, katere predpisujejo pravila in katero so v dosedanjem dolgotrajnem delovanju tudi nudile. Poleg tega, da nudijo bratovske skladnice svojim članom večjo pomoč ko splošno zavarovanje, dokazuje svojo moč in opravičenost svojega obstanka še s tem, da se jim je posrečilo poleg izvrševanja svojih obvez v polni meri ustvariti še znatne fonde. Imovina vseh bratovskih skladnic je znašala koncem l. 1929 114.062.764 Din. Ta vsota je med tem v l. 1930 narasla še za približno 10 odstotkov.

8. Uprava bratovskih skladnic je mnogo cenejša kakor ona splošnega zavarovanja, kar omogoča, da te klub manjšim prispevkom članov lahko porabijo več sredstev za dobrobit zavarovancev.

Upravnih stroškov v l. 1929 so pri vseh bratovskih skladnicah za vse tri panoge zavarovanja znašali 5,7% vseh izdatkov oziroma 4,7% vseh dohodkov. Pri splošnem zavarovanju kljub temu, da ima to samo dve panogi zavarovanja (bolezensko in invalidsko), so pa znašali upravni stroški 17% vseh izdatkov ali 16% vseh dohodkov. Razmerje stroškov je torej mnogo ugodnejše za bratovske skladnice.

9. Delavstvo oziroma zavarovanci smatrajo bratovsko skladnico za svojo najvažnejšo socialno ustanovo, katere se zanje v splošnem briga in katere je v svoji dosedanji obliki in poslovanju nudila delavstvu veliko koristi, katerih rudarsko delavstvo nikakor ne more pričakovati od splošnega zavarovanja.

10. V bratovskih skladnicah neprestano ozko sodelujejo delavci in podjetniki ter imajo eni kot drugi stalen vpogled in pregled o njenem poslovanju. Rudarska podjetja, videč potrebo svojih delavcev in jim po možnosti želeč pomoči, podpirajo čisto bratovske skladnice in jim dajejo v različnem pogledu celo več, kakor so po obstoječih predpisih obvezna. Ne smemo pričakovati, da bi rudarska podjetja storila to tudi tedaj, če bi se dobrovoljne podpore podjetij tudi trošile za zavarovanje drugih gospodarskih panog.

11. Ker zdravje in varnost rudarjev zavisi v veliki meri od dela v jami in topilnici, zahteva tudi njegovo zavarovanje strokovno nadzorstvo. To strokovno nadzorstvo lahko vršijo samo strokovni organi rudarskih oblasti, ki poznajo osebne razmere vsakega posameznega rudarja. To posebno velja za varnost v rudarskih delavnicah in v zvezi s tem tudi za oceno ponesrečenih rudarjev pri delu. Radi tega je neobhodno potrebno, da zavarovanje rudarskih delavcev v njihovih bratovskih skladnicah tudi na-

Za čas
GRIPPE
Vas varujejo
ANACOT-PASTILE
DRA. WANDERA
Dobivajo se v vseh lekarnah.
Cena malega zavitka 8 Din. velikega 15 Din
Varujte se ponaredb!

Katoličani v Belgradu

Belgrad, 28. jan.

Belgrajske župnije so objavile statistike o porokah, krstih in umiranju belgrajskih katolikov na podlagi župnih matice za l. 1930. Že prvi pogled nam pove, da je število porok in krstov naraslo, dočim so smrtni slučajji padli. Krstov je bilo vsega skupaj 708, dočim jih je bilo 1929. leta 631. Torej so krsti narasli za 77 slučajev. Porok je bilo 449, l. 1929 pa 363. Torej je bilo 90 porok v l. 1930 več. Smrtnih slučajev je bilo 340, l. 1929 pa 381. Smrtnih slučajev je bilo tedaj 41 manj. Ta razlika je še večja, če pomislimo, da je bilo l. 1929 samo 6 krstov več, porok pa 5, in smrtnih slučajev 6 manj kot l. 1928.

Gotovo je, da je nova župnija sv. Cirila in Metoda na Čukarici že v prvem letu svojega obstoja mnogo doprinesla k narastu krstov in porok. V oddaljenejših krajih Belgrada, ki pripadajo tej župniji (n. pr. Obrenovac, Zabrežje, Rakovica, Rajla, Ripanj itd.), je precejšnje število katoličanov, ki so ravno pri tem župniku uredili svoje zakonske odnose in dali krstiti svoje otroke.

Velik padec smrtnih slučajev pomeni, da so se zdravstvene razmere v Belgradu zelo izboljšale. Umrljivost otrok je vedno manjša. Ni bilo niti nesreč niti samomorov, kakor so jih žal beležila precej prejšnja leta.

Četudi je bilo l. 1930 v znamenju gospodarske krize, se število katolikov v Belgradu ni zmanjšalo, temveč še povečalo. Ravno narobe, najbrže so katoličani ravno radi krize, ki vlada po vsej državi, prišli v Belgrad iskat kruha. Sicer se jih je mnogo vrnilo praznih rok, toda nekaj jih je pa le ostalo in so naši primeren zaslužek. Precejšnja kolonija katoliških delavcev, ki so zaposleni pri delih za pančevski most, je na Karaburni.

Belgrajski katoličani gledajo z zaupanjem v bodočnost in pričakujejo od novega leta 1931 še lepših uspehov. Ni ravno velika katoliška kolonija v Belgradu, toda trdna je in se dobro drži.

V tujino za kruhom

M. Sobota, 28. jan.

Dasi se delo zunaj v naravi še ne bo tako kmalu začelo, so nas že zapustili prvi delavci. Odpeljalo se jih je 100. Med temi jih je šlo 80 v Francijo, 20 pa v slovenska mesta na gradbeno delo. S tem se je začelo žalostno delavsko »romanje«, ki se bo nadaljevalo notri do jeseni.

Kar se tiče zaposlitve našega delavstva v tujini, nam je dal vodja Borze dela sledeče podatke: V Nemčijo bo šlo krog 700 moških delavcev in do 2000 delavk. Iz Francije smo dobili naročilo že za 600 delavcev, vseh skupaj pa jih bo šlo okrog 2000. Razen tujine je našemu delavstvu odprta Slavonija. Koliko ljudi bodo rabili tam, se za enkrat še ne ve. Odgovorilo je tja do 20 palirjev, da prevzamejo delo in potem se začne nabiranje delavcev. Vse kaže, da bo plača letos boljša kakor je bila prejšnja leta.

Zadovoljni smo lahko, da toliko naših ljudi pride do dela in kruha, a ko pomislimo, da morajo iti v tujino, nam je težko in bi mnogo raje videli, da bi domači zemlji žrtvovali svoje moči in bi jim ona dala kruha.

Prenovljena jeseniška cerkev

Jesenice, dne 27. jan.

Jeseniška župna cerkev je sedaj toliko ko dogotovljena. Treba je samo še preslikati, postaviti stranske oltarje in v cerkev pa klopi, katere pa so že v delu in bodo do pomladi v cerkvi. Izdelal jih bo domači obrtnik. Cerkev ima prav lično in moderno pročelje, le zvonic katerega je vojna oropala bakrene strehe, kazi celotno sliko. Kadar bo kaj več denarja nabrana, bo treba tudi na zvonic pomisliti.

Zanimivo je, koliko se je porabilo pri gradnji raznega materiala, koliko ur delalo itd. in sicer: Polir 2306 ur, zidarji 15.372 ur, praktikanti 1325 ur, težaki pa 24.316 ur. Kamnoseki so imeli z obdelovanjem kamna z Mirce 3787 ur dela, železokrovci pa samo 498.

Raznega materiala se je porabilo: gramoza 429 kub. metrov, kamna 38 kub. metrov, peska 204 kub. metrov. Cementa je bilo treba celih 1780 vreč, neugašenega apna pa 35.000 kg. Zidne opeke se je vzidal 98.500 komadov. Železa se je porabilo: 500 kg. traverz pa 1200 kg. Finega peska, tkzv. mivke se je navozilo iz Save 12 kub. metrov.

Iz tega seznama lahko vsakdo sam presodi, kako veliko delo je bilo izvršeno v preteklem letu in kako velika je sedaj jeseniška župna cerkev. Pred glavnim vhodom je nastal zdaj jako lep in obširen prostor tako, da bo, ko bo tam postavljen vodomet, ki je v načrtu, cerkveni trg eden najlepših jeseniških trgov. Pomladi, ako Bog da in pa darežljivost jeseničanov, se bo pa še vse ostalo uredilo in napravilo. Kdaj bo slovesnost blagoslovljenja nove cerkve, je sedaj še prezgodaj določati.

dalje ostane pod nadzorstvom rudarskih oblasti, kakor je to vedno bilo.

Zato je radi nepobitnih prednosti, ki jih nudijo bratovske skladnice rudarskemu delavstvu bolj nego splošno zavarovanje, neobhodno potrebno — kar je temeljna zahteva takdo celokupnega rudarskega delavstva kakor tudi vseh rudarskih podjetij — da ostanejo bratovske skladnice tudi nadalje samostojne samoupravne ustanove pod nadzorstvom ministrstva gozdov in rudnikov s tem, da nimajo nikakih zvez s splošnim zavarovanjem po načrtu o socialnem zavarovanju, izvemši vzajemno priznavanje pridobljenih pravic.

* * *

Ko smo dobili gorenjo resolucijo, smo že prejeli poročilo, da je vlada določila, da ostanejo bratovske skladnice v dosedanjem obsegu samostojne tudi v bodoče. (Uredn.)

Poet Slovenske Krajine

Nekaj vrstic ob petnajstletnici smrti Miroslava, ki bi se bil danes uveljavil kot pesnik Slovenske krajine!

Jožef Baša, r. 28. apr. 1894 v Beltincih, je bil ob svoji prerani smrti 25. januarja 1916 znanec in ljubljeneč onega prekmurskega ljudstva, ki mu je bila vsa literarna hrana v tistih mračnih dneh v skromnem »Marijinem listu« in v »Novinah« ter v »Kalendarju«. Pod psevdonimom Miroslav je priobčeval zlasti prva vojna leta svoje pesmi in prozo. Pesniti je začel menda kot petnajstletni gimnazijec v Köszegu in sicer enako spretno v slovenščini kakor v madžarščini. Toda madžarščino je kmalu opustil in si ob slovenskih pesnikih, zlasti Gregorčiču, brusil svoj lastni izraz. Obeležje vojne dobe označuje njegove refleksivne pesmi, v katerih je spremljal usodo slovenskega vojaka in doma. Prav Gregorčičevo melodijoznost je dosegel v oni »V spomin« (Slovinci, prinese mi rože — prijazno, ljubljeno cvetoče, — ar venec žem spilesti — pa ta ga odnese — na grobe, gonile — neznanih krajev — gde žrtve počivajo — krvavih bojov).

Najpopularnejša je postala »Pesem od Karpotov«: (Tam daleč, tam daleč — v karpatskih gorah — je s krvav poljani — že vsaki stopaj. — itd.)

Goreča slovenska zavest mu ni nezaveden pesniški izraz, marveč živo doživljanje. Skoro v sleherni pesmi poudarja slovenstvo rodne krajine (sgde krasni mi Mura teče), imenuje se slovenskega pesnika, brate Slovence pozdravlja. Njegova zavest in ljubezen segata čez Muro in sedemnajstletnik je v tujini pesnil »Pozdrave«: »Zdravo tebi, Stajerski brat — zdravo tudi vam Hrvat — zdravo naj bo vsem Slovincem, zdravo ino slava! In družje: »Lubi moj slovenski svet, — živi, živi dolgo let!«

Prevajal je iz madžarskih pesnikov Heinejevo »Božo pot v Kevlaar« itd. Bil je med tistimi, ki so se zbirali ob našem vztrajnem folkloristu Štefanu Kuharju — imenuje ga v pesmi »Slovincov najboljšega snala« — in nabiral narodne pesmi ter jih širil.

Njegovo delo je bilo za tisti čas pri nas nadpovprečno in danes bi imeli v njem Prekmurci svojega pesnika, če se ne bi bil moral posloviti tako zgodaj od nas... Umrl je kot tretjeletni bogoslovec v Szombathelyu, pokopan je doma v Beltincih. Večina njegovega dela je še v rokopisu.

V. N.

Cehi med Slovenci

Kranj, januarja.

Vitalni, t. j. politično-gospodarski interesi in paralelno ni manj važni kulturni odnosi Čehoslovakov in nas Jugoslovancev težijo za enotno linijo v izvedbi raznoterih vprašanj. Kranj, kateremu daje danes močna češka naselbina direktno svojstveno signaturo, je kot poklican, da stori vse, kar je v danih razmerah mogoče, da se uvrstijo prave, iskrene, in medsebojno spoznanju temelječe skupne vezi. Intenzivno naraščajoča industrializacija mesta zlasti v tekstilni stroki, ki jo vodi predvsem češki kapital, naj ne bo mišljena kot samo neke vrste denarno in gospodarsko zaslužnje in podredivo ljudi kapitalu, marveč naj donaja tako gnotne kot kulturne dobrine prebivalstvu Kranja in obsejne okolice.

Slovenec je obširno poročal o ustanovitvi »Jugoslovanske - češkoslovske lige« v Kranju, ki se je vršila meseca novembra. Po uvodnih formalnostih je bil prvi konkretni dejeliga, da ustanovi v Kranju učne tečaje za češčino. In res se je pretekli četrtek 22. t. m. že vršil pouk češčine, in sicer v dveh kurzi. Prvi kurz, ki bo vsak četrtek od pol 5 do pol 6, je namenjen dijakom, katerih se je že prijavilo 32. Drugi splošni kurz bo vsak četrtek od 6 do 7 do 8. Poleg drugih obiskovalcev se je prijavila vsa tekstilna šola in posetniki večernih tečajev. Poučuje gđ. Vedralova, po rodu Čehinja, profesorica pedagogike na ženskem učiteljskem v Ljubljani. Učiteljico bo honoriral in preskrbel knjige češkoslovske konzulat v Ljubljani. G. konzul ing. Ševčík in vicekonzul g. Čihelka, ki sta se 16. t. m. mudila v Kranju, bosta februarja zopet obiskala mesto. Liga bo pa priredila, ko se ponudi prilika, kako proslavo. V načrtu lige so tudi nadalje razna kulturna predavanja in filmi o Čehoslovaki. Idealna stremeljenja lige pa merijo še bolj daleč in so značilnega programatičnega značaja. Iz obsega okvira Jugoslovske lige naj se razvije jedro in bodoča klica za splošno slovansko ligo (primerjaj živahno delovanje katoliške akademsko slovske omladine v enotni slovanski organizaciji), iz tečaja češčine naj se razvije neke vrste inštitut za učenje in poznavanje vseh slovanskih jezikov. Ako ima liga v Kranju res toliko moči in moralne sile, da se ji to vsaj v mali meri posreči, potem naj žanje uspehe in rezultate, h katerim ji treba čestitati.

Sklepno besedo bi pa posvetili Čehoslovakom, bivajočim v Kranju. Slovenci smo z navedenimi dejstvi stopili na pot zblizanja zlasti v kulturnem pogledu. Mi se bomo zanimali za Vašo zgodovino, književnost in umetnost. Zato bi želeli, da tudi Čehoslovaki v Kranju pokažejo večji odziv in zanimanje za slovenski jezik, za slovensko kulturo. Da se ne bodo priučili samo tistem običajnim sredstvom našega jezika, ki se govori na cesti, ampak, da bodo prisluhnili vsem lepotam naše besede, naše kulture, naše prav nič zastajajoče stopnje izobrazbe, da bodo nekotno bolj pokazali svojo nacionalno zavest in da ne bodo s priljubljenim govorjenjem nemščine danjali videz, da so tudi Nemci. — Mi se bomo učili češčine. Vi pa slovenščine, to bodi naša obojna parola.

Največja izbira
žalnih plaščev in oblek
za dame in gospode pri
FR. LUKIČ, LJUBLJANA
Stritarjeva ulica 9

NIVEA-CREME

Pri zimskem sportu in ostrih dneh
in sicer proje nadgrniti, predno greste na oster zrak. Nivea Creme se uleže v kožo ne da bi zapustila kak blek in jo naredi odporno vetru in slabemu vremenu. Nivea Creme zabrani da koža ne razpoka in da ni hrapava. Nadgrniti si vsak večer predno greste spat obraz in roke temeljito z Nivea Creme. Z veseljem boste mogli potem ugotoviti, kako mehka in prožna se občuti Vaša koža, ter kako zdravi in mladostni izgledate. Nadejate si Nivea Creme ne morete, kajti druge kožne kreme ki bi vsebovala Eucerit, sploh ni.

Doze po 5, 10 in 22 Din; tube po 9 in 14 Din.
Dobavitelj v Jugoslaviji: Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

Velika socialna naprava v Mostah

Zavetišče za onemogle, otroško zavetišče, zdravstveni dom

Moste pri Ljubljani, 28. jan.
Takoj v zgodnji pomladi se bo začela graditi ob železnici sklonca Korošceve ulice stavba, namenjena vsled starosti ali boleznim onemoglim osebam. Ti, ki so na starost zapušteni in ki nimajo lastnih sredstev za preživljanje, bodo dobili udobno zavetišče, kjer bodo v miru preživeli še tiste dneve, ki so jim določeni od Previdnosti.

Vrh tega bo notri dnevno zavetišče za otroke in pa prostori za Zdravstveni dom in javno kopališče.

Vse je zamišljeno tako-le:
Dohod v zgradbo bo od severne strani v smeri iz Korošceve ulice. V prizemlju bo desno od vhoda stanovanje za hišnika in pa kopališče s prhami in dvema kadema, a na levi bodo postavljeni kotli za centralno kurjavo in segrevanje vode za kopališče, shrambe za drva, jastvine, prašnica in pa kuhinja s potrebnimi stranskimi prostori.

V pritličju bo takoj na desno kapela in prostori za Zdravstveni dom. Na levo bodo prostori za dnevno zavetišče — tri velike sobe — in obednica za otroke.

V nadstropju bo za enkrat pripravljen prostor za 32 oseb. Štiri sobe bodo pripravljene za zakonce. Onadva, ki sta se v zakonu nava-

dila drug na drugega, ki imata največ usmiljenja in potrpljenja s slabostmi, ki sta voljna podpirati drug drugega, naj preživita skupaj še zadnje dni življenja. Sobe bodo obrnjene na južno stran.

Poleg tega bo v nadstropju še obednica in stanovanje za sestre i. dr.

Stavba bo zidana tako močno, da bo kasneje mogoče dvigniti še drugo nadstropje. Arhitekt g. Tomažič, ki pripravlja načrte, bo naredil s sredstvi, ki so mu na razpolago za zgradbo, kar največ in kar najboljšje.

Za zgradbo brez opreme je določenih približno 1.700.000 Din.

V ta namen je občinska uprava najela v minulem letu 500.000 Din, od katerih je bilo 150.000 Din porabljenih za nakup stavbišča, letos je banska uprava dovolila najeti v ta namen 500.000 Din, ako bo vsa naprava izvršena, bo občinska uprava najela še ostalo. Kajpada bo tudi higijski zavod prispeval k zgradbi.

Ko bo zgradba izročena namenom, za katere se bo zgradila, bo s tem mnogo narejenega v korist onih, ki so najbolj potrebni socialne zaščite.

Ta velika socialna naprava v Mostah bo v ponos občine in dokument njenega socialnega dela in njenih potreb.

Slovenski misijonar med zamorci

Pismo misijonaria Kolenca Klaverjevi družbi

Ljubi Bog naj bo tisočkrat in tisočkrat plačnik za tako lep mi poslani dar! Tisti veliki zaboj, katerega ste poslali, je srečno prišel do nas, vse je bilo v najlepšem redu. Ne morem Vam popisati, kakšno veselje je bilo takrat.

Od Vaše vrhovne voditeljice je prišlo pismo iz Rima, notri je bilo vse popisano, kar je bilo v zaboju, kateri je došel par dni za tem z Dunaja. Skoro prestrašil sem se: »Oho, sem si mislil, to je pa gotovo pomota, ker jaz ubogi brat gotovo ne zaslužim tega.« Potem pa gledam zdaj naslov, zdaj pismo ter ga obračam na vse strani — pa bilo je resnično! Kako naj se Vam torej zahvalim? V imenu naših misijonarjev in zamorčkov Vam iskreno kličem: Presveto Srce Jezusovo naj Vam vse tisočkrat povrne ter vsem Vašim sodelavnikom in sodelavnicam na tem in onem svetu! Vsi se Vas spominjamo v svetih molitvah, kar nam naše slabe moči pripuščajo!

Zaboj so sicer na carini odobrili, pa ker tukaj za cerkvene reči ni nič carine plačati, je bilo vse brez stroškov. Ne morem Vam popisati veselja našega g. župnika, bil je poorej z vsemi rečmi že popolnoma na praznem. »Oho, je rekel, sedaj bom pa zopet šel vesel v šolo, ker bom imel obleke, da oblečem svoje revne ovčice.« — Pa toliko obleke za deklice in fantke! Da, veselje je bilo tonot še večje, ker smo sedaj enkrat tudi za naše fantke nekaj dobili. In pa koliko svetinj, rožnih vencev, podobice in drugih nabožnih reči!

In sedaj sam ne vem, kdaj bom zopet smel potrkati na Vaša usmiljena srca, ker Vi sami veste, da stvari ne trajajo dolgo. Ako bi se kak dobovnik našel, da bi nam pripomogel do ministrantovskih oblek. Tako okrog 10—12 let stare dečke imamo in oblek za strežnike pa tako malo. Ker veste, tukaj zamorci nimajo skoro nič svoje obleke, pri vsi maši pa morajo vendar le dostojno biti pokriti. Tudi mašnih oblek imamo premalo. n. pr. zelene in vijoličaste nimamo nobene. Kake majhne lepe zastavice bi tudi radi imeli za procesijo na praznik presv. Rešnjega Telesa. Če bi bile t do 2 m dolge, dobre so vseh barv, po dve ali tri barve skupaj. Pri nas imamo lepo procesijo, gre po ravni cesti

nad 1500 m dolgi. Ob obeh straneh so nasajene ciprese in neke vrste borovci, kar prav lepo raste. Kako lepo bi bilo, če bi mogli vmes na koleh zastavice obesiti. Sedaj imamo tri take zastave, eno belo-rumeno in dve rdeče-bele. Te obesimo pri treh altarjih na visoke kole, da se daleč naokrog vidi, pri četrtem altarju pa žal, nimamo nič.

Letos smo tudi dve kapelici zidali, pri procesiji sem jih lepo ozaljšal, seveda, ker sem vse iz naše hišne kapelice pobral, drugače so pa čisto prazne. Letos bomo še dve drugi zidali, ako nam bo ljubi Jezus kakega dobrotnika dal. Meni je dana skrb za opremo cerkve in zato mi je tako težko, ker nimam nič notri dati. O, ko bi imel kakega bogatega strica ali teto v Ameriki. Pa moram vso stvar ljubemu Jezusu prepustiti in pa blaženi grof. Mariji Tereziji Ledóchowskij, ker ona se je vsa posvetila za afriške misijone, ko je bila še na tem svetu. Gotovo se bo tudi sedaj v nebesih na vso moč trudila za svoje započeto delo.

Sporočam Vam še, da smo imeli v Marija Trost letos sv. misijon za naše zamorčke. Misijon je bil prav lepo obiskan, sadovi se dobro poznajo sedaj v cerkvi in šoli. Sklepna pridiga je bila zunaj pred misijonskim križem. Za letošnji božič upam, da bomo imeli precejšnje število novokrščenec. Ljubemu Jezusu moram biti hvaležni, da so naše šole prav lepo obiskane; zopet zdajmo tri nove. Še enkrat se Vam najlepše zahvalim za vse poslano in se Vam še v bodoče priporočam, da nam bo delo lažje pri reševanju nesrečnih zamorčkov.

Najlepše pozdrave Vam pošiljam. Vaš rojak br. Rafael Kolenec.

Tu zopet vidimo zares materinsko skrb Družbe sv. Petra Klaverja za pomoč ubogim misijonarjem. Potreba misijonaria Kolenca je bila nujna, pa ker Družba ravno ni imela zadosti stvari v Ljubljani, prosečega misijonaria pa tudi ni hotela pustiti čakati, mu je poslala, kakor razvidno iz zgorajšnjega pisma, en zaboj potrebnih stvari iz dunajske postojanke. Milodari, katere pošiljajo dobrotniki Družbi sv. Petra Klaverja, pridejo sigurno na pravo mesto.

Železniška nesreča pri Mostaru

Mostar, 25. januarja.

Nocoj ob 11 se je dogodila nedaleč od Mostara železniška nesreča, pri kateri sta bila vlakovodja težko in kurjač lahko ranjena. Do te nesreče je prišlo tako-le:

V deževnih dneh, in to največ jeseni, voda z gričev spodkopuje zemljo in kamenje, ki se tedaj krha in pada nizdol. V okolici Rame in Drežnice (20—25 km od Mostara) je teren, koder vozi vlak, sploh takšen, da se rad krha, ker je gorat in krhljiv. Zato se vsako leto pripetijo slične nesreče, ki imajo večje ali manjše posledice. Teren je nemogoče zavarovati pred krhanjem, ker bi morali za to izdati precej milijonov.

Tudi do te nesreče je prišlo iz istih razlogov. Osební vlak, ki odpelje iz Mostara ob 10.30, je naletel pri Drežnici na kup kamenja in zemlje, katere je padla na tir ravno v trenutku, ko je bil vlak oddaljen kakih 40 do 50 metrov, tako da ga ni bilo mogoče ustaviti. Lokomotiva je strahovito trčila ob maso, ki je bila na tračnicah, tako da je s se par vagoni skočila s tira in padla v Neretvo, ki teče ob progi in je na tem mestu globoka 10 do 12 metrov. Med potniki, ki so se vozili s tem vlakom, je nastala strahovita panika, ženske so vresčale, otroci pa so se jim s strašnim krikom obežali okoli vratu in iskali zaščite pri svojih starših. V času, ko je lokomotiva trčila v kamenje in ko je bila katastrofa nesizbežna, se je posrečilo kurjaču, da se reši, kar pa je bil le gol slučaj, ker je bil kurjač šunjit vled udara lokomotive ob maso zemlje in kamenja prav za prav vržen iz notranjosti lokomotive. Vlakovodja Šimun Buhnič je bil radi udara padel skozi odprta vrata na zemljo, kjer mu je vagon pritisnil desno roko. V takem položaju je ostal štiri ure, dokler ga niso našli in rešili ogromno teže vagona. Prepeljali so ga v banovinsko bolnišnico v Mostar, kjer se na-

haja v težkem stanju. Kurjača Šunjića so tudi prepeljali v bolnišnico, toda njegove poškodbe so lažje narave. Potnike, ki so se nahajali v vlaku, so odpeljali z avtomobili, ki so bili naročeni iz Mostara. Danes je šla na lice mesta komisija, da ugotovi pravi vzrok te nesreče, ki je samo slučajno minila brez človeških žrtv.

Razne nesreče

Ljubljana, 28. januarja.

V bolnišnico so danes privedli 3 ponesrečence. 48 letni delavec Anton Kovič iz Zaboršta 71 je dne 26. januarja, to je v ponedeljek, dela na grajščini Krumpker pri Dobu. Sekal je droge za hmelji. Pri tem se je močno vsekval s sekiro po levem kolenu. Kljub težki rani pa je šele danes iskal pomoči v bolnišnici.

5 letni posestnikov sin Jože Hribar iz Spodnje Slivnice pri Grosupljem je danes dopoldne skakal z raznimi drugimi otroci okoli domače slamoreznice. Med igro je vtknil levo roko v slamoreznico, ki mu je zmecnila vse prste na roki.

V Planini se je danes dopoldne pripetila manjša nesreča. 16 letni čevljarški vajenec Andrej Mlinar iz Lipelj pri Planini je sekal drva za svojega mojstra in se pri tem močno vsekval v levo zapestje. Kakor prva dva ponesrečence, so tudi njega pripeljali danes v bolnišnico.

Koledar

Četrtek, 29. januarja: Frančišek Saleški, cerkveni učenik; Valerij, škof.

Osebnosti

= Z vseučilišča. G dr. Ivan Tomšič je imenovan za docenta na ljubljanskem vseučilišču za ustavno in mednarodno pravo.

= Iz železniške službe. Premenjena sta: Uradnik II. 3. Bajuk Izidor, šef postaje št. Janž na Dol., v prometno-komercialno oddeljenje direktije; uradnik III. 2. Hren Josip, administr. uradnik, Tezno v Kandijo. Stalnica je priznana zvanjenikom I. 4.: Barl Rudolf, komerc. zvan., Vrhnika; Belič Viktor, postajni zvan., Ljubljana gor. kol.; Colnik Alojz, vozov. pregledovalec, kurilnica Maribor; Bertonec Jožef, admin. zvan., kurilnica Ljubljana glav. kol.; Garin Franc, kurjač-obrtnik, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Carman Dominik, obrtnik, kurilnica Ljubljana gor. kol.; zvanjenikom II. 3.: Dimec Frančišek, sklad. zvan., Bistrica-Boh. jezero; Bahun Andrej, deseter, Maribor glav. kol.; kurjačem: Cerin Janez, kurilnica Ljubljana, glav. kol.; Schunka Janez, kurilnica Maribor; Stritof Jožef, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Brodnjak Mihail, kurilnica Maribor; Baraga Janez, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Cvalite Karel, kurilnica Maribor; Schwenner Henrik, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Abadžić Valentin, kurilnica Ljubljana glavni kol.; Steh Franc, kurilnica Ljubljana gor. kol.; služitelju 2. skupine: Habiš Frančišek, nočni čuvaj, Ljubljana gor. kol.

= Izpit so napravili za čin rezervnega konjeniškega podporočnika med drugimi naslednji podnaredniki-dijaki: Bogomir Imenski, Bogomil Bezjak, Viktor Mataušek, Vincenc Beranec, Andrej Hubert, Rudolf Lahit, Ivo-Branko Muhar, Edvard Tonsič, Vilim Šrajber, Ljudevit Kiselj, Ljubomir Haluta in Ivan Zumer.

= Iz vojaške službe. V zrakoplovstvo so prevedeni topniški poročnik Ciril Peče in Ljudevit Kos; pehotni poročniki Teofil Sprajc, Vladimir Kren in Ivan Suban; inženjski podporočnik Božidar Rovšek; peh. podporočnik Boris Kel; inž. podporočnik Romeo Adam; peh. podporočnik Pavel Goldner in pehotni podporočnik Anton Ercigov, Vladimir Helman in Fran Krajina. — Po službeni potrebi so odrejeni na službo v občni odsek topniške inspekcije topniški polkovnik Ferdinand Janež; za upravnika topniškega materiala dunavskega skladišča nižji voj. uradnik III. razr. topniško-tehniške stroke Franjo Zmaher; za vršila dolžnosti blagajnika 39 pešpolka nižji voj. uradnik III. razr. ekonomske stroke Marko Krznarič; na službo pri rekerentu veterinarstva poveljstva moravske divizijske oblasti veterinarski pomočnik II. razr. Jakob Dimec; na službo v tehnični odsek oddelka zrakoplovstva vojske zrakoplovni podporočnik Pavle Dominko; za opazovalca 1. zrakoplovnega polka zrakoplovni poročnik Pavel Sič; za šefa strojne sekcije 3. oddelka 2. oddelka zrakoplovno-tehničnega zavoda inženjer Ivan Celuska; za opazovalca 1. zrakoplovnega polka pehotni podporočnik Vladimir Helman; za poveljnika 10. čete 1. polka trdnjavskega topništva topn. kap. II. razr. Josip Simon in za vodnika vleškega voda vardarskega orožniškega polka orožniški poročnik Danilo Dozet.

= Imenovan je Josip Ciniauer za pogodbenega uradnika v oddelku za civilno zrakoplovstvo poveljstva zrakoplovstva vojske.

= Upokojen je narednik-godbenik 45. pešpolka Andrej Oman.

Novi grobovi

† Zupnik Luka Kirac. Po kratki bolezni — pljučnici — je dne 3. t. m. izdihnil svoj plemenito dušo župnik Luka Kirac v Bakotolah v Istri. Zvesto je opravljal svojo stanovsko dolžnost, a kot politik se je boril in delal noč in dan za svoje tužne Istrane. Služboval je v raznih krajih Istre in povsod je pustil sled svoje jake volje. Interniran je bil za časa vojne v Avstriji, a po vojni spet v Italiji. Naj mu bo lahka tužna istrska zemlja, za katero se je on vedno boril.

† Umrl je v torek 27. t. m. v Laškem pri Cniju g. Josip Fretze, 24 letni sin gostilničarja g. Josipa Fretze. Pogreb bo danes popoldne ob pol 5 na domačem farnem pokopališču. N. p. v. m!

Mala kronika

★ Svetosavska proslava na univerzi. V odstavku o nagradah na filozofski fakulteti se pravilno glasi geslo naloge: Verum, beatit illi sunt, quos elegit Magister in caritate sua non fiet in ne fita, kakor je pokvaril tiskovni pogrešek v večrajšem »Slovenec«.

★ Zveza služkinj v Belgradu sporoča, da je številka čeka za dom slovenskih služkinj v Belgradu 54.279. Vsakdo lahko zahteva na pošti čeki in naj nanj napiše to številko ter pristavi: »Savez služkinja, Beograd«.

★ Zahvala. Kakor druga leta je tudi letos g. Skasa Franc iz Sebe pri Velenju podaril občini Velenje za občinske uboge več g drv brezplačno. Gosna dr. Žižkova je darovala za občinske uboge 100 Din na dan rojstva Nj. Vel. kralja Aleksandra. Srčna hvala. Zupanstvo Velenje, dne 27. jan. 1931.

★ Dva potresna sunka. Seizmograf zavoda za meteorologijo in geodinamiko na univerzi v Ljubljani je beležil v noči od torka na sredo dva potresa in sicer: 27. jan. ob 21.20,14 katastrofalen potres na 8540 cm. 28. jan. ob 6.56,53 precej močan potres na 535 cm.

★ Vremensko poročilo JZSZ po stanju dne 27. januarja: Bateče-Planica, temp. —6, oblačno, snega 30 cm, bolj svež kot pršiti, smuka ugodna. — Koča v Planici, —4, jasno, sneg, smuka manj ugodna. — Kranjska gora, —5, pršit 20 cm, smuka dobra. — Bohinj, —2, snega v dolini ni, v višinah nad 800 m pršit 30—80 cm, smuka tamkaj dobra. — Kravice, —2, pršit 40 cm, smuka dobra. — Vel. Planina, sneg zmrazjen, ne preveč dobra smuka.

★ Natečaj. Pehotna podčastniška šola »Kralja Aleksandra I.« v Belgradu bo sprejela 1. maja t. l. večje število gojencev iz meščanstva. Reflektanti morajo biti naši državljani, ne smejo biti oženjeni ter ne mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Pravico na sprejem imajo letniki 1910, 1911, 1912, 1913 in 1914. Lastnoročno pisane in pravno kolkovane prošnje je predložiti najkasneje do 20. aprila t. l. poveljstvu pristojnega vojaškega okrožja, kjer dobijo reflektanti od danes naprej podrobnejše informacije glede ostalih pogojev in dokumentov, ki se morajo priložiti prošnjam.

★ V Službenem listu kraljevske banske upr. dravske banovine št. 7 od 27. jan. t. l. je objavljen »Zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili« dalje »Ukaz o otvoritvi poslaništva kraljevine Jugoslavije v Tokiu«. »Pravilnik o popokopavanju, izkopavanju in prenašanju mrljev«, »Pravilnik o zatiranju nalezljivih bolezni v skupnih stanovanjih z večjim številom oseb«, »Razglas o odmiri ljudskega dela, odnosno odkupnine na osnovi uslužbenskega davka« in »Razglas o bolnišničnih pristojbinah za banovinske bolnice«.

★ 30 slovenskih narodnih napitnic in zdravil. Za mešani zbor zbral Anton Grum. Cena 80 Din. Založil Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Slovenci radi pojemo tako na očetih, novi mladi in pri drugih svečanostih. Ta pesmarica bo odprla pol dostojni pesmi in zlatra neokusne in neslavne oštarijske popevke. — Pesmarica volja 30 Din.

Pojavljanje hripe po vsem svetu

Obvarovanje pred hripo in zdravljenje hripe — prva stvar!

Od najstarejših časov pa do moderne in sodobne sedanjosti so najširše plasti naroda tradicionalno in po življenjskih izkustvih uporabljale v slučajih pojavov revmatizma kakor tudi v slučajih, podobnih današnji hripi, dalje v slučajih oslabelosti, nezvesti, boleznih v členkih itd. sistem masaže (drgnjenja). Preje, ko zdravniška in lekarniška znanost še nista našli uspešnih sredstev za obvarovanje pred omenjenimi boleznimi, je uporabljalo ljudstvo v takih slučajih domači kis (jesih). Z napredkom zdravniške in lekarniške vede pa je prišlo do uspešnih rezultatov in izdelovanju kemično-farmaceutskih preparatov, ki vsebujejo elemente ljudskega zdravljenja kakor jesih in ostale kemične zmesi, ki vsebujejo odlične sestavine za profilakso grla za masažo, ublaževanje temperature itd. Eden takih najmodernejših preparatov je »Alga« za masažo, ki se dobi povsod in izvrstno deluje v obvarovanju pred hripo ali, če je že nastopila preprečuje z lahkim masiranjem telesa vse težje posledice. Preparat »Alga« je sestavljen na povsem znanstveni podlagi iz sokov zdravilnih rastlin in kemičnih spojin. Po svojih sestavinah je zlasti v slučajih hripe izredno učinkovit, pa tudi postopek je popolnoma enostaven. V slučaju pojava hripe si bolnik zvečer v postelji počasi masira prsa, ledja, roki in nogi. V najkrajšem času pade vročina in bolnik zaspi po lahkem masiranju sladko in zdravo spanje. Zjutraj ima bolnik že občutek svežosti in prerojenja. Ta postopek se priporoča enako tudi kot preventivno sredstvo za obvarovanje pred obolenjem za hripa.

★ Vremenski prerok. Iz Rimskih toplic: Pri nas imamo preroka, kateri nam vreme precej točno napove. Sedaj gleda, odkimuje z glavo ter trdi z vso gotovostjo, da bo letos o pustu še snega nad en meter. Mogoče bo to res, samo da nam on ne pove, kje. Upamo pa, da se letošnja zima bliža svojemu koncu in da se bo naš prerok enkrat temeljito »urejal«.

★ Prepovedan obisk gostin. Okr. načestvo v Ptuj razglasi: Glasom obsodbe z dne 24. nov. 1930 okrožnega sodišča v Mariboru ne sme za dobo od 2. februarja 1931 do 2. febr. 1933 zahajati v krmo Petek Blaž, rojen 1. febr. 1908 v Cvetkovcih. — S pravomočno razsodbo okrajnega sodišča v Ptuj je bilo prepovedano posejanje gostin za dobo 2 let Antonu Matjašču, roj. 1913 v Oblikah, pristojen v Sekučeh. Doba prepovedi posejanja gostin se začne dne 27. nov. 1930 in traja do 27. jan. 1933.

★ Viničarski tečaj v Pekrah. Uprava bano-vinske trsnice in drevesnice v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru, obvešča vse zainteresirane, da se začne z dnem 1. marca t. l. pri zgoraj imenovanem zavodu peti 9mesečni viničarski tečaj, v katerega se sprejme 12 mladeničev. Ponek je v prvi vrsti praktičen in le v toliko tudi teoretičen, v kolikor je to za boljše razumevanje vsakega posameznega opravila v posameznih kulturah neobhodno potrebno. V tečaj se sprejmejo viničarski in kmečki sinovi, ki so stari najmanj 16 let. do volj razviti in močni za opravljanje vseh del na zavodnem posestvu. Gojenci bodo popolnoma prosto oskrbo in mesečno po 50 Din za nabavo potrebnih učil. Lastnoročno pisanim z Din 5 + 20 kolkovanim prošnjam je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico osnovne šole, 4. zdravniško spričevalo, 5. uravnoteženo spričevalo, 6. obvezo staršev, da pustijo prosilca 9 mesecev nepretrgoma v tečaju. Tako opremljene prošnje naj posliše osebo izročijo zgoraj navedenemu upraviteljstvu najkasneje do 15. februarja t. l. O sprejemu v tečaj bodo posliše pisмено obveščeni. Tečajniki bodo ob zaključku tečaja izpričevali o doseženi sposobnosti za opravljanje v vinogradništvu, sadjarstvu in kletarstvu.

Ciganska nadloga

Ciganov se boje vsa oblastva. Ne toliko zato, ker oblasti ne morejo ciganom do živga, temveč zaradi neskončno sitnosti, ki jih imajo z njimi. Kjerkoli se pojavljajo cigani, vedno prične kaj izginjati, največkrat perutina, pa tudi vlnovi in tatvine večje živine in poljedelskih pridelkov se množijo. Oblasti, zlasti orožniki in sodišča se pa trudijo, da izmed številnih ciganov, ki so si drug drugemu podobni kakor jajce jajcu in imajo največkrat še celo enaka imena, dognali prave krivice. Pa tudi, ko že imajo prave cigane, se prične nekončno moledovanje prijetih krivcev samih in neskončno izživljanje ter prebrisano izgovarjanje. Na drugi strani pa svojci ciganov — vsak cigan ima približno vsaj sto svojecev — nadlegujejo oblasti, pričajo, da je cigan nedolžen, da ni ukradel ta, ki so ga prijeli, temveč oni, drugi, tretji itd. Neskončne potrpeljivosti je treba, preden pridejo oblasti do konca vsaj ciganjski lokavosti.

Po vsej Gorenjski se je to zimo klatila neka ciganska tolpa, v kateri so bili skoraj sami Levakoviči in Brajdiči. Najbolj drznih iz te tolpe so izvršili tudi več vlomov in drugih drznih tatvin. Zato so jih preganjale orožniške postaje vsepo-sred. Cigani pa so se znali postajanje spretno umakniti in jih je šele v Ljubljani prišla policija, ki je aretirala tri že dolgo zasledovane cigane. Ti trije so bili izročeni sodišču. Tu pa se je zopet pojavila znana slika, ki nastane vedno, kadar je kdo ciganov zaprt. Po hodnikih justične palače, v kolikor jih ne preženejo pazniki, in okoli vse palače stikajo z žalostnimi obrazi ciganov in iščejo priliko, da bi svojim ujetim tovarišem in svojem na kakršenkoli način pomagali ali olajšali žalostno usodo. Ali zidovi ljubljanske ječnice so varni in nedostopni in se morajo cigani že sprijazniti s tem, da so morali trije od njih plačati svoje tatniške drznosti z najdragocenejšim, kar imajo, namreč — s svobodo.

Kako grade moderne ceste

Filmsko predavanje o ameriških cestah

Ljubljana, 28. januarja 1931.

Suoči je pod okriljem sekcije Kraljevskega avtomobilskega kluba predaval v mali dvorani Kazine s pomočjo filma John V. Lawrence, zastopnik ameriške zbornice avtomobilskih tovaru, podjetij za gradbo cest in za to potrebnih strojev. Udeležence je v kratkem nagovoru pozdravil predavatelj v angleškem jeziku in je izjavil:

Avtomobilske tovarne so poslane svoje predstavnike v 54 različnih držav s poučnimi filmi zato, da se tudi lahko drugod prepričajo v kakšnem stanju je sedanja avtomobilska industrija v Ameriki in hkrati z njo združena moderna graditev cest, ki je radi silnega prometa v mnogih državah postala skoraj neresljiv problem. Preden je prišel v našo državo, je z velikim zanimanjem bral poročila o naših cestah in naših gradbenih sistemih, katerega je poslal Internacionalni trgovski zbornici G. M. Mohorič, tajnik Ljubljanske trgovske zbornice. Iz poročila je spoznal, kaj se je v naši državi v zadnjih letih že storilo za izboljšavo cest in kaj bi se še dalo napraviti. Jasno je, da zahtevajo dobre ceste ogromne investicije, vzdrževanje pa, ako so zgrajene po modernih principih, le malo. Sicer pa tudi v Ameriki cestna mreža še ni dovršena, saj so znašali letni stroški za graditev novih in vzdrževanje že obstoječih cest, čez 1 milijardo dolarjev. Prihodnje leto pa bodo ti stroški dosegli skoro 2 milijardi dolarjev.

Ta velika dela so seveda prinesla dokaj izkušen in ustvarila najprimernejše stroje za moderno in najcenejšo graditev cest. To bo dokazal film. Da so dobre ceste predpogoj naraščajočega in cenenegega prometa, je jasno. Ker se avtomobilizem širi povsod, je vprašanje dobrih cest tudi za Jugoslavijo nad vse važen problem, zlasti še zato, ker je izrazito tujakoprometna država, ki bo z lepimi avtomobilskimi cestami in dobriimi prometnimi zvezami privabila nekaikrat več tujcev na obisk kot dosedaj. To se bo gotovo občutljivo poznalo pri narodnem gospodarstvu in dobro obrestovalo investicije za ceste. Z željo, da Jugoslavija čimprej doseže zaželjeni smoter, je govornik končal.

Nato se je predvajal film, ki je bil izdelan po naročilu ministrstva za javne zgradbe z Z. D. A. Najprej je bila obdelana graditev najcenejših cest za manjši promet do 500 avtomobilov na dan. Material za te ceste je v Ameriki ilovica in droben gramoz. Tega nasujejo v višini 25 cm in ga potem stlačijo na višino 10 do 15 cm. Nato izroče ceste za par tednov prometu, kakor je ponovno povajljajo in potlačijo, s čemer je cesta gotova. Ta graditev je najcenejša, zlasti se zato, ker je zapostavljen pri tem razmeroma zelo malo delovnih moči. Vse delo namreč vršijo moderni, za gradbo cest

konstruirani stroji. Tako kopljejo na zemljiščih ob cesti posebni močni stroji podobni žerjavom (na parni pogon). Z gibljivim kralom kopljejo in zajemajo z ogromno lopato kamenje in ilovico ter to hkrati nalagajo na tovarne avtomobile. Ti potegnejo gradbeni material na prostor, kjer je potreben, ga avtomatično izsujejo in se povrnejo po nov tovor. Takoj za tem vozi po novi bodoči cesti poseben stroj, ki izravnava nasute kupe in jih že tlači. Ti stroji se pomikajo ob dograjeni cesti naprej, tako da gre delo hitro izpod rok. — Kjer pa znaša dnevni promet več kot 500 voz in ne presega 2500 voz na dan, pa pridejo v poštev že vezna cestišča. Te ceste gradijo na podoben način, samo s to razliko, da po gladini ceste potem, ko je primerno stlačena in že nekaj časa v prometu, s posebnim avtomobilom, ki je podoben škroplnilnim avtomobilom, v tanki plasti nalijejo na čisto pometeno cesto asfalt. To tanko plast asfalta pokrijejo z zdrobljenim peskom, kakor zopet polijejo z asfaltom, nato zopet s peskom itd., tako da nastane na vrhu ceste prometu odgovarjajoča plast, ki je mnogo odpornejša in močnejša. Končno se ceste s težkim parnim valjarjem povajajo, s čemer je bitumen asfaltna cesta gotova. Te vrste ceste so zlasti ugodne zato, ker ob deževnem vremenu radi ostrega drobnega kamenja, ki pokriva asfaltno plast, avtomobili ne drčijo. Kjer je promet še večji, pa pridejo v poštev najdražje ceste, to so prave betonske ali asfaltno. Filma, ki kaže izdelavo teh, pa predavatelj ni prinesel s seboj, ker so mu v Belgradu rekli, da teh pri nas ni treba. Pač pa je obljubil, da bo predvajal te filme prihodnjice, če nas zanimajo. Nato je bil predvajan še film, ki je na kratko pokazal izdelavo avtomobila. Film je bil sneman v 25 različnih tvornicah avtomobilov v Z. D. A. in je nudil izredno zanimivo tehnično sliko.

Naj dodamo k filmu še to: Izdelava cest po prvem načinu pri nas gotovo ne bi mnogo koristila, ker so pri nas klimatične razmere dokaj drugačne, kot pa tam, kjer je bil film sneman. (Deloma Florida.) Take ceste zdrže v prometu le največ, če so suhe, ne prenesejo pa gotovo dolgotrajnih jesenskih deževij, še manj pa mraza, ki razmehta pri nas celo solidno grajeno makadamizirane ceste. Nadalje so ameriške ceste izredno avtomobilsko ceste, dočim se vrši velik del prometa na cestah pri nas še vedno z vozovi, ki radi svojih ozkih koles ceste v omejenem stanju gotovo mnogo bolj razirajo, kot avtomobili. Avtomobili v splošnem le nadaljujejo in razkopljejo naprej to, kar so razirali vozovi. Pač pa bi bilo koristno, če bi posamezni Američane pri izbiri materiala in gradbenih strojev, kar bi gotovo pocenilo graditev cest, še bolj pa njih dosedaj zelo drago vzdrževanje.

Ljubljana

V šoli lastnega samoljubja

Ljubljana, 28. januarja.

Le ob najslovesnejših prilikah in ob najsvežejših besedah umolneke lastni jaz, da more duša v polni meri uživati bogastvo trenutka. V izbrani družbi se to podvoji. Prihiti tako je bilo razpoloženje na lorkovem karitativnem sestanku v Unioni, ko se je zbralo v izrednem številu preko 200 odlično obištev. Z miselno bogato in iskreno jasno besedo je predavatelj g. komtur P. Valerijan Učak klasično razložil obsejni pojmi, kaj je Caritas. V antitezi pravilno ljubezen je zaje globočito le druge, ki gradi mostove, kateri je vse naše, dočim pravilnost ustvari distance in ji je vse moje in tvoje. Ljubezen je zlato, ki jo ima vsakdo na jeziku, a je večkrat potvorjena. Prava ljubezen je največje dobro, obsega nebo in zemljo, nosi v sebi večnost, ker je hotena od Boga. Kristus je s svojo žrtvijo na križu ustvaril več med ljudmi in seboj, kar je ljubezen. Filantropija je heretika prave Caritas. Prevara je namreč koga ljubiti samo zato, ker je človek. Dostojevski pravi, da v taki ljubezni vidimo samo samega sebe; sama humanitarnost je premalo. Treba je višjih nagibov, ki izhajajo iz naše vere in ljubezni do Boga. »Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!« Ljubezen do bližnjega je odsvit lastnega egoizma. Ker je ljubezen do samega sebe pristna, mora biti tudi le-ta druga. Za ljubezen ni surrogatov. Zato se prave ljubezni do bližnjega naučimo le v šoli lastnega samoljubja. Jaz in bližnji morata biti v eni liniji.

Caritas je mišljenje, Caritas je dejanje. Ljubezen je nevidno notranje dušno doživljanje. Zato je mišljenje zmerno sprejemljivo vse. Zato, da so dobrohotne misli v človeku bolj redke kot dejanja. Nekdo je izpraševal, kje bi se nudila prilika za dobro delo. Vsak dan in vsepovsod je odgovor. Samoga sebe najbolj osrečuje tisti, ki osreči svoje-ga bližnjega. Ljubezen je tudi molitev. Ob grobu

umrlega se nas polašča toga misel, da nismo imeli več ljubezni do njega. Veliko himno ljubezni je napisal sv. Pavel v 13. listu Korinčanom. To je magna Carta Caritas. Možna pa je tudi ljubezen brez ljubezni, ako je ljubezen le plašč za sport.

Potrebna je v današnjih dneh združena Caritas v krščanskem občestvu. 1. Zaradi potreb časa, 2. dobra dela se porazgube, 3. zaradi javnega socialnega skrbstva v državi in humanitarnosti, 4. samostojna Caritas z verskega stališča. Cerkev se nikdar ne more odpovedati dobrodelnosti. Kot krščanski karitativni delavci smo predvsem dolžni iskati in lečiti duhovne rane. To zmoredno le v kršč. občestvu in vzajemnem delu. V epilogu je predavatelj pozval navzoče gospe in gospodične, naj se zavzamejo za kolodvorski misijon, ki ima namen reševati zbegane, ki prihajajo v mesto in jim nuditi prvo pomoč. Kolodvorski misijon imajo vsa večja mesta. Poudarjal je dve pereči dobrodelni napravi, to je prenočišče za moške v Ljubljani, ki ga še ni (za ženske je zavod sv. Marte in Marijin dom; dnevno prenočišče preko 50 oseb) in zavetišče za onemoglo in nezdravljive. V vsaki župniji bi moralo biti dobrodelno društvo. G. komtur omenja Karitativno pisarno na Poljanski cesti 28 (Marijanišče), s katero lahko vstopi vsakdo v stik. Je to centralna pisarna vseh katol. karitativnih ustanov, ki zasleduje veliki cilj, odgojiti mladi rod v karitativnosti in pridobiti vse dobro misleče za to socialno eminentno delo.

Z navdušenim ploskanjem so nagradili navzoči prvovrstno izvajanje g. komturja p. V. Učaka, kateremu se je še posebej zahvalil v imenu Karitativne zveze g. dr. A. Levničnik, ki je resumiral glavne misli, ki so osvetile naše duše. Prihodnje predavanje bo 10. februarja o »Caritas in svetnikih in še sklepno predavanje 21. februarja o »Caritas in Angliji«.

čilnega pa ni bilo prav nič sram, da je temu fantku napravljal tisto, kar najbrže ne bi nobenemu gostu v »Zvezdi«, namreč, da mu je pomagal obuti nove čevlje. Gosp. plačilni je tudi nagovoril fantke in jim povedal, kako dober gospod je g. Krapež, ki se je na svoj jubilej spomnil teh otrok. Med malimi fantki pa ni bilo nobenega govornika in so imeli vsi precejšnjo tremo od same sreče, zato se je v njihovem imenu zahvalil g. Krapežu šolski upravitelj grabenjske šole g. Janko Poljak, ki je želel blagoslovila nad podjetjem g. Krapeža. Nazadnje je spregovoril še sam g. Krapež in izrazil svojo ginitost, da so njegovi uslužbenci na tako lep in človekoljuben način proslavili njegov jubilej ter je vsem skupaj, obdarovanim otrokom, uslužbencem in še nekaterim drugim prisotnim zaklical »Ziveči!«. Da pa otrokom ni bilo dolgčas, je vmes igrala godba same prijetne melodije. Vse skupaj je bilo res zelo ginitljivo in kadar bo še kak večji gospod, tak, ki nekaj premore, praznoval svoj jubilej, je zelo priporočati, naj ga praznuje tako, kakor ga je g. Krapež.

Iz društvenega življenja

Pevcem »Ljubljane«. Drevi ob osmih sestaneke pevcev. Pridite prav vsi! — Odbor.

Slov. zdravniško društvo vabi vse kolege na zdravniško predavanje: »O psihanalizi«, ki ga bo imel g. rektor prof. dr. Šerko v petek dne 30. jan. ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice.

Podporno društvo za služkinje vprizori na Svečnic 2. februarja ob pol 5 popoldne v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta, 3 dejansko igr »Prisegame«. K obilni udeležbi vjudno vabi odbor. — Predprodaja vstopnic je na Sv. Petra cesti 33.

Pri tekmah

se trudi vsak smučar, da prehiti drugega. Naravno se s tem v znatno višji meri porabi telesna energija. Tudi zima zelo vpliva na odpornost smučarja. Ako želimo ostati v formi, je potrebno, da se pobrigamo za primerno hrano, ki naj nadomesti uporabljeno moč. Taka popolnoma naravna krepična hrana je

OVOMALTINE

ki v koncentrirani obliki in v pravem razmerju vsebuje vse redilne skupine, ki so potrebne telesu. 2—3 žličke v toplem mleku ali čaju naglo pomnoži odporno moč in nadomesti izgubljeno toploto pri zimskem sportu. Ena škatlica Ovomaltine je pri zimskem izletu mnogo koristnejša kot katerikoli težki proviant, ki so ga rabili doslej. Ovomaltine da smučarju moč in svežost. More se ohraniti tudi v termos steklenici. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: Mala škatlica 10 Din, srednja škatlica 32 Din, velika škatlica 50 Din, ekonomični zavoj 100 Din.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprti.
Opera: Mascotte. Red B.
Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska c. 6 in mr. Bakarčič, Sv. Jakob trg 9.

● Pokojnega kapetana Jožela Sirca so sklenili njegovi mnogostevni prijatelji, ki so bili v jugoslovanskem polku v Sibiriji njegovi tovariši, počastiti na ta način, da odposljejo to nedeljo v Mokronog, kjer počiva njegovo truplo, deputacijo z vencem, na kojega traku bo napis: Sibirski prostovolci svojemu tovarišu 1918—20. Obnem zbera v počastitev njegovega spomina večji znesek za vojne slepe.

● Kaj pravi znanost o okultizmu? Na to vprašanje nam bo odgovoril na XIV. prosvetnem večeru g. prof. Josip Šimenc. Predavanje bo v petek 30. t. m. ob 8 zvečer v unionski dvorani. Sodobnega človeka silno zanimajo pojavi, ki se ne dajo razložiti po nam znanih prirodnih zakonih. Marsikatero nejasnost je razjasnil lanski mednarodni kongres za parapsihologijo v Atenah. Gosp. predavatelj nam bo podal tudi kratko vsebino takojšnjih znanstvenih razprav. Zanimajo pa nas tudi pojavi podzvesti, razsepljene zavesti, dvojne-ga jaza, branje misli, prenašanje misli, telepacija in jasnovidnost. Tudi o teh pojavih bo g. predavatelj podal ona pojasnila, katera so produkt sodobne znanosti na tem polju. Zato bo ta prosvetni večer zanimal ne samo radovednega preproste-ga človeka, temveč tudi dijaka, akademika in izobražena. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva 5. Sedeži 3 Din, stojišča 2 Din.

● Loutkarsky odbor Československe Obce v Ljubljani hrane v nedeli 1. unora o 4. hod. odpol. v Narodnim dome pohadku »O zaklete labutic«. Večer o 8. hod. v restavraci »Zvezda« debatni večerek s prednaskom prof. dr. Buriana.

● Skladatelj L. M. Škerjan vodi že par zaporednih sezon Orkestralno društvo ljubljanske Glasbene Matice. Društvo je izvedlo celo vrsto zelo pomembnih del domače in svetovne literature. L. M. Škerjan je eden najplodovitejših slovenskih skladateljev mlajše generacije, za svojo življenjsko nalogo pa si je postavil tudi dirigiranje simfoničnih del. Tej nalogi služi z vsem svojim globokim znanjem ter z veliko ljubeznijo in resnostjo. Lanski leto je obiskoval znameniti dirigentski tečaj v Sviči, pod vodstvom ravnatelja Feliksa Weingartnerja. Povrnil se je v Ljubljano z bogatimi skusnjami, katere vse hoče posvetiti našemu koncertnemu udeleževanju. Za svoj prvi letošnji simfonični koncert, ki ga dirigira v petek, dne 6. febr. si je zbral program, ki obsega klasična, pa tudi novejša dela. Izmed klasičkov bo dirigiral Mozarta in Liszta, novejših del pa Debussyja in Ravela. — Opozarjamo na simfonični koncert 6. februarja. — Vstopnice se dobe v Matični knjižarni.

● Blejska afera pojasnjena. Svoj čas je vzbudila aretacija opernega peva M. splošno senzacijo v Ljubljani in drugod. Te dni se je zadeva popolnoma pojasnila. Državno tožilstvo, ki je vodilo vsestransko preiskavo, ni našlo ničesar, da bi mogli dvigniti obtožbo proti gospodu M., ki je prejel s tem popolno zadoščenje za dolge mesece trpljenja, ki ga je preстал pod strašnim sumom. Istosčasno upamo, da prejme zadoščenje tudi od onih, ki so z nepremišljenim sirčenjem neresničnih vesti še večali njegovo gorje.

● Rentnemu davku zavezane osebe opozarjamo na razglas davčne uprave za mesto, ki je nabit na mestni deski. Prijave je vložiti do 15. februarja 1931 pri davčni upravi ali pa pri mestnem načelstvu v mestnem odpravniku, Mestni trg 27/III, soba 48. Tiskovine se dobijo istotam.

Naše dijaštvo

J. K. A. društvo »Zarja« ima danes, v četrtek 29. jan. svoj redni sestanek, na katerem govori zdravnik dr. A. Breclj o temi »Naše zdravje«. Za člane obvezno. Tovariši bratskih društev vabljeni. Odbor.

Napredek v kupčiji s kožuho vino

Naši ljudje le niso tako od muh, kakor bi kdo mislil in imajo dosti poljejnega dnaha v sebi. Danes, ko hoče za vsaka ženska imeti lep kožuho vino, ovratnik ali celo plašč in ko krznarjem cvete imenitna kupčija, ni prav nič čudno, da so se tudi naši ljudje spomnili nato, kaj bi se dalo pri tej kupčiji zaslužiti. Med krznarji je ena najbolj čislanih kožuho vino krzne srebrodukale lišice. Pri nas že imamo eno ali dve farmi za gojitve teh kožuho vino. Nismo pa še imeli zadrug. Prva zadruga za rejo živali plemenite kožuho vino se je osnovala ta mesec v Skofljici pri Ljubljani. Osnovali so jo sami domačini z lastnim kapitalom. To podjetnost je treba le pozdravljati in želimo tej novooznovani zadrugi naj se na njej uresniči pregovor, da Bog Kranjca ne zapusti.

Slovenske služkinje v Belgradu za svoj dom

Belgrad, 26. jan.

V nedeljo, 25. jan. se je vršil v dvorani poleg cerkve Kristusa Kralja v Krunski ulici izredni občni zbor »Zveze služkinje za služkinjski dom. Mala dvorana se je napolnila do zadnjega kotička z društvenimi članicami in z mnogostevilnimi prijatelji društva.

Občni zbor je vodila predsednica »Zveze služkinje«
gđe. Minka Sagadinova, ki je uvodoma pozdravila g. župnika in kanonika dr. V. Wagnerja in društvenega duha, voditelja g. kaplana Tomaža Ulaga ter vse ostale. Poudarjala je pomen današnjega obnega zbora, ki je namenjen izključno razgovoru o služkinjskem domu. Kot prvega predavatelja je podala besedo g. Vilkotu Bojcu, ki je v kratkih in jedrnatih besedah naglasil pomen bodočega doma. Velesteno življenje je polno nevarnosti za mladega dekleta. Mnoga dekleta, ki pridejo v velesteno z lepimi nadejmi na boljši zaslužek, klonejo ob prvih razočaranjih, ki jih mesto slejkoprej prinese. Nezaščiteni dekleta od kakršnekoli socialne uredbe sme danes belgrajska gospodinja vreči vsak hip na cesto, ne da bi ji pri tem izplačala kakršnokoli odpravnino. Tako dekle, ki stoji v trenutku brez dela, a tudi šestkrat skoraj brez vinarja na cesti, lahko zmoti lahkomišelnost in toliko mameče, a docela propalo velesteno življenje in jo povleče v vrtnice nemoralnega življenja, v njeno dušno in telesno propast. Služkinjski dom mora biti tem dekletom varno pribežališče v teh težkih, nevarnih trenutkih. On jim mora nuditi zaslon bivališče, a tudi ceneno prehrano.

Zveza služkinj potrebuje za svoje delovanje, ki ga je usmerila v moralno in gnetno skrb za svoje članice, primerne prostore, če hoče ustrežati svojim namenom. »Zveza služkinj«
družuje sedaj okrog 200 slovenskih dekle v Belgradu. Lahko pa rečemo, da je slovenskih deklet v prestolici še enkrat toliko. Za sedaj se poslužuje po zaslugi g. kanonika dr. Wagnerja župnijskih prostorov. Toda vse to je le majhno in prehodno. »Zveza služkinj«
mora namreč gledati na to, da čim bolj dvigne svoje notranje društveno življenje, da prireja za svoje članice razne poučne gospodinjske in druge tečaje, da s tem usposablja svoje članice za njih dnevno delo, ki nalaga dan za dnem novih težkoč. Za vse to je potrebno brez vsakega razmišljanja večjih prostorov, ki si jih moramo misliti samo v svojem lastnem domu.

V tem domu se bodo zbirale slovenske služkinje. Zato bo to tudi čisto naš dom. Mi razbimo v naši prestolici tak dom, ker se zavedamo, da moramo biti ravno mi tisti, ki bomo pokazali našim bratom svojo kulturo, da bodo po nas spoštovali našo prelepo zemljo in pošteno slovensko ljudstvo. Ta dom bo tudi kulturno žarišče slovenskega življa v prestolici.

Po govoru g. Bojca je sledilo predavanje g. kaplana Tomaža Ulaga, ki je razvijal načrt, na kakšen način bomo postavili ta dom. Bodoči služkinjski dom bo socialna ustanova. Namenjen bo dekletom v težkih urah brezposelnosti pa tudi v času, ko dekle, v delu in trpljenju izgarano, ne bo znalo ne kod ne kam. Ker pušča slovenska dekleta svoje moči v prid belgrajskih družin, bodo morale tudi te družine prispevati za dom, ker je to njihova moralna dolžnost. V prvi vrsti pa je naš up naše ljudstvo doma. Slovenci v domovini se morajo zavedati velike odgovornosti napram vsakemu sinu in hčerki, ki gre z doma. Da se ohranjajo nepokvarjeni, pošteni, a tudi zvesti svojem rodu, za to bo skrbel bodoči služkinjski dom v Belgradu. Zato mora domovina žrtvovati in iztisniti iz sebe potreben kapital za ta dom. Obrnili smo se že na vse slovenske denarne zavode in pripravi smo, da bodo naši denarni zavodi tudi videli našo nujno potrebo in žrtvovali nekaj zanj.

Na obnem zboru se je izbral tudi krožek deklet, ki bo imel nalogo, da vodi različne nabiralne akcije v prid služkinjskega doma. Temu krožku bo pomagal še pododbor, ki se bo sestajal, da bo delal roko v roki s krožkom.

Po podrobnem razpravljanju o načinu poslativite doma, je predsednica zaključila krasno uspešni občni zbor.

Kočevje

Poročilo delovanja Vincencijeve konference.

Pretekli teden se je vršil občni zbor konference. Iz poročil odbornikov je razviden pregled dela za uboge v našem kraju. Podana je slika, ki pravi, da je bila l. 1929 ustanovitev Vinc. konference v Kočevju za omiljenje bede v preteklem letu, naravnost veliko dobro delo. Posebno skrb je posvetila konferenca ubogim rudarjem. Razdelila je 38 družinam blizu 5000 dinarjev, 58 družinam pa 1700 kg krompirja, nad 80 kg moke, fižola, masti itd. Za božičnico je obdarila konferenca 80 otrok. Miklavž je obdaroval 421 otrok. Veliko otrok je bilo poleg navadnega Miklavževega daru obdarovanih s obliko, blagom in dr. Konferenca je kupila 18 otrokom obleke za prvo sv. obhajilo. Izdala je nad 30.000 Din podpore v preteklem letu. Nabiranje denarnih prispevkov ima v oskrbi »Ženski dobrodelni odsek«. Svota, ki se je razdelila med uboge in bedne, pravi, da je Vinc. konferenca z gorečnostjo delovala. Konferenca šteje 15 delavnic in 8 podpornih članov. Dobrotnikov je imela 110. Na zborovanju se je precej razpravljalo o pridobivanju podpornih članov. Pristopilo je takoj blizu 30 navzočih k podpor-nikom. »Besede mičejo — zgledi vlečejo«. Prijatelj in vsi, ki imajo čuteče srce, ne bodo odklekli trkanju Vinc. konference, ki vrši res ple-menito in potrebno človekoljubno delo. Javnost pokaži to, in — odpri roke, odpri srce — otiraj bratovske solze!

Najdena je na trgu v Kočevju ženska roč-na torbica, vsebujoča manjšo svoto denarja in en rožni venec. Torbica je deponirana v občinskem uradu v Kočevju, kjer jo izgubljenec lahko med običajnimi uradnimi urami prejme.

Mokronog

Ze dolgo nismo imeli tako utrjenih cest, kot sedaj. Načelnik Vrabec Janez je zelo resno vodil cestne posle, ekrbel, delal. Sedaj je oddal vse za-veze v roke novega načelnika v Krškem. Naj ne pozabijo na nas!

Nad vse lep je bil pozor kapetana Jožefa Sirce-lja. Ogromna množica je spremljala rajnega na pokopališče, ljudem so zarosila očesa, ko je jemal slovo od rajnega častnik-tovariš. Bil je res lep go-ovor! Spaval — zlata slovenska duša — mirno ob vznožju žalostne Gora, goraki zvonijo naj Ti pojo sladke uspavankol

Zasedanje banskega sveta

Ljubljana, 28. jan. AA. Na šestih seji banskega sveta, ki se je vršila 27. januarja, je pred prehodom na dnevni red povzel besedo g. Prepeluh Albin, ki je izjavil:

O debat, ki se je vršila pretekli teden, poro-čajo časopisi precej različno. Ne vem, kdo je avtor teh poročil in kdo jih daje časopisom na razpolo-ga. Mislim, da je to Avala. Poročila bi se smela izdajati samo na podlagi stenografskih zapisnikov. Opaziti pa je, da se poročila časih o stvarih, ki niso bistvenega pomena, na dolgo in široko, da se pa o stvarih bistvenega pomena ne poroča. Nekateri časopisi očitno tla poročila po prejšnjih strankar-skih vidikih priključujejo po svoje ali jih pa sploh ne priobčijo. Tako se je zgodilo, da se celo go-vori g. pomočnika bana konfiscirajo. Prosi g. bana, naj v tem oziru napravi red.

G. ban dr. Marušič je pojasnil, da daje poro-čila, ki so v časopisih, odino le Avala. Poročila Avala pa niso službena. Ta poročila časopisi lahko priobčijo ali pa tudi ne. Ravno tako ne more pri-siliti časopisov, da bi poročila priobčevala celot-no. Zdi se mu, da »kakaj težko kaj ukreniti, mora pa reči, da je to sam opazil, da se poročila, ki jih daje Avala, v nekaterih listih ne priobčijo celotno, s čimer se lahko omogoči, da se dobi o de-lovanju in poslovanju banskega sveta drugačen vtis, kakor bi se moral. Pri tej priliki moram poudar-jati, je dejal g. ban, da sem ne samo jaz, ampak da je vsa javnost z delom in poslovanjem banskega sveta popolnoma zadovoljna, da se tu v vsakem o-ziru stvarno debatira, da se tukaj pri delu ne diffe-renciramo po nobenih prejšnjih frakcijah, po no-benih strankarskih vidikih, ampak da ima vsak član na sru dobrotit naroda in da dela vsak član samo v interesu naroda, ki ga tukaj zastopa. Hotel sem to povedati zaradi tega, ker bi bilo žalostno, če bi hoteli to lepo harmonijo, to lepo skladje, ki vlada tu, motiti poročevalci, ki po zakonu in skle-pu kraljevske vlade ne morejo biti prisotni, da bi na lastne oči mogli videti naše delo in zasledovati složno poslovanje. Gospodje naj bodo pripravi, da bo, kadar bomo mi svoje delo končali in kadar bo proračun v detajlih dovršen, tudi narod lahko uvidel, da se tukaj dela z ljubeznijo do naroda. (Splošno odobravanje in ploskanje.)

Nato se je pričela

razprava o proračunu izdatkov odd. za obrt, trgovino in industrijo

G. načelnik dr. Marn je dal pojasnila posameznim postavkam tega dela proračuna.

G. Prepeluh Albin je ugotovil, da je Osrednji zavod za žensko domačo obrt premalo dotiran, tako da ne more izdati kataloga za čipke. Dalje, naj se podpora za učence srednje tehnične šole v Ljubljani zviša vsaj na Din 100.000. Eventuelno naj se ta povisek vzame iz postavke za pospeševanje umet-nega obrta. Črta naj se postavka Din 70.000 kot prispevek za obrtne in druge gospodarske razstave, predvsem, ker je v tej zapodena podpora za ljubljanski velesejem, ki pa take podpore ne po-trebuje.

G. Kregar Anton je predlagal, naj se za po-speševanje obrti in trgovine v Ljubljani ustanovi sličen kuratorij, kot ga je imel svojčas v letu 1910 od bivšega kranjskega deželnega odbora ustanovljeni obrtno-pospeševalni zavod. Konstatira, da je v predloženem proračunu zapodena velik del obrt-nega programa. Tehnične srednje šole bi se morale izpopolniti s tem, da se še nekatere stroke, ki so v zadnjem času posebno važne, priključijo. Tudi obrtno-nadaljevalne šole bi bilo treba reformirati, in sicer tako, da bi se učenci na teh šolah poleg v teoretičnem znanju izobraževali tudi praktično. — Podpora za obrtni muzej naj se ne črta. To je stara zahteva obrtništa. Potrebno bi bilo, da se ustanovi tudi tehnološki muzej. V tem oziru bi se vršile permanentne obrtniške razstave, kar bi dalo našim obrtništvu velikansko pobudo za napredek. Za to predvidena postavka naj se po možnosti zviša. — Din 70.000 za obrtne in gospodarske razstave naj se črta. Iz postavke za pospeševanje umetnega obrta naj se dajo podpore raznim javcem in po-moščnikom, da se morejo dalje izobražiti. Vendar bi bilo potrebno pri podelitvi teh podpor, in to v sporazumu z inozemskimi merodajnimi faktorji, da se tem stipendistom že vnaprej zagigura mesto v šoli in najde stanovanje pri pošteni družini. Po-zdravljaj postavko za vaješke domove, v katerih naj bi dobili revni vajenci premočnice in hrano. V bodočem proračunu naj se za to postavko dobijo novi viri. Kot take predlaga: 1. banska uprava naj se obrne na večje občine, kjer je mnogo obrtnikov, za primerno prispevke; 2. naj se obrne banska uprava na državo za kak večji prispevek; 3. enako naj se obrne tudi na Zbornico za TOI, in 4. naj se eventuelna posebna doklada na obrt in trgovino. Poslednje doklade so potrebne, če hočemo za naše obrtništvonekaj žrtvovati in ga dvigniti. Končno govori še o šušmarstvu in krošnjarenju, ki se je v zadnjem času zlasti na severni meji zelo razpaslo. Prosi g. bana, da izda ponovno strogo okrožnico na vse podrejene organe, da se proti vsem takim šuš-marjem najstrožje postopa.

G. dr. Juvan Alojz je prosil, da bi se vpraša-nje meščanske gospodinjske šole v Mariboru defi-nitivno rešilo, zlasti, da bi se ji priznala pravica javnosti. Ta šola naj se reformira v zmielu novih šolskih zakonov. Tudi mestna občina bo storila vse potrebno, da se šola dvigne na čim večjo višino. Dalje opozarja na to, da bi bil vajeniški dom po-treben zlasti v Mariboru, kjer bi bil tam mnogo večje važnosti kot pa v Ljubljani. Potreba zgra-ditve takega doma je dana že iz nacionalnih ozirov.

G. Litrop Stelan je ugotovil, da je znesek za obrtno nadaljevalne šole z ozirom na številu teh šol v naši banovini premajhen. Prosi, da bi se pri podelitvi teh podpor upoštevali predvsem siromaš-ni obrtniki na deželi. Predlaga večjo podporo za obrtno nadaljevalno šolo v Turnišču. Za obisk strokovnih tečajev se zahteva taksa v znesku 120 Din. Da se omogoči tudi revnim slojem obisk teh te-čajev, naj banska uprava iz svojih sredstev nosi stroške teh tečajev.

G. Čížek Alojzij prosi, da bi banska uprava podpirala tudi privatne gospodinjske tečaje zlasti v krajih, kjer ljudje dosedaj niso imeli zmiela za take tečaje.

G. dr. Sajovic Ivanu se zdi proračun za obrt premajhen in zato predlaga, naj se v bodočem proračunskem letu vnese za to primerno višja postav-ka, zlasti ako se upošteva, da živi 30 odstotkov našega prebivalstva od obrti in 60 odstotkov od kmetijstva, da sta pa obe stroki v ozki medsebojni zvezi. Naša obrt uživa po vsej državi jako dober glas. Ta glas je treba še povečati.

G. dr. Koritnik Bogdan je slikal razmere v ča-barskem okraju. V tem okraju obrt, trgovina in industrija vobče ni razvita. V prvi vrsti pride tu v poštev domača industrija in industrija izdelovanja otroških igrav. Vsi pogoji za to so dani. Priporoča banski upravi, naj v čabarskem okraju na primer-nem kraju otvori tečaj za ti dve stroki.

G. dr. Roš Franjo je predlagal, naj se skliče anketa, ki kateri bodo pritegnjeni tudi zastopniki trgovine, obrti in industrije, da se s primerno novo

uredbo nanovo in kolikor mogoče enotno uredi vprašanje odpiranja in zapiranja trgovinskih in obrtnih obratov.

G. Babnik Valentin je prosil, naj se iz postavke za obrtne in trgovske nadaljevalne šole v prvi vrsti upošteva obrtno-nadaljevalne šole. Postav-ka za obrtne in obrtno gospodarske razstave naj se ne ukline, ker se iz te postavke z uspehom podpi-raj večina obrtniške razstave in se s tem daje v prvi vrsti pobuda našim obrtnikom.

G. Ramovš Jakob je predlagal, naj se izposlu-je, da bodo tuji trgovci, ki prihajajo v našo državo, plačevali iste davke, kakor naši. Krošnjarenje z ne-moralnimi predmeti naj se sploh prepove. Prepove naj se tudi, da bi se vršile na deželi veselice v prevelikem obsegu; naj se da dovoljenje kvečjemu do polnoči. Policijske ure naj se strogo kontro-lirajo.

G. dr. Juvan Alojz je poudarjal, da je v pra-račun mariborske občine vnošen znesek 200.000 Din za urad za pospeševanje obrti.

G. Benko Josip je predlagal, naj bi se v Prek-murju vršili tudi platarski tečaji, predvsem ob Muru. V Prekmurju je razvito lončarstvo kot doma-ča obrt. To pa ni praktično in strokovno izvedeno. Zato prosi bansko upravo, da bi dala na razpolago strokovnjaka, ki bi potem lončarske zadruge imel predavanja o tem, kako bi bilo treba izpopolniti in modernizirati to stroko. Dalje je govornik pro-sil, naj se v Murski Soboti po možnosti ustanovi vajeniški dom. Opozarjal je dalje na ugodnosti, ki jih imajo tuji pri izvozu, ker ne plačujejo nobe-nih davštin, dočim je naš izvoznik silno obdavčen.

G. Mihelič Alojz je predlagal, naj se trgovci in obrtni domovi podpro s primernimi podporami. Pri raznih oddajah, dobavah in preureditvah naj oblistava upošteva tudi srednjega in malega obrt-nika.

G. dr. Senčar Matej je prosil, naj se upošteva-je predlogi, ki jih je stavil glede platarske šole v Ptuj njen upravitelj. Ta šola naj se izpopolni še z enoletno mojstrsko šolo. Tudi platarna kot taka naj se pri podporah širokogrudno upošteva. S po-sebnim ozirom na Hakone naj se s primernimi po-dporami omogoči obisk te šole.

Seja je bila nato odgodena na popoldne.

Na popoldanski seji

je g. Pire Ciril slikal zgodovino ustanovitve tekstil-ne šole v Kranju, ki se je otvorila 1. 9. 1880. Ta šola, ki je državna, je premalo dotirana. Ona pre-jema le male vsote za opremo in učila. Država plačuje tudi tri učiteljske mesta za strokovni posk. Nesazadeno pa je mesto za nestrokovne predmete. Prosi bansko upravo, da ukrene vse potrebno, da se to mesto čim prej zasede. Nadalje prosi, naj bi banska uprava prispevek za najemnine v znesku 64.000 Din tudi stavila v proračun in da ga ne bi krčila iz postavke 100.000 Din, namenjene za opre-mo tekstilne šole v Kranju. Za dosedanje podpore, ki jo je banska uprava izkazala tej šoli, se toplo zahvaljuje.

G. Gajšek Florijan je predlagal, naj se odpravi obrt krošnjarenja, ker je ta obrt le v škodo našim trgovcem in obrtnikom. Da prodajajo krošnjariji blago po tako nizki ceni, je mogoče le na ta na-čin, da prodajajo staro blago ali pa blago sumljivega izvora.

G. Lebingerja Hinku se zdi proračun tega po-glavlja prenizek že iz tega oziara, ker znašajo samo banovinske doklade na pridobitno preko 8.000.000 Din. Prosi za pojasnila, zakaj so se podpore za obrtno nadaljevalne šole v primeri s tekočim pra-računom znižale za 200.000 Din, dalje o tem, kako se postopa pri podelitvi teh podpor. Če se iz po-stavke 70.000 Din za obrtne in druge gospodarske razstave dajo podpore raznim zadrugam, se strinja s to postavko, če se pa dajo velesejemu, pa ne. Izpremeni naj se tudi naredba za odpiranje in za-piranje trgovskih lokalov. Odpiranje teh lokalov ob nedeljah samo za dve uri je premalo. Prosi več širokogrudnosti glede tega. Dalje je predlagal, naj se prepove krošnjarenje vsaj v industrijskih krajih, kjer radi tega trpijo predvsem legalne trgovine.

G. Košir Anton se je glede odpiranja lokalov pridružil predgovorniku ne samo s stališča obrt-nika, temveč tudi kmeta. Dve uri na nedeljo je vsekakor premalo. Tudi glede prepovedi krošna-renja se pridružuje predgovorniku.

G. Ramovš Jakob je predlagal, da bi se kroš-narjem izdajale dopustnice in potni listi, kot je bilo to prej.

G. Steblovniku Martinu se zdi znesek za obrt-ne in trgovsko-nadaljevalne šole prenizek. Posebno za obrtno nadaljevalne šole na deželi je treba dati večje podpore. Priporoča izdatnejšo podporo obrt-no nadaljevalni šoli v Šmartnem ob Paki.

G. Šerbinek Ivan se glede odpiranja obratov ob nedeljah pridružuje predgovornikom gg. Le-bingerju in Koširju.

G. dr. Sajovic Ivan priznava, da so med krošnjariji gotovi izrastki, svari pa, da bi se izdala prepoved krošnjarenja, kor bi bili s tem občutno prizadeti tudi gotovi kraji naše bano-vine.

G. Lončar Ivan govori o stanju čevljar-ske obrti in industrije v Trčiču in okolici. Čevlja-rska obrt je še zelo primitivna. Industrija pa tudi še nima pravih mojstrov. Prosi, da bi se s pri-mernimi knjigovodstvenimi in čevljar-skimi tečaji podprla ta obrt in industrija. Ta obrt od-nosno industrija je v svojem obstoju že sedaj ogrožena zaradi hude zunanje konkurence. Omenja trdiko Bata in prosi, naj bi banska uprava ukrenila vse potrebno, naj se podprejo protesti, ki so jih vložili zastopniki čevljar-skih zadrug proti tej inozemski trdiki.

G. ban dr. Marušič je ugotovil razveseljivo dejstvo, da so vsi gg. člani brez oziara na svojo interesno zastopstvo, ki jim je sicer na sru, poudarjali, da jim je predloženi proračun majhen. To dokazuje, da se vsi čutimo vezani s trgovino, obrtno in industrijo in da vlada med vsemi gospodarskimi panogami interesna soli-darnost. Ako govorimo o posameznih poglavjih proračuna, moramo vedno imeti pred očmi ves proračun kot celoto. Zaradi tega ni pravilno ocenjevati izdatke posameznih poglavij le po odstotkih celotnega proračuna ali pa ga primer-jati z davčno močjo dotične panoge. Iz solidar-nosti, ki jo je poprej poudarjal, ima kmetijs-ki stan ravno tako interes, da je proračun tega poglavja velik. V predloženem proračunu je ho-tela banska uprava vsaj nakazati, v kateri pro-gramatični smeri namerava udejstvovati svojo skrb za povzdigo obrti, trgovine in industrije. Mogoče se bo ta ali druga postavka z ozirom na izražene želje pojačila. Tako se bo našla tudi možnost plačila najemnine za tekstilno šolo v Kranju. Prosi, naj vzamejo gg. člani na znanje, da bo banska uprava nepristransko podpirala cno kot drugo gospodarsko panogo, ker tvori naša banovina cno skupno gospodar-sko enoto.

Glede krošnjarijev pripominja, da daje naša banovina precejšen kontingent krošnjarijev,

ki bi bili s to prepovedjo težko oškodovani. S predlogom glede postavitve varuhov za gojence se strinja in ga toplo podpira, kor je nujno po-trebno, da se nekaj ukrene za vajeniški na-raščaj.

Nato je g. načelnik dr. Marn dal gotova pojasnila na stavljena vprašanja, in sicer glede urada za ženski domači obrt, glede podpore za obrtne in druge gospodarske razstave, glede šušmarstva, glede podpiranja domače obrti, glede uredbe o odpiranju in zapiranju trgovskih in obrtnih lokalov, kakor tudi glede krošnjarstva.

Nato se je pričela

razprava o proračunu za tujski promet

G. načelnik dr. Marn je dal načelna po-jasnila, po katerih vidikih je zamišljen od strani banske uprave pospeševanje tujskega prometa.

G. ban dr. Marušič je poudarjal, da je bana-ska uprava vse, kar je g. predgovornik označil kot pogoj za razvoj tujskega prometa, že pred-videla. Niso samo dobre ceste pogoj za tujski promet, ampak kraji morajo biti taki, da lju-di privabijo. Zato je treba gledati nato, da se nudi tujcem v teh krajih čimvečje ugodnosti. Voliko teh krajev pa je dostopnih tudi direktno potom železnice.

Za povzdigo vrtnarstva je preskrbljeno de-loma že v proračunu za kmetijstvo, deloma pa vzorno gojijo vrtnarstvo tudi banovinska zdra-vilišča v Rogški Slatini in Dobri ter šolski vrtovi. Ne more se očitati banski upravi, da je pustila v nekomponente, ki prihajajo v poštev za povzdigo tujskega prometa. Mi moramo gle-dati nato, da privabimo zlasti tujece iz inozem-stva, ker se z njimi obogati naše narodno gospo-darstvo. Zato je treba naše kraje, zlasti bano-vinska zdravilišča in naša letovišča adaptirati predvsem za inozemski tujski promet.

G. dr. Roš Franjo pogrša nadzorstvo nad tujskim prometom, ki bi moralo biti izvedeno do zadnje vasi.

G. Kregar Anton je predlagal, naj se čim-preje prične s poukom na gostilničarski šoli v Ljubljani. Banska uprava naj nadzoruje ta pouk in naj šolo tudi primerno podpre.

G. Pfeifer Joško je naglasil, da je tujski pro-met v Posavju v primeri s predvojno dobo padel skoraj za 80%. Temu je krivo onesnaženje Savo-pi Trboveljski premogokopni družbi, ki spuša dnevno 20—30 vagonov premoga v Savo. Odpravi naj se to neracionalno izkoriščanje premoga, ki naj se uporabi v kake druge splošne namene. Tr-boveljska premogokopna družba pa naj se končno prisili, da izvrši tozadevno razsodbo okrajnega sodišča in izvede mehanično čiščenje vode.

G. Babnik Valentin je predlagal, naj se da društvu v Sv. Juriju pri Grosuplem, ki oskrbuje takozvano Zupanovo jamo, primerna podpora.

G. dr. Koritnik Bogdan je predlagal, naj se da čabarskemu okraju, ki je zaprt od vseh strani, primerna železniška zveza.

G. ban dr. Marušič je povdarjal, da je bil početkom skeptičen glede tega, ali se bodo stroški za predvidene investicije v teh zdraviliških krill iz dohodkov zdravilišč samih. Po natančnem študiju in zaslišanju strokovnjakov se je uveril, da bosta stroške krill obe zdravilišči sami. Ker vidi potrebo takih investicij in preureditev teh naših zdravilišč in ker so take investicije tudi s stališča tujskega prometa velikega pomena, smatra te in-vesticije za umestne in potrebne.

G. pomočnik bana dr. Pirkmajer računa s tem, da bo tujski promet v obeh zdraviliških ostal vsaj na isti višini, kakor ga kaže sedanji razvoj.

G. Mihelič Alojz je povdarjal, da zdravilišče Dobrna ne zadoča več dosedanjim potrebam. V seziji ima to zdravilišče toliko gostov, da se lahko samo dvakrat do trikrat na teden kopljejo. Tudi sob ima mnogo premalo. Pozdravlja, da se bodo nekatere zdraviliške naprave preuredile tako, da se bodo mogle uporabljati tudi v zimskem času. Končno predlaga, naj se uprava vrelcev v Rogški Slatini loči od uprave hotelskega obrata.

G. Lebingerja Hinku se pridružuje predlogu predgovornika ter izjavlja, da je potrebno, da se uporaba vrelcev postavi na čisto trgovsko stališče. Opozarja tudi na konkurenco mineralne vode iz Slatine-Radenci, ki se sedaj splošno smatra kot boljša od vode v Rogški Slatini.

G. referent Božić je pojasnil, da je knjigo-vodstvo uprave vrelcev popolnoma ločeno od knji-govodstva hotelskega obrata in da se vodi razpe-čevanje mineralne vode čisto po trgovskih načelih. Seja je bila nato zaključena.

Št. Jernej na Dolenjskem

Opustitev trgovine. Te dni je bila opuščena trgovina z mešanim blagom Hvastja in Škrbec. Sicer smo pa s trgovinami prav bogati. V vasi jih je nič manj ko 10, pa že v okoliških vaseh precej. Samo denarja ni.

Te dni je zopet prav po judovski vsiljeval agent protestantovsko sveto pismo. Ponekod se ga ljudje komaj odkrivajo. Opozarjamo na to, ker se bo gotovo pojavil tudi po drugih farah. Po cerkve-nih določilih je katoličanom strogo prepovedano brati sveto pismo, ki ni od škofa potrjeno.

7000 Din podpore je izposloval g. župan Vide za popravilo ceste na Prekopi in Pristavici, za most na Selih in kanalizacijo od sejmišča proti vasi Št. Jernej.

Železo je padlo na glavo trg. pomočniku Ka-rolu Virantu, ko ga je v skladišču prelagal. Dobil je precejšnjo rano, da je moral iskati zdravniško pomoč.

Tudi pri nas je precej družin z 9 in več otroci. Ze prihajajo po družinskih pole, da bodo vložili prošnjo za oprostitve davkov. Tisti pa, ki jih imajo samo osem, so vložili prošnjo, da bi jim štokrila še enega podarila.

Trbovlje

V nedeljo 1. februarja bo v Društvenem domu v Trbovljah lepa in vesela predpustna zabava. Po-leg tega pa še spevolgar »Kovačev študente in še za zabavo šaljivi nastopi, petje moškega zbora in godba. Vstopnina času primerno nizka za tak kup zabave. Gremo, da se skupno zabavamo kmetje in drugi, ne pozabimo, saj smo pravo asno obve-šteni. Kaj bi zmirom tarnali, bodimo včasih tudi veseli!

Delavci ne dobe električnih žarnic. Svoječasno je družba po delavskih stanovanjih vpeljala poseb-ne vrste vijačno pritrditev žarnic k svetilkam. Teh vrst žarnic si ne morejo delavci nabavljati drugje ko v rudniškem konzumu in pri podjetju Klenov-šek. Rudniškemu konzumu je zaloga pošla že pred enim mesecem, pred par dnevi pa tudi podjetju Klenovšek, kateremu pa jih seveda ni treba na-ročati. Potrebno pa je imeti imeti žarnice vedno v zalogi prodajalne rudnika, ne pa čakati, da bo razprodan zadnji komad in šele potem naročiti. Delavci imajo res tok, žarnic pa ne, zato si mo-raj kupovati petrole, plačevati na tudi tok.

Sport

Tekme za državno prvenstvo v smučanju

JZSS razpisuje za slušaj, da bo treba mednarodne smuške tekme povsem odpovedati, smuške tekme za državno prvenstvo v sledeh disciplin: vztrajnostna tekma na 30 km dne 8. febr.; smuški tek na 18 km in kombinirane tekme ter akoki v dneh 21. in 22. februarja.

Tekmovanje se vrši v slučaju ugodnih snežnih prilik v Bohinju, sicer pa tekmovalje na daljavo v Kranjski gori, v skokih pa v Dovjem-Mojstrani. Ocenjuje se vsako tekmovalje posebej, naslov državnega prvaka si pripori tekmovalci, ki dosežejo od vseh tekem največje skupno število točk. Državni prvak prejme zvezno plaketo in diplomu. Pravico do starta imajo samo verificirani tekmovalci z zvezno izkaznico. Prijave je poslali najkasneje do 6. febr. na zvezo; prijavitelj mora s tekmovalnimi prijavitelji, sicer se smatra prijavo kot neizvršeno. Zrebanje za vse tekme je na predvečer vztrajnostne tekme v poslovnem lokalu razodoljša.

Sklenilo se je, da se od danes dalje ne pripuje na start medklubskih tekem oni, ki nimajo zvezne izkaznice o verifikaciji. Kdor take izkaznice nima, je dolžnost njegovega kluba, da pravočasno zahteva izkaznico pri zvezi, odn. podzvezi. Klub, ki se tega ne bo držal, naj potem sam nosi posledice. Zvezi in podzvezi delegati so dolžni, pred startom oziroma pri zrebanju pregledati izkaznice in zabraniti start vsakomur, kdor se ne more pravilno legitimirati.

Nedeljski zimskosportni program

V Kranjski gori medklubski smuški tek na 18 km. Start ob 8 jutraj. Udeležijo se tekme tudi koroški klubi.

Skakalna tekma za prvenstvo Dravske banovine pod pokroviteljstvom g. bana dr. Marušiča ob 8 popoldne. Povabljeni so tudi na to tekmo koroški in če se bodo odzvali, se bo vršila zanje posebna skakalna tekma.

V Bohinju je jug pobral ves sneg in pokvaril smuko. V zadnjih dneh je pa nastopil mráz. — V Kranjski gori je zapadlo nekaj cm snega ter je zopet prav dobra smuka. V višinah nad 1200 m je zapadlo 10 cm novega snega ter je tudi tod smuka prav dobra. To velja posebno za Krvavec, Veliko planino, Kofce, Zelenico in Pohorje.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Redni občni zbor sekcije se vrši v petek, dne 30. jan. v kleti restavracije Miklič z običajnim dnevnim redom. Prosimo člane sekcije, da vzamejo to objavo kot vabilo na znanje. — Načelnik.

Smučarska sekcija SK Ilirije. Davae v četrtak 29. jan. ob 18.30 v klubovi sobi kavarne Evropa sestanek vseh tekmovalcev (seniorjev in juniorjev), radi udeležbe na nedeljskih tekmah v Dovjem-Mojstrani, Kranjski gori, odnosno na državnem prvenstvu. Obenem razdelitev legitimacij. — Točno in vsi!

SK Ilirija (sabljaška sekcija). V petek, dne 30. jan. se vrši ob priliki rednega treninga plenarni sestanek sabljaške sekcije. — Dnevni red: Izvolitev načelnstva za 1931 in nova ureditev treningov in načelnstva. Vseled važnosti predmeta je udeležba strogo obvezna za vse svoječlane v sekciji prijavljeno članstvo.

Trg. sportni klub »Slovane«. Redni občni zbor kluba se bo vrši v soboto 21. februarja v matični sobi gostilne Sokol. — Sklicujem sestanek vseh članov za v petek 6. febr. ob 20 v zgoraj omenjene prostore. Sestanek bo v glavnem imel namen sestaviti kandidatsko listo za novi odbor, dalje sestava moštva, oprema itd. Opozorjajo se vsi člani, ki posedujejo klubovo opremo, da isto vrnejo do dne 6. febr. v roke g. Budica, sicer se jim bo oprema s silo odvzela. Dalje se opozorjajo vsi, zlasti pa redni člani, ki članarine za lansko leto niso poravnali, da nemudoma to store, ker sicer na občnem zboru ne bodo imeli glasovalne pravice. — Tajnik.

Nemški „beli sport“ propada

Pred vojno se je Nemčija ponašala z najboljšimi teniški igralci, kajti v l. 1912—1914 so bili Froitzheim, Kreuzer, Kleinschroth, Rahe brez dvoma brezkonkurenčni teniški igralci. Bili so večinoma iz premožnejših ljudi, ki so imeli vedno čas in denar, da so se lahko udeleževali najrazličnejših teniških turnirjev po vsem svetu in si na ta način pridobili veliko spretnosti in rutine, da so bili kos vsakemu nasprotniku. Tedaj tudi ni bilo klubskih bojev, v katerih bi skušala posamezna društva najboljša igralca drugih klubov pridobiti zase, bodisi na lep ali na umazan način. Takratni sportiški so se uredili v tenisu dovolj svobodno, vendar pa so smatrali igranje tenisa za resno zabavo in razvedrilo. Vsi so trenirali tudi pozimi in to največ na rivičerah. Bili pa so tudi pravi gentlemani, ki so vedno dobro poznali pomen sportne discipline in ki niso poznali raznih skandalov. — Današnja nemška generacija pa teh svojih prednikov v nobenem pogledu ne dosega.

Eno samo zmagajo v tenisu zasedajo stališča v meddrž. teniških turnirjih tekem l. 1930, v katerih je nastopila nemška reprezentanca. — Avstralijska namreč je izgubila s 3:2 teniški turnir napram Nemčiji 3. avg. 1930. V ostalem pa sami porazi ali neodločni izidi. Na bolj bolji Nemce to, da so izgubili svoj prvi nastop v borbi za Davisov pokal, borbo napram Angležem in da so s tem izpadli iz nadaljnjega sodelovanja. Medtem ko dame niso toliko izgubile, pa so gospodje v nemškem tenisu mnogo zaostali in nazadovali. Sportni krogi so v skrbeh in očito priznavajo neuspeh nemškega teniskega sporta. Zanimivo je, kakšne vzroke tega nazadovanja sami navajajo. Dr. Walter Bing razlaga tako-le:

»Naši igralci se vedno in po vsakem porazu opravičujejo z neugodno klimo, s slabim trenom, nezadostnimi pripravami itd. Tudi opravičevanja pa kot resni ljudje ne smemo akceptirati. Bodimo odkriti in priznamo, da trpi nemški teniški sport na poloviciarstvu. Mi imamo res zavdanja vredno število organiziranih ljubiteljev »bellega« sporta, toda nimamo klub temu vsaj nekaj odličnih igralcev, kot so bili nekateri na pr. pred svetovno vojno. V teniskem sportu nazadujemo iz leta v leto in to zelo očividno. Velik udarec je bila tudi smrt morda našega največjega igralca Moldenhauera, ki je zapustila veliko in skoraj nenadomestljivo vrzel. Vzroke nazadovanja tudi ne smemo iskati v poklicnih in gospodarskih težavah naših igralcev, čeprav more to v neki meri tudi vplivati na posameznike. Ne manjka nam tudi tehnične podlage in talentiranosti, temveč manjka nam sportnega duha, ki so ga poznali naši slavni predniki in s katerim so oni prepotovali kontinent in Ameriko. Poleg tega se je vtihočapila tudi v povojni dobi nervoznost v ta sport. Društva ne morejo pri svojih članih upeljati pravo disciplino, s katero bi potem lahko talentirane igralce pripravila za mednar. borbe.

Za decentralizacijo socialnega zavarovanja

Dne 27. t. m. se je vršila plenarna seja naravnega Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani. Na seji je predsednik Jos. J. Kavčič poročal o aktualnih zadevah in o položaju trgovine v dravski banovini. Govoril je o predložitvi izpremembi davka na poslovni promet, nadalje o gibanju za izpremembo zakona o neposrednih davkih. Tajniško poročilo je podal tajnik I. Kaurer.

Predsedstvena seja je nato razpravljala o proračunu za 1931, ki je bil sprejet in sestavila ključ za oceno čistega dohodka za 31 trgov. strok. Glede zakona o socialnem zavarovanju je zveza zavzela sledeče stališče:

1. V pogledu starostnega zavarovanja trgovstvo v načelu ne odgovarja njegovi izvedbi. Z ozirom na izredno težke gospodarske prilike, ki onemogočajo trgovini, da bi prenesla kakršnekoli nove obremenitve, pa postavlja trgovstvo predpogoje za takojšnjo izvedbo starostnega zavarovanja, da se zavarovalni prispevki v nobenem primeru ne smejo zvišati.

2. Trgovstvo stoji na stališču, da izvedena decentralizacija ni v prid socialnemu zavarovanju in se je izkušnja, ki jih je prineslo dosedanje izvajanje socialnega zavarovanja po centralističnem sistemu pokazalo, da je nujno potrebno stremeti za decentralizacijo socialnega zavarovanja v tem pravcu, da se osnujejo avtonomni banovski socialno-zavarovalni zavodi, ki se morejo prostovoljno udružiti v Zvezi banovinskih socialno-zavarovalnih zavodov v svrhu snovanja rezerv. Nasilni in izvršiteljski socialnega zavarovanja so že sedaj dejansko okrožni uradi in je Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu draga, a socialnemu zavarovanju ne neobhodno potrebna nadzorstvena instanca. Zato naj se ob reorganizaciji socialnega zavarovanja Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu popolnoma ukine, nadzorstvo nad banovinskimi socialno-zavarovalnimi zavodi pa prenese na kr. banske uprave odnosno na ministrstvo za socialno politiko.

3. Trgovstvo odločno ugovarja določbam zakonskega osnutka o socialnem zavarovanju v pogledu delokroga društvenih blagaj za socialno zavarovanje. Zakonski osnutek veže delokrog društvenih blagaj na take pogoje, da bi bilo po novem zakonu nadvse oteženo tih poslovanje. Izpusti morajo radi tega iz zakonskega osnutka določbe glede omejitve včlanjenja in določbe glede števila članstva, ki opravičuje društvene blagajne do obstoja.

Trgovstvo zahteva, da morajo postati zavarovalnici društvene bolniške blagajne vsi, ki so zaposleni v trgovskih obratih in trgovskih pomožnih obratih in ne z ozirom na to, je li podjetje protokoliirano ali ne. Prav tako zahteva trgovstvo, da se izloči iz zakonskega osnutka določba, ki veže obstoj društvene blagajne na najmanj 2500 članov. 3—4 ure. Dosedaj znaša udeležba povprečno 40 obiskovalcev. Ker je ta tečaj brezplačen, je želja predavateljev, da ga obišče vsak, ki mu je za napredek splošnega gospodarstva v okraju. — A. Z. Racionalizacija. Komisija Mednar. urada dela v Zenevi je ugotovila zanimive stvari o racionalizaciji v Nemčiji in Uniji. O tovarnah stekla v Nemčiji pravi, da je pri enaki produkciji radi racionalizacije padlo število delavstva za polovico ali tretjino. Neka tovarna kavčuka shaja sedaj z 10.000 delavci, mesto prejšnjih 18.000, neka tovarna margarine pa s 1000 mesto 1600. Neka velika tovarna mesnih izdelkov porabi danes za isto količino v istem času mesto prejšnjih 150 mesarjev le 22 mesarjev in 15 pomočnikov. Vzgljedi gredo naprej do neke saksanske tovarne mlinice, kjer je prej 46 deklet dnevno izdelalo 4000 pasti, sedaj 15 deklet dnevno izdelalo 10.000 kosov.

Dobave. Strojni oddelek Ljublj. ravn. sprejema do 4. febr. ponudbe glede dobave 1 krožne črpalke. — Ravn. dr. rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 5. februarja ponudbe glede dobave manesmanovih cevi, železa, orodja in druge železnine ter glede dobave raznega električnega materiala. — Ravn. dr. rudnika Breza sprejema do 5. febr. t. l. ponudbe glede dobave 200 zavitkov mila. — Vršile se bodo sledeče ofert. licitacije: Dne 3. febr. pri ravn. dr. žel. v Subotici glede dobave 2 nalita-motorjev in sesalnik; do 5. febr. glede dobave 51 kub. metrov desk za mizarška dela; dne 6. febr. pa glede dobave telefonsko-telegrafskega materiala. — Dne 6. febr. se bo vršila pri ravn. pom. prometa v Splitu ofert. licitacija glede dobave raznega materiala. — Dne 5. febr. se bo vršila pri kmd. Sav. div. obl. v Zagrebu ustnena licitacija glede dobave 4084 ton premoga in 5800 kub. m drv.

Dobave. Strojni oddelek Ljublj. žel. ravn. sprejema do 2. febr. ponudbe glede dobave 3000 kg pločevine, 170 kg žice, 1500 komadov vijakov, 50 komadov objemkov za plinske cevi, 700 komadov matic in 200 komadov zatikačev. — Gradbeni oddelek sprejema do 3. febr. ponudbe glede dobave telefonskega kabla, kabelskih končnikov, nastavkov strelobranov itd. Ravn. dr. rudnika Velenje sprejema do 5. febr. ponudbe glede dobave 1000 kg ječmenove kave; do 16. febr. pa glede dobave naprave za preizkušnjo visokih napetosti.

Ravn. dr. rudnika Kakanj sprejema do 11. febr. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala.

Dne 12. febr. t. l. se bo vršila pri ravn. dr. žel. v Sarajevu ofert. licitacija glede dobave cevi za vodovod; pri ravn. dr. žel. v Zagrebu pa glede dobave kompletnih skretin.

Borza

Dne 28. januarja 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečajji ostali v glavnem neizpremenjeni. Do prometa je prišlo le v devizah Berlin, Curih in Praga v manjših zneskih. Vse te zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2278 bl., Berlin 1344.75—1347.75 (1346.25), Bruselj 789.80 bl., Budimpešta 989.04 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.89 bl., London 275.06 bl., Newyork 56.54 bl., Pariz 222 bl., Praga 167.28—168.08 (167.68), Trst 296.35—296.53.

Zagreb. Amsterdam 22.78 bl., Dunaj 794.39—797.39, Berlin 1344.75—1347.75, Bruselj 789.80 bl., Budimpešta 987.54—990.54, London 274.66—275.46, Milan 295.4355—297.4355, Newyork ček 56.44—56.64, Pariz 221—223, Praga 167.28—168.08, Curih 1094.40—1097.40. — Skupni promet brez kompenzacij je znašal 8.7 milj. Din.

Belgrad. Berlin 13.4475—13.4775, Budimpešta 487.54—990.54, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.39—797.39, London 274.66—275.46, Newyork 56.44—56.64, Pariz 221—223, Praga 167.28—168.08, Bukarešt 33.53—34.03.

Curih. Belgrad 9.1270, Pariz 20.2625, London 25.10, Newyork 516.925, Bruselj 72.05, Milan 27.0625, Madrid 53.20, Amsterdam 207.8725, Berlin 122.84, Dunaj 72.64, Stockholm 138.30, Oslo 138.15, Kopenhagen 138.125, Sofija 3.7425, Praga 15.30, Varšava 57.925, Budimpešta 90.25, Atene 6.675, Carigrad 2.445, Bukarešta 3.0725, Helsingfors 13.

Vrednostni papirji

Tendenco za vojno škodo je bila danes čvrstejša, dočim so bili dolarski nekoliko slabši. Promet je bil le v vojni škodi tako v promptnem blagu kakor tudi v terminih. Med bančnimi papirji je bila zaključena Jugobanka po 77.50 in je torej popustila. Nadalje je bila zaključena Zemaljska po 132. Unionbanka je danes nadaljevala svoj dvig, naprvo je bila zaključena po 191.50, nato se je uvrstila na 192 in 193. Industrijski papirji so brez zanimanja in je bila zaključena le Trboveljska po 327.50 in je bila v primeri z večraj čvrstejša.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92.50 bl., 7% Bler. pos. 80.50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 125 den., Prastedion 970 den., Kred. zavod 170—180, Veveč 128 den., Stavbna 40 den., Split cement 350—400, Ruše 200—230.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 87 bl., agrari 49.50—51, vojna škoda ar. 415—417 (415—416.50), kasa 415—417 (416.50), 2. 414—418 (414), 3. 413—

Če otroci kašljajo
skrbe starši zanje
s tem, da jim dajo

KRESIVAL

416, 8% Bler. pos. 91.75—92.25, 7% Bler. pos. 79.75—80.50, 7% pos. Drž. hip. banke 79.50—80.50. — Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katoščka 36—38, Poljo 36—57, Kreditna 125—129, Unioa 192.75—193.25 (191.50—192, 193), Jugo 77.50—77.75 (77.50), Lj. kred 125 den., Medjunarodna 67.50 den., Obrtna 36 den., Prastedion 975—980, Elmo 125 den., Srbska 190—192, Zemaljska 131—134 (132). — Industrijske delnice: Nar. sum. 25 den., Guttman 132—136, Slavonija 200 den., Našice 975 bl., Danica 95 bl., Drava 232—237, Sečurana Osjek 285—295, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 220 den., Union 70—75 (70), Veveč 128 den., Isis 40—45, Rugusea 380—390, Oceania 200—230, Jad. plov. 545 den., Trboveljska 325—335 (327.50).

Belgrad. 7% inv. pos. 86.50—87, agrari 51.25, vojna škoda 415—415.50, 2. 413, 6. 414, 6% begluk 66, 7% Bler. pos. 80.50, 7% pos. Drž. hip. banke 80.50.

Dunaj. Don. sav. jad. 90.75, Wiener Bankverein 16.50, Creditanstalt 46.80, Escompteges. 157, Zivno 89.40, Alpine 17.30, Trboveljska 49.75, Leykam 2.75, Rima Murany 59.

Notacije drž. pap. v inozemstvu. London 7% Bler. pos. 79.25—80, Newyork 8% Bler. pos. 91—92, 7% Bler. pos. 79.50—80, 7% pos. DHB 79.50—80.

Žitni trg

Današnji trg izkazuje več ponudbe v pšenici po neizpremenjenih cenah. Kaže, da bomo imeli prihodnje dni zabeležiti večjo ponudbo blaga. — Pšenica se je trgovala danes po 145 Sombor okolica, in 156 Pašičevo. Za bar. blago se je zahtevalo 140. Koruza je ostala neizpremenjena in se je trgovala času primerno suha Indija po 75, za staro pa se je zahtevalo 96. Umetno sušeno blago se ne trguje več, ker se ne izplača. V ostalem ni bilo izprememb.

Novi Sad. Moka 6 170—180, 8 105—115, ostala neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 51, ječmen 4, koruza 30, moka 9, otrobi 3 vagoni. Tendenco neizpremenjena.

Budimpešta. Tendenco prijazneša. Promet majhen. Pšenica marec 14.42, zaklj. 14.42—14.43, maj 14.77—14.78, zaklj. 14.77—14.78; rž marec 10.39—10.44, zaklj. 10.39—10.41, maj 10.50—10.55; koruza maj 12.12—12.19, zaklj. 12.14—12.15, trans maj 9.66—9.69, zaklj. 9.66—9.67.

Radio

Italijanska propaganda na Korziki.

Italijanski fašizem vodi na Korziki žilavo protifrancosko propagando. Italijanski listi prinajše korzijske strani, kjer agitirajo za priključitev k smateri domovini. Tudi radio bo imel v tej kampanji važno vlogo. Na Korziki ni slišati francoskih postaj in tamošnji amaterji slišijo le Rim. Tako jih že dejanske razmere silijo k Italiji in radio podpira na Korziki italijanski in fašistični propagando.

Vatikanska postaja.

Vatikanska postaja je že docela zgrajena. Gre le še za dogovor z lokalnimi oblastmi glede preskrbe s potrebno električno silo. Opozorjamo da more postaja oddajati na dveh valovnih dolžinah, 59.26 m in 19.84 m z energijo 12 Kw.

Pa na Holandskem?

Tudi na Holandskem imajo fašiste. Obstoja pa tudi močna organizacija holandskih poslušalcev, VARA, ki šteje 100.000 članov. Med zborovanjem fašistične skupine »Mellac(!)« v Amsterdamu je šlo za sklep, da se posebna ekspedicijska strahovalcev odpelje v avtu razbit radio te zveze, brž ko bo njen program imel zopet — antimilitarističen značaj...

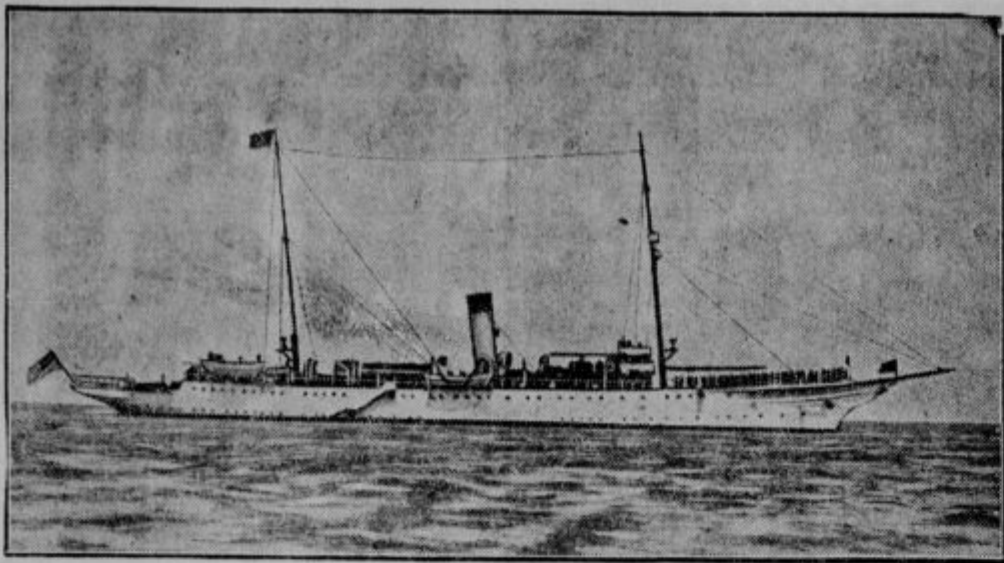
Programi Radio-Ljubljana

Cetrik, 29. januarja: 12.15 Plošče (slovenske pesmi, plesni šlagerji). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 17.30 Otroška ura. (radio tetka. — 18.00 Plošče. — 18.30 Gimnastika (Drago Ulaga). — 19.00 Dr. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. — 19.30 Dr. Valter Bohinec: Potres v Ljubljani leta 1895. — 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. — 20.30 Koncert delavske godbe »Zarja«. — 21.30 Sentimentalni narodni napravi, priredil L. M. Škerjanec, poje Mirko Jelčič. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Radio orkester.

Petek, 30. januarja: 12.15 Plošče (solistične pol ure, ouverture). — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Cas, plošče, borza. — 17.30 Mladinska ura: klavirske točke izvaja Vojka Prelovec. Slovenske narodne pesmi poje Karmen Antič. — 18.30 P. dr. Roman Tominc: Naši nagrobni spomeniki in napisi. — 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. — 19.30 Tedenska razdelitev gospodinjinskih del (Krekova gospodinjinska šola). — 20.00 Vesela šahovska ura. — 20.30 Koncert Radio orkestra. — 22.00 Napoved časa in poročila.

Drugi programi

Petek, 30. januarja. Belgrad: 12.45 Radio orkester. 20.00 Narodne. 20.30 Vokalni koncert. 21.00 Komorna glasba. 22.00 Komorni dueti. 22.50 Večerni koncert. — Zagreb: 12.35 Plošče. 17.00 Glasba. 20.30 Varšava (simfonični koncert). — Budapest: 12.05 Ruske balalajke. 17.30 Koncert orkestra. 19.30 »Tannhäuser«, opera, R. Wagner. — Dunaj: 11.00 Plošče. 15.25 Popoldanski koncert. 20.00 Arije in pesmi. 22.10 Večerni koncert. — Milan: 12.10 Pesta glasba. 18.30 Pesta glasba. 21.00 Pester in vesel večer. 21.30 Pester koncert. — Praga: 19.20 Vojaki orkester. 20.15 Varšava. 22.20 Moravska Ostrava. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 17.00 Popoldanski koncert. 21.35 Simfonični koncert. — 22.00: koncert. 20.00 »Zlata mojstrica«, opereta. — Rim: 12.45 Koncert lahke glasbe. 17.00 Instrumentalni koncert. 21.35 Simfonični koncert. — Berlin: 20.00 Koncert. 20.35 »Hamlet«, tragedija. 22.30 Večerna glasba. — Kačovice: 12.10 Plošče. 17.45 Koncert. 20.15 Simfonični koncert Filharmonije. — London: 12.00 Radio orkester. 13.15 Lahka glasba. 18.40 Sekstel. 21.00 Koncert vokalne godbe. — Mühler: 12.20 Plošče. 16.30 Radio orkester. 19.35 »Nižavac«, glasbena drama. 22.50 Zabavni koncert. Mor. Ostrava: 12.30 Radio orkester. 18.50 Plošče. 22.20 Sodobna glasba. — Leipzig: 16.30 Popoldanski koncert. 21.40 Komorna glasba. 22.15 Zabavna glasba.

»Mayflower«, službena jaha ameriškega predsednika, ki je v filadelfski luki začela goreti in se nato potopila.

Ponarejalci denarja v zagati

O priliki mednarodnega policijskega kongresa na Dunaju l. 1923. so ustanovili tamkaj mednarodno centralo proti ponarejanju denarja. Centralo vodi dunajski policijski svetnik dr. Artur Klausner, ki uživa na tem poprišču mednarodno sloves.

V sedmih letih svojega obstanka je doseгла centrala že zelo lepe uspehe. Uredila je ogromen razvidnostni urad, v katerem se stekajo naznanila o ponaredbah s celega sveta. Sem pošiljajo posamezne izvode ponarejenih bankovcev in novcev, zraven osebne podatke o ponarejalcih, njih slike in odtise prstov. Arhiv je že doslej ogromno narasel in je v njem zbrano vse, kar se nanaša na slučaje ponarejanja denarja v zadnjih letih.

Ponarejalci denarja predstavljajo poseben zločinski sloj. Večinoma so to poedinci, samisvoji ljudje, ki se z nikomer ne družijo, ker ne marajo imeti sovedcev; navadno so precej izšolani in nadpovprečno inteligentni. Lani so se na Dunaju pojavili ponarejeni bankovci po 50 in kasneje po 100 šilingov, ki so bili zelo dobro izvršeni in so se z lahkoto razpečavali. V prvem slučaju je bil ponarejalec izučen litograf, izredno inteligenten mož — v drugem pa grafik in mehanik, ki je veljal celo za precejšnjega strokovnjaka v radiotehniku. Klica zlega se je pa v njem razbohotila, dokler ni zmagala in je začel ponarejati denar. Bil je silno spreten in bi mu bili težko kdaj prišli na sled, ako se ne bi bil nekoč napil in v pijanosti izgubil ponarejene novčnice. Kakor za vsakega zločinca, je tudi zanj prišel trenotek, ko je njegova moralna okvara povzročila, da je izgubil oblast nad seboj in se izdal.

Popolnoma posrečenih denarnih falzifikatorov ni. Kdor bi hotel kak bankovec za las natančno ponarediti, bi moral razpolagati z gro-

pečajo, posebno tedaj, če se uporablja dobra zrna in se novci kujajo. Po tem jih je mogoče na prvi pogled ločiti le s primerjavo, pri čemer pa se na cvenk ni veliko zanesti. Pri vsem tem tudi ponarejalec kovanega denarja sreča ne cvete dolgo. S pomočjo mednarodnega sodelovanja policijskih oblasti pride že doslej 90 odstotkov vseh ponarejalcev zelo kmalu pravici v roke, in ta odstotni postavek bo stalno naraščal. V marcu t. l. se snide pri Društvu narodov mednarodna konferenca proti ponarejanju denarja, ki bo določila nadaljne smernice za bodoče še tesneje sodelovanje. Lahko se tedaj reče, da se ponarejalskemu rokodelstvu bliža konec.

Prof. Polanyi — Viliemov institut za fizikalno kemijo in elektrokemijo v Berlinu — ki je iznašel svetilko, katera sveti s kubijsko soljo. Kubijska sol sestoji iz klorida in natrija; če se srečata ti dve kemični snovi v brezračnem prostoru, nastane jasna, prijetna luč.

Zanimivo priznanje

»Pravda« poroča o reviziji sovjetskih javnih knjižnic, ki je dokazala, da so se prodajala komunistična dela takoj po prejemu kot makulature na papir ali po pet let ležala v kleti. Nasplošno so se izposojale prepovedane predrevolucijske, posebno verske knjige. To se je godilo po vsej Ukrajini. V Samari ob Volgi, v hiši, kjer je bival Ljening, so otvorili čitalnico njegovega imena. Knjižničarka Vinogradova je javila prosvetni oblasti, da »je zložila protikomunistična dela v arhiv, ki ni dostopen občinstvu«. V resnici pa je dala knjigovezu verske spise, ki jih je opremila s platnicami komunističnih del. Ta »zakrinkan strup« je imel največ odjemalcev posebno med delavci in delavkami. Spis »Bodimo v žalosti pokorni Bogu« znanega duhovnika Ivana Kronštadskega je bil n. pr. izposojen pod označbo »Leninovi spisi, II. del« 40krat zaporedoma in so se javljali vedno novi čitatelji.

Švedski princ Lennart, ki poroči iz ljubezni 19 letno hčerko nekakega trgovca v Stockholmu. Kralj je svojemu 21letnemu vnuku poroko že dovolil.

zovito dragimi stroji in pripravi. Tako pa ima vsaka potvorba bolj ali manj velike napake v papirju, rizbi ali barvi, ki jih ni težko ugotoviti. Večji ponarejalski obrati so redka izjema. Pred nekaj leti so v Tuilnebach — Pressbaumu odkrili mednarodno ponarejalnico, ki je izdelovala — angleške funte. Ponarejalci se zelo radi vgnezdijo v tuji državi in od tam pošiljajo potem v razpečevanje svoje ponaredbe v določeno deželo. Odtod ravno potreba, da pri zasledovanju sodeluje mednarodna policija. Nedavno so v Belgiji aretirali poljske ponarejalce, na Poljskem pa rumunske.

Kriminalistično delo je zelo težavno, ker — kakor že rečeno — ponarejalci običajno nimajo sokrivcev. Če slučaj sam ne izda ponarejalca, je treba mnogokrat dolgotrajnega opazovanja, da mu pridejo na sled. Tu pomaga včasih tudi opazovalni talent prebivalstva. Tako so odkrili tullnerbarško ponarejalnico na ta način, da so delali ponarejalci samo ponoči. Prebivalstvo je postalo pozorno na vilo, v kateri je bilo čez dan vse tiho, ponoči pa je bilo v njej vedno polno marnega vrvenja. Seveda se pa občinstvo v svojem opazovanju tudi zmoti in se izkažejo šumi in vrvenje, ki se mu zde sumljivi, kot posledica nedolžnih opravkov.

Dočim pa je zvezano ponarejanje papirnatega denarja z ogromnimi težkočami, je ponarejanje kovinastih novcev dokaj enostavno. Bolj ali manj uspehi odlivki se zelo lahko raz-

Mraz na Kitajskem

Šanghajski listi poročajo o grozoviti zimi, ki je prva v vsej dolgi kitajski zgodovini. Uničila je neštevilne vrtove celo v Južnem Kitaju. V Nankingu imajo 25° R mraza in so zmrzovali ljudje na ulici. V Severnem Kitaju je še hujsa zima. V Harbinu so doživeli 48° mraza. Vse reke v Mandžuriji in celo Pej-ho so zmrznile. V Tjanczinu je obtičalo sredi leda do 20 obalnih parnikov. V Pekingu je razgrajala huda ledena burja, in je zmrznilo nad sto ljudi. Slična poročila prihajajo iz Kalgana in drugih krajev severnega Šandzija.

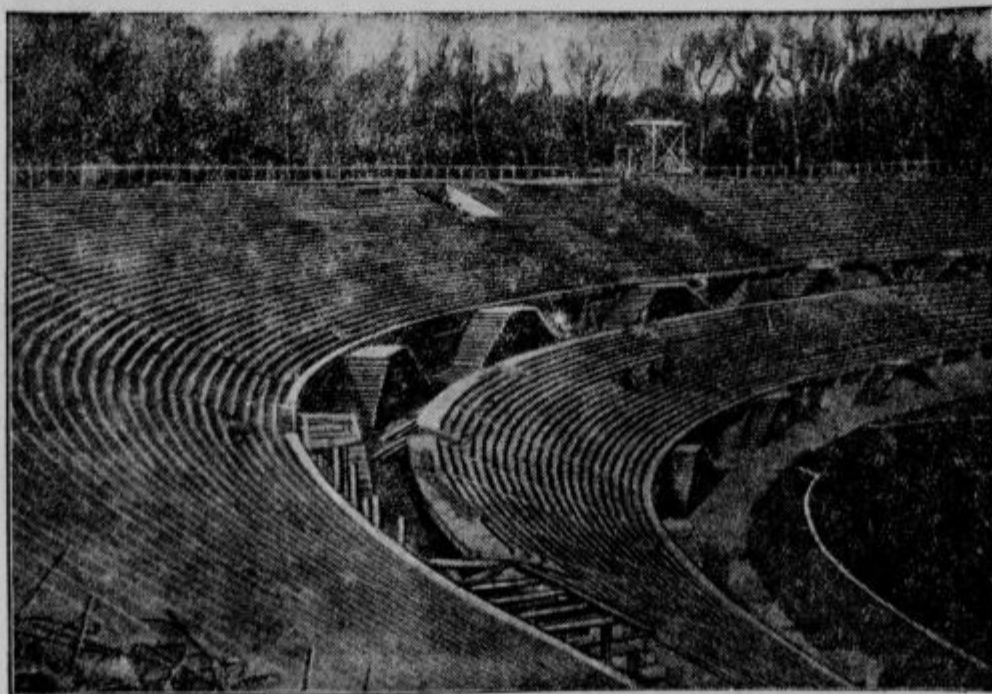

Hanni Köhler, znana nemška motociklistka, ki se odpelje meseca februarja na ekspedicijo po Vzhodni Aziji. Spremlal jo bo fotograf. Opcelala se bo iz Marseilleja v Kalkuto, od tam pa z motornim kolesom čez Indijo, Beudžistan, Perzijo, Malo Azijo in Balkan nazaj v Berlin.

Srečna dežela!

Na južni strani vzhodnih Pirenej leži kotlina reke Balire, ki objema celokupno republiko Andorra. Že od časov Karola Velikega je ta deželica svobodna država. Prebivalci, ki so katalonske krvi, nikakor ne sprejemajo radi tujcev in radovednežev. Žive mirno sami zase, kakor so živeli njihovi predniki, in si ne žele nič drugega, nego da bi mogli tako živeti tudi vnaprej. Vseh Andorcev je prišlo 6000 duš, njihova dežela pa meri 60 kvadratnih milj. Posameznih občin je neznatno število. Preživljata Andorce polje in živinoreja; v zadnjem času trgujejo po malem tudi z lesom, železno rudo in volno. Pisane zakone imajo šele od l. 1847. Uporabljajo jih tako redko, da se na splošno o zakonodajni komaj more govoriti. Disciplina, red in pravost to pravi zakoni v Andorri, katerim se vsakdo pokori. Glavno mesto je Andorra la Viella. Če se kdaj kak tujec izgubi v te kraje, potem se pač čudi nazivu »glavno mesto«, kajti kraj šteje komaj 150 hiš. Leži idilično ob vznožju Anclarja, 1050 metrov visoke gore, in napravlja vtis čedne in snažne goske vasi. Republiku načeljuje predsednik, ki mu pomaga 24 ministrov. Predsednika volijo občine vsako četrto leto. Njegova plača znaša mesečno natančno 70 dinarjev, ministri pa dobijo po 4 dinarjev mesečne plače. Noben list ne izhaja v Andorri, ki bi tihe prebivalce vznemirjal in mamil z dožodki izven njihove dežele. Tudi kino in gledališče jih ne izprija. Ob solnčnem vzhodu vstajajo in o mraku hodijo spat. Vojaštva ali policije ne poznajo, velja pa kot ob sebi umljivo, da je vsak državljan od 18. leta dalje dolžan braniti domovino, če bi bilo treba. V Andorri ne poznajo ne brezposelnih ne davkov. Zares — srečna Andorra!

Pridobivajte novih naročnikov!

Novi orjaški stadion na Dunaju, ki bo v kratkem dograjen.

Kulturni obzornik

Igor Severjanin v Ljubljani

Po zaslugi Ruske Matice se bo seznanila ljubljanska javnost s klasikom ruskega futurizma Igorjem Severjaninom. Pesnik, ki že več let biva kot begunec ob Baltičkem morju na Estonskem, je z velikim uspehom nastopil v Beogradu in se bo ustavil pri nas na poti iz Dubrovnika v Paris. Severjaninova predvojna izumetničena in obenem primitivna, eksotika in hipermoderne prevzetnosti polna poezija je jako značilna za rojstna leta nove ruske lirike. Pesnikovi »poezo-večeri« so imeli šumen uspeh. Njegove aliteracije in nove, iz globlin ljudskega jezika ustvarjene, samo v pesmi umljive besede so oplodile ves novi revolucijski futurizem (Hlebnikova, Majakovskega in drugih zastopnikov mlajšega pokolenja). A po revoluciji je opustil Severjanin geslo »pesem kot cilj zase« in se spomnil zgodnjega idealističnega simbolizma (Fofanova, Lohvicka, Zinaide Hippika (Merežkovske) in drugih, ki so stali ob zibelki njegovih »poez«. Sedanje Severjaninove globoko občutene in povsem klasične pesmi odsevajo ono organsko nacionalno duševnost, ki je napovedovala njegov nadaljnji razvoj tudi v prvih letih kljub vsemu zunanemu »dekadentstvu«. Posebno zanimivi so njegovi starejšim in sedanjim klasikom (Levu Tolstemu, Turgenjevu, Gogolju, Kuprinu in dr.) namenjeni »portretni soneti«.

N. Preobraženski.

Klavirski vzgojni večer »Sloga«

Narodno železničarsko glesbeno društvo »Sloga« se je začelo od lani sem blagodejno udeleževati kot prireditelj prosvetno-glesbenih koncertnih večerov. Priredilo je lepo uspešni sonatni večer, violinski koncert ge. Jerajeve, zadnji koncert Dufayevih skladb, za kar so bili društvu hvaležni vsi, ki se zanimajo za staro glesbeno vzgojino. Topot je društvo pridobilo pianistko J. Poženelovo, ki je igrala tri izmed najslavnejših komadov klavirske literature: Bachovo orgelsko to-kato v d-molu z ogromno fugo (v klavirski priredbi F. Busonija), dalje znano in priljubljeno Beethovno »mesečinsko« sonato (op. 27. Cis-mol) in pa Schumannove Simfonične etude, ki se stalno drže na koncertnih programih vseh boljših pianistov.

Gospodična Poženelova je vsako skladbo poljudno besedo tolmačila in nato z življenjem na instrumentu podala. Njena igra je bila navdušeno in s hvaležnostjo sprejeta.

»Sloga« je že veliko storila za glesbeno vzgojo pri nas. Naj bi svoje požrtvovalno in nesebično delo uspešno nadaljevala in vsi ji bomo hvaležni!

Josip Copic: Novo-francoska sintaksa

Str. 355, cena 75.— Din, tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru 1931.

Menda razen za slovenščino za noben predmet, ki se poučuje v naših srednjih šolah, ni izšlo po prevratu toliko učbenikov, kot baš za francosčino. Cela vrsta učnih knjig in slovarjev poleg drugih manjših pripomočkov pospešuje učne francoske jezika. Pred nekaj dnevi pa je izšlo v avtorjevi lastni založbi obsežno delo: **Francoska sintaksa**. Ker računa na večji krog odjemalcev in ker tudi Hrvatoma in Srboma dosedaj še nedostaja sličnega dela, je knjiga pisana v srbohrvaščini. A vseeno bo tudi Slovincem lahko umkiva, zlasti pa bo dobrodošla onim, ki žele izpopolniti v tem jeziku. Naravnost ogromno gradivo je nakopičeno v tej knjigi, a vse je jako spretno in večje razvrščeno. Mnogoštevilni primeri, ki pojasnjujejo pravila, so vzeti iz najboljših francoskih pisateljev, seveda tudi najmodernejših. Avtor pa je upošteval tudi vsepovsodi živobarvno narodno govorico z vsemi posebnostmi ter ostanki, ki čitatelja včasih kar presenečajo. Dela, ki jih pisatelj ob koncu navaja, pričajo, da je črpal pri najmodernejših in najboljših virih. Cirilovi tiskarni v Mariboru pa gre čast, da je knjigo okusno in tehnično dovršeno opremila, kar bo gotovo dvignilo ugled naših tiskaren med Srbi in Hrvatmi. Omenamo še, da je knjigo odobrilo ministristvo trgovine in industrije kot pomozno učno knjigo na trgovskih akademijah in trgovskih šolah. Avtorju pa želimo, da se mu poplačata trud in denar, ki ju je vložil v to delo. K.

Magajna v slovaščini. Od nedelje 11. pa do četrka 15. jan. je pod erto bratislavskega dnevnika »Slovake« izhajal slovaški prevod nove iz emigrantskega življenja: »Stenka Razina«, ki jo je napisal znani mladi slovenski pisatelj Bogomir Magajna. Pričujočo prozo, ki je bila prvotno objavljena v »Domu in svetu«, je prevajalec (podpisan s šifro —vr—) preložil v slovaški jezik gladko in s polnim umevanjem avtorjevih stilnih posebnosti. Gotovo je ta prodor Magajne v svet razveseljiv korak do duhovnega zblizanja Slovincem in Slovakov, zlasti pa kot priznanje pisatelju iz naše mlade pišeče generacije. (t).

Kraljestvo božje, list za širjenje cirilme-todijske misli, ima v tem letniku izredno zanimivo povest življenja Sofije Rostopčinove, hčere slovečega ruskega generala, ki je zažgal Moskvo in tako preprečil Napoleonovi armadi s tem prezimovanje v Rusiji, s čimer je bil francoskemu cesarju in njegovi nadvladi v Evropi zadan smrtni udarec. V 2. šte. »Kraljestva božjega« se nam razgrinja predzgodovina orjaškega spopada med Napoleonom in carjem Aleksandrom I., pod kojega rodoljubnim režimom je Sofijina mati postala katoličanka. Nadaljevanje vsak bravec »Kraljestva božjega« napeto pričakuje. Kdor se pa prizadeva za lepo notranje življenje v svitu božjem, ta bo črpal dragocene pobude iz ruske ascetične knjige »Odkritosrečnega romarja«, ki se v tem zvezku takisto nadaljuje. Zelo srečen je bil urednik, ko je to berilo izbral! Med razgledom najdemo med drugim podatke o strašni borbi brezbožev zoper vero v ruskem narodu, interesantno notico, da je najgloblji sodobni češki pesnik Du-rych stopil s svojo revijo »Akorda« popolnoma v službo Katol. akcije itd., kot ena najboljših brošur o boljševizmu se priporoča J. Schweigl S. J.: Der Bolschewismus, založba Haas v Augsburgu, ki je kratka, jedrnata in po cenil. — »Kraljestvo božje« izhaja vsak mesec, naročnina znaša 12 Din, uprava je sedaj v Ljubljani in sicer na Napoleonovem trgu 1.

Ali ste že poravnali naročnino?

KUPON ŠTEVILKA 7 obveznic vojne škode vnovčujemo z Din 25— brez vsakega odbitka!

AMORTIZIRANE OBVEZNICE

VOJNE ŠKODE

ki dospo v plačilo šele 1. marca t. l.
VNOVČUJEMO ŽE SEDAJ po znano kulantnih pogojih.

BANKOVNO KOMANDITNO DRUŠTVO

A. REIN I DRUG - ZAGREB

ILICA 15 — TRG KRALJA TOMISLAVA 17

Podružnica BEOGRAD, Knez Mihajlova 47

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 lin. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamo! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službeiščejo

Absolv. pravnik
(jurist), ki se pripravlja na pravosodni izpit, išče zaposlitve (pri odvetniku, v trgovini, tudi kot prodajalec itd.) Ponudbe upravi »Slov.« pod »770«

Deklica

iz boljše hiše, ki je dovršila 2. razreda meščanske šole, želi kot učenka vstopiti v večjo trgovino z mešanim blagom. Ponudbe naj se pošljejo na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Deklica 16«.

Zakonski par

brez otrok, sposoben za vsako delo, želi zaposlitve kot hišnik. Vprašati v Mariboru, Koroška cesta 74 letotam se prodaja rabljen šivalni stroj »Singer«.

Zadružek

Provizijski potniki
za poljedelske stroje se takoj sprejmejo. — Jos. Handl, Store.

Ako hočete delati

in z lahkim domačim obrtom na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obširna navodila pošljemo radevolje, ako je priložena znamka za odgovor — Zadruga Jugoslov. pletarica, Osijek.

Službodobe

Učenec
ki ima veselje do pekarije, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Starost 14 let. Franc Horvat, pekarna, Cirkovce pri Ptuj.

Gospodična

nemške narodnosti išče mesta k otrokom ali druge zaposlitve. Spričevala na razpolago. — Ponudbe pod »Trajno mesto« na upravo »Slov.« Maribor.

Trgovski vajenec

kateri je pošten in pridn ter ima res veselje do trgovine, se sprejme. Le osebno pisane ponudbe je poslati na tv. V. Avsec, trg. z meš. blagom v št. Vidu pri Stični

Pouk

Čamerlikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast, koncesionirana Prospekt zastoni Pišite ponil

Šoferska šola

oblastv. koncesionirana
I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Prihodnji redni tečaj se prične 1. februarja 1931.

Pozor šivilje!

Agilne šivilje z lepim vedenjem, ki se želijo izobraziti v krojenju, občevanju s strankami, dana vam je možnost, nastopiti kot pomočnica, krojiteljica. Za nešivilje lahek sistem krojenja. Ponudbe na Strokovno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19. Nov tečaj po Svečnici

Stanovanja

Oddam sobo
dvema mlajšima gospodoma v sredini mesta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 936.

AKO RABITE TISKOVINE

ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI PROSPEKTE I. T. D. TODA SE NE MORETE ODLOČITI, V KAKŠNI TEHNIKI NAJ SE IZDELAJO, **BLAGOVOLITE SE OBRNITI VEDNO NA NAŠE PODJETJE.** — V VSEH TEH VPRAŠANJH VAM JE DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD, V KATEREM SO ZASTOPANE VSE MODERNE GRAFIČNE PANOGE VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO PO ZMERENI CENAH. — PRORAČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO

OFFSET-TISK • KAMENOTISK
KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK
ČRKOLIVNICA • KAJ. GOVEZNICA

Vnajem

Mlekarno ali gostilno
na račun prevzamemo. — Naslov pod št. 939.

Gostilno, kuhinjo

in turško kavarno pri kolodvoru dam na račun marljivemu gostilničarju z ženo; potreben kapital do 7000 Din. Ponudbe na lvo Vranešić, Sunja, Hrvatsko

Trgovski lokal

se odda, primeren za podružnico v hribih na Dolenskem ali za dobrega poročenega obrtnika. — Ana Adamlje, Primsko-vo, p. Smartno pri Litiji.

Kupimo

Kupim
1 vagon svežega okroglega mecesnovega lesa. — Les mora biti prvovrsten dolžina 4—5 m, debelina od 20 do 30 cm. Cenjene ponudbe na: Pečnik Drago, Brežice.

Stroji

navadni ali avtomatski okrogli pletilni stroji na elekt. in pogon, dobro ohranjeni se kupijo. Ponudbe na upravo »Slov.« z navedbo cene pod šifro »Stroj za nogavice 156«.

Vsakovrstno

Zlato kovanje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Puhasto perje

čisto čehano po 48 Din
kg druga vrsta po 38 Din
kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju
L. BROZOVIC — Zagreb,
Ilica 82 Kemična čistilnica perja.

Radio aparat
prodam - Reinartz 3 - za priključek na izmenični tok z zvočnikom po nizki ceni. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 823.

Fiat 514

avtomobil 4 sedežni, po ceni na prodaj. Izve se pri upravi Maribor.

Proda se

več transmisij, skobelni stroj, tračna žaga, 2 dinamotorja, vrata, okna, glinaste peči ter razno orodje. Poizve se pri stavbni družbi »Gradidome«, Ljubljana, Sredina 15.

Velika razprodaja

namiznih prtov iz damasta, platna etc. po običajno nizkih cenah. Samo nekaj dni. Miklošičeva c. 14-L, desno. Priložnostna prodaja.

Avgust Kobilca,

tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dunajska c. 25 vhod Dvořakova 3, dvorišče, se priporoča za specialna tapetniška dela

Žimnice po 35 Din

predelujem. Otomane, divane in fotelje po najnižji ceni. Pridem delati tudi na dom. — Slavič Franc, tapetništvo, Rimska cesta 5, Zabajak 14.

Klavirji

Tovarna klavirjev Seiler v Nemčiji, ustan. l. 1840., izdeluje prvovrstne instrumente, neprekosljive v glasu in izdelavi. Zastopstvo: R. Warbinek, Gregorčičeva 5.

ZA VESELEDNE PRIREDITVE

se izposojujejo dekoracijska latorjeva drevesa. Nabava cvetja, nagelnov. V prednaročilih društvom znižane cene. Ivan Jemec, vrtnarstvo — Maribor.

Lanene tropine

in druga krnila tudi najcenejše
Veletizovina žita in moka.
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Poziv dedičem!

V Ameriki je umrl meseca maja 1929 Josip Klemenc Meyer, rojen v Ljubljani 11. septembra 1853, zapustivši večje premoženje brez testamenta. K dediščini poklicani dediči žive baje v Ljubljani in se tem potom vabijo, da se zglase čimprej v pisarni Dr. F. Luckmanna, odvetnika v Ljubljani, Gradišče 4.

Inserirajte v „Slovencu“!

Garantirana konstrukcija!

FRANC JAGER
tapetništvo
Ljubljana, Sv. Petra n. 29
priporoča svoje najmoderneje fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo zložljive postelje, patentne divane i. t. d.

Najmodernejša oblika!

Naročajte „Slovenca“!

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljani oče, stari oče in tast, gospod

Valentin Kos

posestnik in gostilničar

dne 28. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 29. t. m. ob 9 zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče v Bohinjski Bistrici.

Boh. Bistrica, dne 28. jan. 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega iskreno ljubljene soproga, očeta, starca očeta, brata, svaka, strica in tasta, gospoda

Antona Ravnikarja

se tem potom vsem najtopeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Franti Misu za veliko skrb in naklonjenost do bolnika v njegovi dolgotrajni bolezni, Društvu nižjih poštah uslužbencev in njihovem pevskemu zboru, uradništvu tobačne tovarne, darovalcem vencev in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika v tako častnem številu spremlili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 3. februarja 1931 ob 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 29. januarja 1931.

ZALUJOČI OSTALI

TIVAR OBLEKE

POZOR! samo še

3 dni izpraznuje

TIVAR v svojih prodajalnah svoje tako zelo cenene ZIMSKE ZALOGE

s popustom

20%

LJUBLJANA: Sv. Petra cesta šte. 20, Ivan Kos
CELJE: Kralja Petra cesta šte. 15, Ivan Masnak
KRANJ: Ivan Kos
MARIBOR: Glavni trg 2, Jakob Lah
MARIBOR: H. J. Turad
PTUJ: Slomškova ulica 3, Vilhelm Ribič
SLOV. KONJICE: Summer in Petek
ZAGREB: Ilica 44, Ilica 162, Vlaška 71 in Ozaljska 38

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETORN“

sestoji iz najboljšega in najsolidnejšega materijala, tako da se odlikujejo v največji trpežnosti. Zato ne kupujte nepoznatih fabrikatov, temveč le galoše in snežne čevlje z znamko TRETORN, ker je dokazano, da ni boljših.

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izgine, če uporabljate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV.

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Dražba automobila

Osební Fiat 503 se bo prodajal na prostovoljni javni dražbi v soboto, dne 31. t. m. ob pol 11 v notarski pisarni v Ribnici.

Globooko užaloščeni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša preljuba mama, stara mama, sestra, gospa

JERA RAKUN

zasebnica, Breg št. 36

dne 27. prosinca 1931 ob 22 zvečer nenadoma, v 65. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Zemelski ostanki blage pokojnice se prenesejo iz hiše žalosti Breg št. 36 na okoliško pokopališče dne 30. prosinca ob 15.

Maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi sv. Danijela dne 31. prosinca 1931 ob pol 7.

Celje-Breg, dne 28. januarja 1931.

Zalujoči:

Albina Sem, hčerka. Josip Sem, zet. Silva, vnukinja in ostali sorodniki.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, ZPOLD GOLICE, 30. Din. — 30. zvezek: Sirokiewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman iz slikami, 24. Din. — 32. zvezek: Reimichl, ZAGORSKI ZVONOVI, Slaviti, NA SINAJ, 30. Din. — 33. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din. — 34. Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28. Din. — 35. Din.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955

95

Ali je imelo človeštvo toliko uvidevnosti in je iz lastne moči preprečilo brezumno razdejavanje?

Ako se je to zgodilo, potem bo mogel dovršiti delo, kakor si je bil zamislil.

Kaj pa ako ga niso ubogali? Ako so se v teh dneh njegovega prisiljenega brezdolja spopadli?

Ali ni to dokaz, da še niso zreli, da bi se sami vladali, da potrebujejo samosilnika, ki jih prisili k njih sreči?

Kdo naj jih potem prisili? Oni, ki imajo moč. Tri glave, tri misli!

Samo eden more biti gospod. Kdo naj bo?

Silvester, tihi učenjak, raziskovalec?

Ali Atma? Učenec Buddhé Gantame in Congkape?

Ne in zopet ne! Samo on je lahko. Potomec starega vladarskega rodu, ki mu dvakratna prerokba obljublja še enkrat oblast.

Ob silni misli je Erik Truwor poskočil. Planil je in taval po ledenih votlinah votle gore.

Njega je izbrala previdnost. Njemu je dala v roko usoda neskončno moč. On potrebuje pomočnike, zvesto udane pribočnike, da jo izrabí. Zato mu je dala usoda prijatelja v pomoč. Tako je treba razlagati prerokovanje Pangkong Coa. Vladarju moč, njegovima pomočnikoma znanje in voljo.

Tako je bilo morda Cezarju pri duši, preden je prekoračil Rubikon, tako Napoleonu, ko je tvegá napad v Italijo, tako Stonardu, ko je udaril na Rumeno-kožce na zapadu Unije.

Usoda ga zove. Usoda ima ogromne namene z njim, ako... ako je v teh dneh izbruhnil boj. Z nestrpnostjo, ki jo je komaj obvladal, je čakal na uro, ko bo prost ledene ječe.

* * *

Le da ustreže svojemu soprogu, je sprejela Diana Maitland Jano v svojo hišo na Maitlandovem gradu. Spočetka nejevoljna, jo je pozneje vzljubila. Ako je to mlado dekle res sorodnica dr. Glosina, potem vsakakor ni podedovala nobene dvomljivih lastnosti svojega strica.

Četudi je dr. Glosin tisočkrat lagal, tokrat je govoril resnico, ko je dejal, da je Jana osamljena in potrebuje pomoči. Lady Diana je spoznala to z vajenim očesom zrele in izkušene žene.

Sklenila je, da bo zapuščeni materinska prijateljica. Ker je bila v Maitland Castleu v teh dneh politične napetosti in vojne razburkanosti sama osamljena, jo je pritegnila v svojo družbo in jo imela večji del dneva pri sebi. Pri tem je pa odkrila, da skriva mlada deklica tajne v svojem srcu.

Lady Diana je našla, da je Janin spomin pomanjkljiv. Kar je pripovedovala, je pripovedovala priprosto in enostavno brez nasprotij. Toda nenadoma se je ustavila na nekaterih mestih svojega pripovedovanja, spomin se je prekinil in Diani ni bilo mogoče, da bi premostila vrzeli.

Vrhtega je čisto izpreminjala svojo voljo. Pravkar še zelo vesela, skoro preživahna. Nato zopet tiha, zamišljena, otožna, raztresena. Spremenljiva v obnašanju, sedaj ji je nekaj ugajalo pa zopet odbijalo, kar se je pojavljalo pri skupnih obedih celo v izberi jedi. Diana se je o priliki razgovarjala s svojo ključa-

rico o Jani. Čudnih starkinih namigavanj ni mogla pozabiti.

Jana se je vrtela okrog mizice, ki je stala v velikem kotu pri oknu. Izvlekla je miznico, premetavala razne drobnarije, ki so ležale tam in očitno nekaj iskala. Diana je videla, kako je vzela iz miznice klobko niti in knjigo, položila raztreseno in nesigurno oboje na mizo in vzela nato iz miznice list časnika. Star list, večkrat zganjen, z novico, ki je bila podčrtana z barvnim svinčnikom.

Solnce je sijalo skozi okno in obžarjalo v zlati barvi težke svetle Janine lase. V tej luči, ki je še povečala njeno lepoto, je učinkovala neverjetno eterično, kakor ena od postav na pestrh Gainsboroughovih rezbah. Diana Maitland je zadovoljna opazovala sliko.

Jana je sedela rahlo sklonjena nad mizico. Njeni pogledi so počivali na časopisu. Njen obraz je kazal raztreseni, sanjavi izraz, ki ga je Diana v poslednjih dneh tako pogosto opazovala na njej. Sedaj je namršila obraz. Oči je upirala na eno točko lista, medtem ko je bilo videti, da naporno preišča. Kakor da nekaj išče, spomin, besedo, ime, katerega se ne more domisliti. Izgledalo je, kakor da ji to napeto preiščanje povzroča telesno muko.

Diana Maitland je opazila zamaknjenost in jo poklicala: »Kaj vam je, Jana?«

Kakor v sanjah je spustila Jana časopis in si pogladila čelo.

»Linnais... Linnais...«

»Jana, kaj imate? Kaj vam znači Linnais?«

Ko je Diana izgovorila besedo Linnais, se je Jana dvignila kakor mesečna. Iskala je in zajecjala posamezne besede.

»Linnais... požar... razvaline... vse mrtvo...«